

Ankestyrelsen

Social- og
Boligstyrelsen

Taskforen på handicapområdet - analyserapport Rødovre Kommune

Viden til gavn

Indhold

1 Indledning	2
Taskforcens samlede vurdering	3
Overordnet præsentation af Rødovre Kommune	6
2 Politik og strategi	9
Resultatet af taskforcens analyse	9
Kommunens egen vurdering	10
Taskforcens vurdering og begrundelser	10
3 Faglig ledelse og sparring	15
Resultatet af taskforcens analyse	15
Kommunens egen vurdering	16
Taskforcens vurdering og begrundelser	16
4 Udredning, vurdering og afgørelse	22
Resultatet af taskforcens analyse	22
Kommunens egen vurdering	23
Taskforcens vurdering og begrundelser	23
5 Opfølgning på indsatsen	31
Resultatet af taskforcens analyse	31
Kommunens egen vurdering	31
Taskforcens vurdering og begrundelser	31
6 Helhed og sammenhæng	33
Resultatet af taskforcens analyse	34
Kommunens egen vurdering	35
Taskforcens vurdering og begrundelser	35
7 Ledelsesinformation og styring	41
Resultatet af taskforcens analyse	41
Kommunens egen vurdering	42
Taskforcens vurdering og begrundelser	42
Bilag 1: Ankestyrelsens juridiske gennemgang af 20 sager	44
Bilag 2: Ankestyrelsens juridiske materiale gennemgang	83
Bilag 3: Oversigt over kommunens tilsendte materialer	95
Bilag 4: Beskrivelse af taskforcen	102

1 Indledning

Denne rapport præsenterer resultaterne af den analyse, som taskforcen på handicapområdet (herefter betegnet taskforcen) har foretaget af Rødovre Kommunes sagsbehandling på børnehandicapområdet. Analysen er en del af samarbejdet mellem taskforcen og Rødovre Kommune om et længerevarende analyse- og udviklingsforløb.

Analysen er gennemført i perioden fra november 2022 til september 2023.

Formålet med analysen er at bidrage til læring og udvikling i Rødovre Kommune på børnehandicapområdet. Det sker ved at pege på forhold, som taskforcen vurderer, er en styrke ved kommunens praksis, samt forhold, som taskforcen vurderer, er udviklingspunkter i kommunens praksis. På baggrund af analysen, og med udgangspunkt i de identificerede styrker og udviklingspunkter, giver taskforcen en række anbefalinger til, hvad Rødovre Kommune med fordel kan sætte fokus på i det fortsatte arbejde med udvikling af området.

Analysen er baseret på forskellige datakilder, som er uddybet i bilag 4 om taskforcen.

De analyser og vurderinger, der er foretaget, koncentrerer sig om seks temaer¹:

1. Politik og strategi
2. Faglig ledelse og sparring
3. Udredning, vurdering og afgørelse
4. Opfølgning
5. Helhed og sammenhæng
6. Ledelsesinformation og styring

For hvert af temaerne er det vurderet, hvorvidt der i kommunen er retningslinjer, og om disse er formidlet og kendt blandt de relevante medarbejdere og anvendes i praksis. Yderligere er det vurderet, hvorvidt tilgangen er hensigtsmæssig, og om der bliver fulgt op på dens/retningslinjernes anvendelse og aktualitet. Analysen foretages på baggrund af juridisk, socialfaglig og aktuelt bedste viden på området.

Rapporten beskriver indledende taskforcens samlede vurdering af Rødovre Kommunes sagsbehandling på børnehandicapområdet, herunder taskforcens anbefalinger samt en overordnet præsentation af Rødovre Kommunes handicapområde. Herefter følger analysen i seks temakapitler, som hver indeholder en præsentation og vurdering samt en beskrivelse af styrker og anbefalinger i forhold til kapitlets tema.

¹ Taskforcens analysetemaer omfatter også temaet 'Handleplan og bestilling'. Dette tema er udeladt i denne analyse, da der ikke er lovkrav om brug af handleplan og bestilling for de bestemmelser, der er udvalgt i samarbejde med Rødovre Kommune. Kommunen har desuden oplyst, at den ikke anvender frivillige handleplaner på børnehandicapområdet.

Bilagene til rapporten er:

- Bilag 1: Ankestyrelsens juridiske gennemgang af 20 sager
- Bilag 2: Ankestyrelsens juridiske materiale gennemgang
- Bilag 3: Oversigt over kommunens tilsendte materialer
- Bilag 4: Beskrivelse af taskforcen

Taskforcens samlede vurdering

Overordnet er det taskforcens vurdering, at Rødovre Kommune er på vej til at sikre et fælles fagligt grundlag for sagsbehandlingen på børnehandicapområdet. Dette ses blandt andet ved, at kommunen:

- har en handicappolitik, der også omfatter børnehandicapområdet.
- har kvalitetsstandarder, som omfatter servicelovens §§ 41, 42 og 44 jf. 84.
- har en fast praksis for intern sparring, der understøttes af faste teammøder.
- har adgang til sparring med relevante fagpersoner og modtager ekstern supervision med handicapkonsulent.
- har en fast praksis for håndtering af omgørelser fra Ankestyrelsen.
- har en nedskreven procedure for fagligt ledelsestilsyn.
- har fælles retningslinjer for udredning, vurdering og afgørelse.
- inddrager relevante fagpersoner i målgruppevurdering og afgørelse.
- har en fast praksis for klagevejledning.
- har en fast praksis for indhentning af samtykke.
- generelt inddrager barnet og forældrene i forbindelse med udredning, opfølgning, overgangen fra barn til voksen samt i sager, der går på tværs af fagområder.
- har retningslinjer for arbejdet med opfølgning.
- noterer i afgørelsen, hvad formålet og målet med indsatsen er, så der kan følges op herpå.
- har en fast praksis for håndtering af overgangen fra barn til voksen, og en klar rolle- og ansvarsfordeling mellem børnehandicap- og voksenhandicapområdet i forbindelse med overgangen.
- indsamler løbende data om den økonomiske udvikling på børnehandicapområdet.
- har en fast kadence for præsentation af Danmarkskortet og økonomisk ledelsesinformation til den politiske ledelse.

For at sikre et fælles fagligt grundlag og kvaliteten i sagsbehandlingen på børnehandicapområdet anbefaler taskforcen, at kommunen:

- sikrer, at handicappolitikken er kendt og anvendt på børnehandicapområdet.
- sikrer, at kvalitetsstandarderne er opdaterede og anvendelige, og at der etableres en fælles og ensartet praksis omkring anvendelse af kvalitetsstandarderne.
- prioriterer arbejdet med at få udarbejdet et strategisk styringsgrundlag for børnehandicapområdet, fx i en handleplan.
- opstiller konkrete mål for børnehandicapområdet, og følger op på målene.
- udarbejder en plan for udbredelse af fælles redskaber og metoder, der kan sikre en systematisk og ensartet praksis på børnehandicapområdet.
- undersøger muligheden for yderligere juridisk sparring, eksempelvis på afgørelser i forbindelse med opfølgning.
- systematiserer praksis for deling af faglig viden, herunder lovgivning og principmeddelelser.
- arbejder strategisk med kompetenceudvikling, så det sikres, at alle medarbejdere har de nødvendige kompetencer.
- udarbejder en fast praksis for introduktion og oplæring af nye medarbejdere.
- tager Ankestyrelsens bemærkninger vedrørende tilsynsskemaet for § 42 til efterretning.
- etablerer en systematik for opfølgning på udfordringer påpeget i ledelsestilsynet.
- opdaterer retningslinjerne for arbejdet med udredning, vurdering og afgørelse efter Ankestyrelsens bemærkninger.
- styrker arbejdet med udredning, vurdering og afgørelse, fx opdaterede retningslinjer eller indfører redskab, der understøtter udredningsarbejdet.
- understøtter, at sagerne er tilstrækkeligt oplyst og begrundet.
- følger op på sagsgennemgangens fund i forhold til hjemmelsmangel.
- sikrer, at der partshøres i sagerne.
- styrker helhedsvurdering i sagerne ved fx at anvende frivillige handleplaner for servicelovens §§ 42 og 44, jf. 84 i den daglige praksis.
- sikrer, at forældrene orienteres skriftligt ved fristoverskridelse, herunder begrunder fristoverskridelsen og oplyser, hvornår der kan forventes en afgørelse.
- udbreder kendskab til og sikrer anvendelsen af redskaber til inddragelse af børn med funktionsnedsættelser, fx *De tre huse* og *Netværkskortet*.
- sikrer en mere systematisk opfølgning på indsatsen, herunder ved at danne overblik over kommende opfølgninger.
- skaber et overblik over, hvilke unge der forventes at overgå til voksenhandicapområdet.

- udarbejder fælles nedskrevne retningslinjer for, hvordan sagerne skal fordeles mellem børnehandicap og det sociale børneområde.
- understøtter samarbejdet mellem børnehandicapområdet og skole- og dagtilbudsområdet, fx ved at etablere et fælles mødeforum og faste retningslinjer for samarbejdet.
- afklarer ansvarsfordelingen mellem børnehandicapområdet og hjælpemidler, fx ved at opdatere de relevante samarbejdsaftaler.
- sætter fokus på indsamling af faglig viden, fx i forbindelse med implementering af DUBU.
- etablerer en fast kadence for formidling af ledelsesinformation på børnehandicapområdet til den administrative ledelse og rådgiverne.
- har fokus på, hvordan ledelsesinformation kan understøtte kvaliteten i sagsbehandlingen, fx gennem temadrøftelser eller undervisning, samt styrker brugen af data til strategisk styring og udvikling af børnehandicapområdet.

Overordnet præsentation af Rødovre Kommune

Rødovre Kommune er organiseret med en kommunaldirektør og fire direktører med hver sin forvaltning.

Social- og Sundhedsforvaltningen har fem fagchefer, der har ansvaret for hver sit faglige område.

Myndighedsområdet er placeret i Børne- og Familieafdelingen, og består på analysetidspunktet af tre teams:

- Specialteamet behandler sager vedrørende børn med handicap i alderen 0-18 år.
- Børne- og Ungeteamet behandler sager vedrørende forebyggende indsatser og foranstaltninger.
- Visitationsteamet varetager den første kontakt med familien, og fordeler sagerne til Specialteamet og Børne- og Ungeteamet.

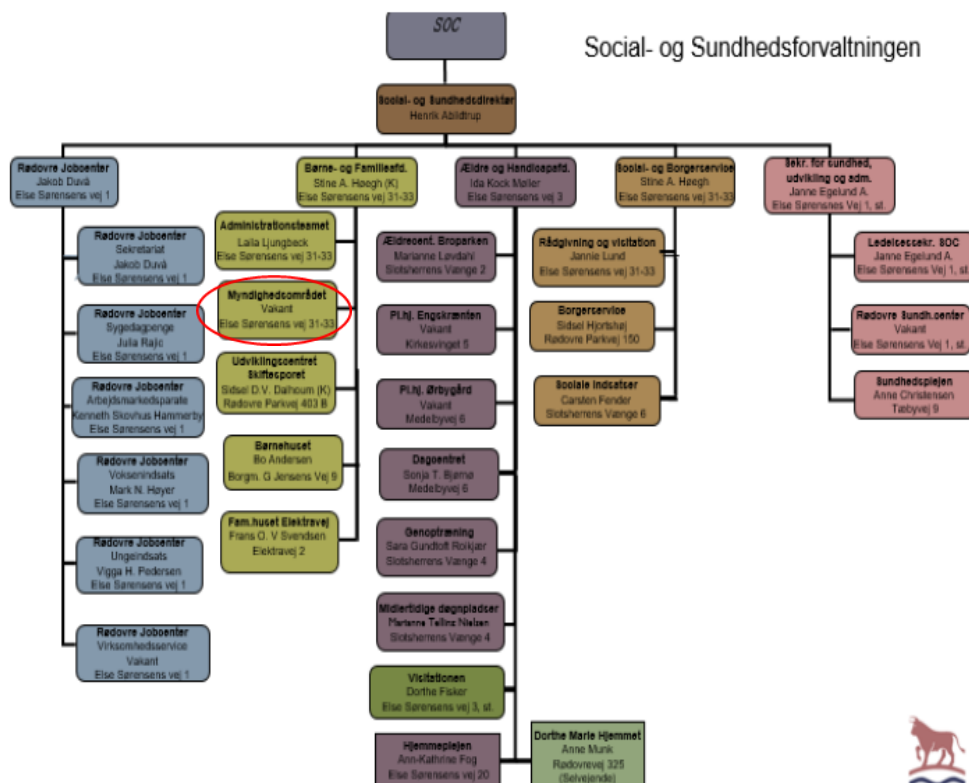
Myndighedsområdet har to faglige koordinatører, en faglig koordinator for Børne- og Ungeteamet samt Visitationsteamet, og en faglig koordinator for Specialteamet. Ved starten af taskforce-forløbet i november 2022 er der to afdelingsledere på myndighedsområdet for børnehandicap, hvoraf den ene blandt andet har personaleledelsen på børnehandicapområdet. Sidenhen er en ny leder af myndighedsområdet ansat pr. 1. marts 2023, som varetager ledelsen af hele myndighedsområdet, herunder både den faglige ledelse og personaleledelsen af børnehandicapområdet.

Rødovre Kommune benytter betegnelsen 'rådgiver' om sagsbehandlerne på børnehandicapområdet, hvorfor denne betegnelse anvendes i rapporten.

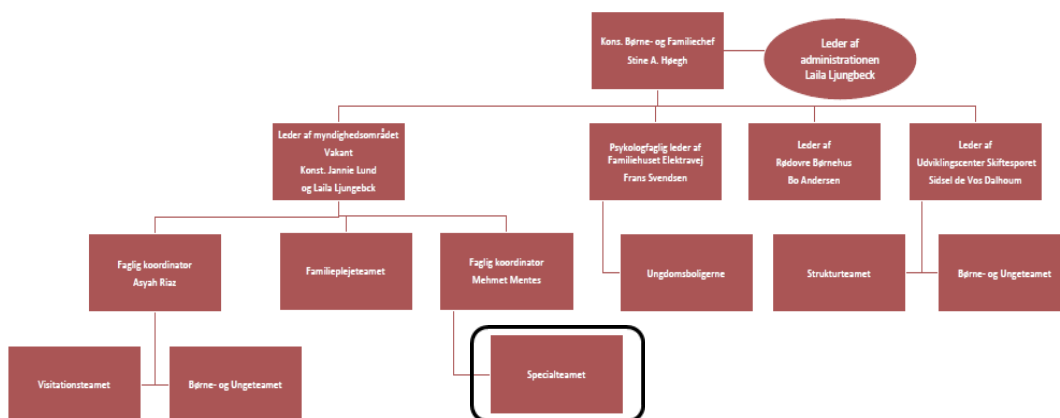
I denne analyse er der fokus på sagsbehandlingen vedrørende kompenserende ydelser jf. servicelovens §§ 41, 42 og 44, jf. 84, stk. 1.

Figur 1: Rødovre Kommunes forvaltninger. Ny direktør for Social- og Sundhedsforvaltningen, Michael Karlsen, er ansat efter taskforcens kildeindsamling.

Figur 2: Social- og Sundhedsforvaltningen med markering af myndighedsområdet under Børne- og Familieafdelingen, hvor børnehandicapområdet er placeret. Ny leder af myndighedsområdet, Louise Cardinaal, er ansat efter taskforcens kildeindsamling.

Figur 3: Børne- og Familieafdelingen med markering af Specialteamet, hvor børnehandicapområdet er placeret.

2 Politik og strategi

Vurderingskriterier

- **Politik.** Har kommunen udarbejdet en politik på området, beskriver den sammenhæng til relaterede områder, og har politikere og handicapråd været inddraget i udarbejdelsen?
- **Styringsdokumenter.** Er politikken udmøntet i konkrete styringsdokumenter som eksempelvis strategier, handleplaner og kvalitetsstandarder på området, og er disse relevante, lovmedholdelige og opdaterede?
- **Mål.** Er der beskrevet konkrete mål for kommunens arbejde på handicapområdet i politik eller styringsdokumenter, og følges der op på disse mål?

Resultatet af taskforcens analyse

Styrker

- **Politik**
 - Rødovre Kommune har en handicappolitik, der også omfatter børnehandicapområdet.
- **Styringsdokumenter**
 - Kommunen har kvalitetsstandarder, som omfatter servicelovens §§ 41, 42 og 44, jf. 84.

Anbefalinger

- **Politik**
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen sikrer, at handicappolitikken er kendt og anvendt på børnehandicapområdet.
- **Styringsdokumenter**
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen sikrer, at kvalitetsstandarderne er opdaterede og anvendelige, og etablerer en fælles praksis for anvendelse af kvalitetsstandarderne i sagsbehandlingen.
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen prioriterer arbejdet med at udarbejde et strategisk styringsgrundlag for børnehandicapområdet, fx en handleplan.
- **Mål**
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen opstiller konkrete mål for børnehandicapområdet, eksempelvis i forbindelse med handleplansarbejdet, og følger op på målene.

Kommunens egen vurdering

Kommunen angiver i selvevalueringen, at den i mindre grad har et hensigtsmæssigt politisk styringsgrundlag på børnehandicapområdet. Kommunen begrundes det med, at der generelt ikke er kendskab til politikkerne på området, og de dermed ikke anvendes i praksis.

Taskforcens vurdering og begrundelser

Politik

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen har en politik på børnehandicapområdet i form af kommunens handicappolitik fra 2017, der er udarbejdet med inddragelse af borgere, foreninger, politikere og medarbejdere i kommunen. Kommunen har desuden en børne- og ungepolitik og som tillæg en sammenhængende børnepolitik for børn med særlige behov fra 2014.

Taskforcen vurderer, at der ikke er et udbredt kendskab til indholdet af kommunens handicappolitik blandt rådgiverne, og at kommunen derfor med fordel kan udbrede kendskabet til, hvilken betydning handicappolitikken har for den daglige praksis.

Taskforcens begrundelser

Taskforcen har modtaget følgende politikker med relevans for børnehandicapområdet:

- *Handicappolitik (2017)*
- *Børne- og ungepolitik (2014)*
- *Sammenhængende børnepolitik for børn med særlige behov (2014)*

Handicappolitik

Kommunen har en handicappolitik fra 2017, som er udarbejdet med bidrag fra borgere, foreninger, politikere samt medarbejdere i kommunen. Det beskrives, at handicappolitikken er udformet med udgangspunkt i FN's Handicapkonvention. I politikken fremgår det, at Rødovre Kommune vil være landets bedste kommune for borgere med handicap, og kommunens vision er, at alle borgere i Rødovre Kommune har lige muligheder i livet. For at realisere visionen er der opsat fire strategimål, som kommunen arbejder med:

- Et ligeværdigt liv
- Sammenhæng skaber tryghed
- Stærke lokale fællesskaber
- Tilgængelige omgivelser og teknologiske løsninger

Det beskrives, at handicappolitikken skal ses i samspil med kommunens øvrige politikker, fx Børne- og ungepolitikken, Sundhedspolitikken og Udsattepolitikken.

Det fremgår, at handicappolitikken dækker over børn, unge og voksne med handicap, og børn og unge med handicap er nævnt flere steder i politikken.

Det fremgår af interview med øverste ledelse og Handicaprådet, at daværende politikere og handicapråd var inddraget i udarbejdelsen af Rødovre Kommunes handicappolitik.

Det fremgår af interviews med øverste ledelse og mellemlidelse, at de er bekendte med kommunens politik og vision på handicapområdet. Ifølge interview med rådgiverne fremgår det, at handicappolitikken og kommunens vision ikke er kendt, og det derfor ikke er klart for rådgiverne, hvilke intentioner den har af betydning for deres praksis.

Børne- og ungepolitik

Kommunens børne- og ungepolitik er fra 2014, og politikken sætter mål og retning for, hvordan kommunen vil sikre børn og unge gode, udviklende og trygge rammer for deres opvækst. Politikken indeholder visioner og målsætninger samt beskriver en række mål inden for hvert af de seks hovedafsnit, som politikken er bygget op om:

- Læring og trivsel
- Personlig og social udvikling
- Sundhed og bevægelse
- Børnekultur
- Brobygning og netværk
- Medansvar og indflydelse

Det fremgår, at politikken sikrer de lovmæssige krav om sammenhæng mellem det generelle og det forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med særlige behov. Derudover nævnes børn og unge med handicap ikke i Børn- og ungepolitikken. Børn- og ungepolitikken beskriver sammenhæng til øvrige områder, herunder dagtilbuds- og skoleområdet og kultur- og fritidstilbud. Politikken er udarbejdet i samarbejde mellem forvaltningerne i kommunen og med bidrag fra borgere, børn, unge, forældre og øvrige repræsentanter i Rødovre Kommune.

Sammenhængende børnepolitik for børn med særlige behov

Den sammenhængende børnepolitik for børn med særlige behov er fra 2014 og er udarbejdet som tillæg til børne- og ungepolitikken. Politikken beskriver, hvordan kommunen arbejder med at få den kommunale indsats for børn og unge med behov for en særlig indsats til at hænge sammen på tværs af lovgivning, forvaltninger, afdelinger og fagområder. Politikken beskriver målsætninger for og tilgangen til arbejdet med børn med særlige behov, samt hvilke konkrete, tværfaglige indsatser og samarbejdsfora der er udformet mellem det almene område og børn og unge med særlige behov. Af indsatser nævnes for eksempel at styrke sammenhæng og helhed i indsatsen for børn med handicap. Det fremgår, at politikken bliver fulgt op på med en status på indsatser, samt beskrivelse af nye indsatser en gang årligt.

Politikken nævner eksplicit børn og unge med handicap.

Styringsdokumenter

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen har udmøntet politikkerne på børnehandicapområdet i kvalitetsstandarder for de handicapkompenserende ydelser på børnehandicapområdet. Kvalitetsstandarderne er kendte, men anvendes ikke systematisk i sagsbehandlingen. Taskforcen vurderer desuden, at der er behov for at justere kvalitetsstandarderne efter Ankestyrelsens bemærkninger.

Det er taskforcens vurdering, at der aktuelt ikke er et strategisk styringsgrundlag på børnehandicapområdet.

Taskforcens begrundelser

Taskforcen har modtaget følgende styringsdokumenter for sagsbehandlingen på børnehandicapområdet:

- *Kvalitetsstandarder for det specialiserede børne- og ungeområde*
- *Status på handleplan for handicappolitikken 2020-2021*
- *Dagsorden – Status på handleplan for handicappolitikken (2021)*

Kvalitetsstandarder for det specialiserede børne- og ungeområde

Taskforcen har modtaget politisk godkendte kvalitetsstandarder for en række af servicelovens bestemmelser på børnehandicapområdet, blandt andet:

- Merudgifter – Lov om social service § 41
- Tabt arbejdsfortjeneste – Lov om social service § 42
- Afløsning/aflastning til familien – Lov om social service § 44, jf. §84, stk. 1

Den juridiske sagsgennemgang peger på, at kommunen ikke henviser til kvalitetsstandarderne i afgørelserne, hvilket indikerer, at der ikke er en fast praksis for anvendelse af standarderne. Det underbygges af interview med øverste ledelse, stab, mellemlidelse og rådgivere, at kvalitetstandarderne er kendte, men at kvalitetsstandarderne på de handicapkompenserende ydelser ikke anvendes som et aktivt arbejdsredskab i praksis. Ifølge interview med mellemlidelse og rådgivere er kvalitetsstandarderne udfordrende at efterleve, fordi serviceniveauet er sat lavt. Det gælder fx omfanget af aflastning. Det fremgår i øvrigt af interview med rådgivere, at de i samarbejde med myndighedsledelsen har sat deres egne retningslinjer for området, som de vurderer er mere anvendelige.

Taskforcen gør i øvrigt opmærksom på, at der i den juridiske materiale gennemgang er bemærkninger til kvalitetsstandarderne for det specialiserede børne- og ungeområde. Det bemærkes blandt andet, at kommunen ikke anvender de aktuelle satser for 2023 ved servicelovens §§ 41 og § 42.

Handleplan for handicappolitikken 2020-2021

Taskforcen har modtaget en toårig handleplan for 2020-2021, der knytter sig til handicappolitikken.

Handleplanen beskriver kommunens udvalgte indsatser med afsæt i handicappolitikkens vision og strategimål, og hvert år gøres der status på indsatserne. Indsatsområderne er:

- Bedre livskvalitet med øget tilgængelighed til sundhedsrådgivning inkl. sundhedstjek
- Bedre adgang til job og uddannelse
- Tilgængelighed – borgerservice
- Tilgængelighed – byrummet
- Læringsfællesskaber i folkeskolen
- Medborgerskab

Handleplanen dækker også børnehandicapområdet. Eksempelvis fremgår det af indsatsområdet *Læringsfællesskaber*, at børn og unge med handicap skal være en del af et læringsfællesskab.

Handleplanen udløb i 2021. Kommunen har skriftligt orienteret taskforcen om, at der pågår et arbejde med udarbejde en ny handleplan for handicapområdet.

Det fremgår af interview med øverste ledelse, at der kan være behov for, at kommunen overvejer, om der skal formuleres en faglig strategi specifikt for børnehandicapområdet, som eksempelvis vedrører autismeområdet.

Mål

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at Rødovre Kommunes politikker indeholder overordnede målsætninger for børnehandicapområdet. Taskforcen vurderer samtidig, at der har været en praksis for at følge op på konkrete målsætninger gennem *handleplan for handicappolitikken 2020-2021*.

Taskforcen vurderer desuden, at der aktuelt ikke er konkrete målsætninger for udviklingen på børnehandicapområdet. Kommunen kan med fordel formulere nye konkrete målsætninger i forbindelse med udarbejdelsen af den nye handleplan.

Taskforcens begrundelser

Som tidligere beskrevet er der opstillet strategimål i handicappolitikken. For hvert strategimål er der opstillet overordnede målsætninger. Eksempelvis er der under strategimålet *Sammenhæng skaber tryghed* formuleret en målsætning om tidlig helhedsorienteret udredning af børn og unge med handicap,

I Børne- og ungepolitikken er der opstillet overordnede mål for hvert hovedafsnit. Eksempelvis omhandler en målsætning forældreinddragelse i barnets institutions- og skoleliv.

I den *Sammenhængende børnepolitik for børn og unge med særlige behov* er der opstillet overordnede målsætninger. Eksempelvis omhandler en målsætning at sætte ind så tidligt som muligt med den rette hjælp til familier.

Det fremgår imidlertid af kommunens selvevaluering, at der ikke sker en systematisk opfølgning på målene i politikkerne. Det underbygges af interview med øverste ledelse og rådgivere, hvor det fremgår, at der ikke er klare mål og retning for børnehandicapområdet. Som tidligere nævnt, er det taskforcens anbefaling, at kommunen udbreder kendskabet til politikkerne og de overordnede målsætningerne på handicapområdet.

I *Status på handleplan for handicappolitikken 2020-2021* fremgår konkrete målsætninger for hvert indsatsområde. Eksempelvis omhandler en af målsætningerne til indsatsområdet *Medborgerskab*, at der udbydes kursusforløb med fokus på medborgerskab. I årene 2020 til 2021 er der fulgt op på målsætningerne i form af statusser.

Der er ikke aktuelt opstillet konkrete målsætninger for børnehandicapområdet. Som tidligere beskrevet har kommunen oplyst, at der pågår et arbejde med at udarbejde en ny handleplan, herunder formulering af nye målsætninger.

3 Faglig ledelse og sparring

Vurderingskriterier

- **Retningslinjer.** Er der retningslinjer for sagsbehandlingen som eksempelvis værdigrundlag, faglige pejlemærker og sagsbehandlingsmetoder?
- **Sparring og videndeling.** Har medarbejderne adgang til den nødvendige faglige sparring, supervision og faglige viden?
- **Strategisk kompetenceudvikling.** Arbejdes der strategisk med udviklingen af medarbejdernes kompetencer samt med introduktion af nye medarbejdere?
- **Fagligt ledelsestilsyn.** Følges der løbende op på den faglige kvalitet i sagsbehandlingen?

Resultatet af taskforcens analyse

Styrker

- **Sparring og videndeling**
 - Kommunen har en fast praksis for intern sparring, der understøttes af ugentlige teammøder.
 - Rådgiverne har adgang til sparring med lægekonsulent, Pædagogisk Udviklingscenter og PPR samt modtager ekstern supervision med handicapkonsulent.
 - Kommunen har en fast praksis for håndtering af omgørelser fra Ankestyrelsen.
- **Fagligt ledelsestilsyn**
 - Kommunen har en nedskreven procedure for fagligt ledelsestilsyn.

Anbefalinger

- **Retningslinjer**
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen udarbejder en plan, der dels beskriver hvilke fælles redskaber og metoder der skal anvendes i sagsbehandlingen på børnehandicapområdet for sikre en systematisk og ensartet praksis, dels hvordan disse implementeres.
- **Sparring og videndeling**
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen undersøger behovet og mulighederne for juridisk sparring.
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen systematiserer sin praksis for deling af faglig viden, herunder om lovgivning og principmeddelelser.

- **Strategisk kompetenceudvikling**
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen arbejder strategisk med kompetenceudvikling, og sikrer at kompetenceudviklingen kobles til de politiske og strategiske prioriteringer på handicapområdet, eksempelvis i forbindelse med arbejdet med handleplanen på handicapområdet.
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen udarbejder en fast praksis for introduktion af nye medarbejdere.
- **Fagligt ledelsestilsyn**
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen opdaterer skemaet til ledelsestilsyn for § 42 på baggrund af Ankestyrelsens bemærkninger.
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen etablerer en systematik for opfølgning på ledelsestilsynet, der understøtter læring hos rådgiverne.

Kommunens egen vurdering

Kommunen angiver i selvevalueringen, at der i nogen grad er en hensigtsmæssig faglig ledelse og sparring på børnehandicapområdet. Kommunen begrundes dette med, at den faglige sparring er blevet styrket med ansættelsen af en faglig koordinator fra oktober 2021.

Taskforcens vurdering og begrundelser

Retningslinjer

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at Rødovre Kommune ikke har fuldt implementerede sagsbehandlingsmetoder, fælles værdigrundlag eller faglige pejlemærker for sagsbehandlingen på børnehandicapområdet.

Taskforcens begrundelser

Taskforcen har modtaget følgende materiale af relevans for retningslinjer:

- *Indsatstrappe* (2020)

Integrated Children's System (ICS)

Det fremgår af den fremsendte indsatstrappe, at ICS anvendes som tankegang på området for udsatte børn og unge i Rødovre Kommune. Det underbygges i interview med rådgiverne, at ICS er en del af tankegangen ved eksempelvis målgruppevurderinger. Af selvevalueringen og interview med rådgiverne fremgår det, at der ikke findes nedskrevne retningslinjer for brugen af ICS.

Det fremgår endvidere af selvevalueringen, at ICS-metoden ikke fuldt ud implementeret. Det underbygges af interview med mellemlidelsen, at det er

intentionen, at ICS skal implementeres på hele det specialiserede børne- og ungeområde.

Signs of Safety

Kommunen oplyser i selvevalueringen og i *Kvalitetsstandarder for det specialiserede børne- og ungeområde*, at *Signs og Safety* (SOS) anvendes på hele det specialiserede børne- og ungeområde, men at der ikke er nedskrevne retningslinjer for arbejdet med metoden. Det blev delvist underbygget til den indledende temadag, hvor kommunen oplyste, at det ledelsesmæssigt er besluttet, at SOS skal anvendes i sagsbehandlingen af sager om servicelovens §§ 41, 42 og 44, jf. 84, men at metoden ikke er implementeret blandt rådgiverne, og at der ikke er nedskrevne retningslinjerne for brug af metoden.

LØFT

Det fremgår af kvalitetsstandarderne og *Indsatstrappen*, at *Løsningsfokuseret tilgang* (LØFT) indgår som en del af Børne- og Familieafdelingens tankegang. På den indledende temadag orienterede kommunen, at det er ledelsesmæssigt besluttet, at LØFT skal anvendes i sagsbehandlingen af sager om §§ 41, 42 og 44, jf. 84, men at tilgangen ikke er implementeret i praksis.

Sparring og videndeling

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at Rødovre Kommune har en fast praksis for intern sparring, der understøttes gennem afholdelse af teammøder på børnehandicapområdet. Rådgiverne har adgang til sparring med kollegaer og interne samarbejdspartnere, herunder lægekonsulent, Pædagogisk Udviklingscenter, PPR, UU-vejledere. Rådgiverne modtager desuden supervision med en ekstern handicapkonsulent.

Taskforcen vurderer, at kommunen har en fast praksis for håndtering af omgørelser fra Ankestyrelsen, men ikke har en fast praksis for løbende videndeling om ny lovgivning, principmeddelelser eller ny faglig viden.

Taskforcens begrundelser

Taskforcen har modtaget følgende materiale om sparring og videndeling:

- *Kompetenceskema* (2019)
- *Funktionsbeskrivelse for myndighedsleder* (udateret)
- *Funktionsbeskrivelse for faglig koordinator* (udateret)
- *Dagsorden teammøde specialteamet* (udateret)

Interne møder

Selvevalueringen, interviews med stab, mellemlidelse og rådgivere peger på, at der holdes månedlige personalemøder for hele Børne- og familieafdelingens myndighedsområde.

Det fremgår endvidere af *Dagsorden teammøde specialteamet*, kommunens selvevaluering, indledende temadag, og interviews med mellemlidelse og rådgivere, at der afholdes teammøder med mulighed for sparring med faglig koordinator tre timer hver uge. Det underbygges endvidere af *Dagsorden teammøde specialteamet*, at sparring er et fast punkt under drøftelse af sager. Det fremgår desuden af dokumenterne *Kompetenceskema*, *Dagsorden teammøde specialteamet* samt interviews med mellemlidelse og rådgivere, at rådgiverne har gruppekompetence til at godkende bevillinger på teammøderne.

Analysen peger på, at kommunen har en fast praksis for afholdelse af interne møder, der understøtter den faglige sparring.

Sparring

Af *Funktionsbeskrivelse for faglig koordinator på specialområdet* beskrives det, at faglig koordinator skal yde sagssparring med hver rådgiver. Ligeledes beskrives det i *Funktionsbeskrivelse for myndighedsleder*, at myndighedsleder skal yde faglig sparring til faglig koordinator og medarbejdere efter behov.

Det fremgår af *Dagsorden teammøde specialteamet*, at relevante samarbejdspartnere inviteres til teammøder ved behov, herunder handicapkonsulent, familiebehandlere, PPR og UU-vejledere. Det underbygges i selvevalueringen, at sagsbehandlere har adgang til sparring med lægekonsulent, Pædagogisk Udviklingscenter og PPR.

Selvevalueringen, interview med rådgivere og den indledende temadag peger på, at der kan være behov for juridisk sparring. Ifølge mellemlidelse og rådgivere kan der eksempelvis være behov for sparring vedrørende afgørelser i forbindelse med opfølgning i sagerne.

Af selvevalueringen og interviews med mellemlidelse og rådgivere fremgår det, at der holdes erfa-møder med række andre vestegnskommuner en gang i kvartalet, hvor der er mulighed for tværkommunal sparring. Hele rådgivergruppen i Specialteamet har deltaget på møderne. Dog har der på tidspunktet for interviewafholdelse ikke været afholdt erfa-møde i over et halvt år.

Supervision

Det fremgår af selvevalueringen og interviews med øverste ledelse, mellemlidelse, rådgivere og stab, at rådgiverne modtager ekstern supervision med handicapkonsulent hver 6. uge.

Omgørelser fra Ankestyrelsen

Ifølge selvevalueringen, interviews med mellemlidelse og rådgivere er der en fast praksis for at foretage genvurderinger ved omgørelser fra Ankestyrelsen. Genvurderingen foretages enten til 1:1 eller til teammøder.

Videndeling

Det fremgår af selvevalueringen, at kommunen deler ny viden til teammøder, erfa-

møder, faglig fredag og personalemøder. *Funktionsbeskrivelse for faglig koordinator* beskriver, at faglig koordinator skal formidle og implementere (ny) lovgivning og principmeddelelser. *Dagsorden teammøde specialteamet* har et specifikt punkt på under "sidste nyt", som vedrører videndeling i teamet.

Ifølge interviews med mellemlidelse og rådgivere deles viden fx nyheder fra Ankestyrelsen eller principmeddelelser via mail, men denne videndeling er ikke systematiseret. Ifølge interview med mellemlidelse er videndeling et fast punkt på teammødets dagsorden, men i praksis prioriteres det at bruge teammøderne på andre drøftelser.

Sammenholdt med den juridiske materiale gennemgang, der viser eksempler på, at retningslinjer henviser til forældet lovgivning og praksis, samt sags gennemgangens fund i forhold til hjemmelsmangel, peger analysen på, at kommunen med fordel kan systematisere sin praksis for deling af faglig viden, herunder lovgivning og principafgørelser.

Strategisk kompetenceudvikling

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen ikke har strategisk fokus på kompetenceudvikling af medarbejderne.

Taskforcen vurderer endvidere, at kommunen ikke har en fast og fælles praksis for introduktionen af nye medarbejdere.

Taskforcens begrundelser

Kompetenceudvikling

Kommunen har ikke fremsendt materiale om kompetenceudvikling af medarbejderne og den samlede afdeling. Det fremgår af interviews med mellemlidelse, rådgivere og stab, at der ikke er en fast praksis for kompetenceudvikling, og at der ikke er en kobling mellem de politiske og strategiske prioriteringen og udviklingen af medarbejdernes kompetencer.

Ifølge interview med mellemlidelse vil der i fremtiden være øget fokus på strategisk kompetenceudvikling, også i forbindelse med implementeringen af ICS som fælles sagsbehandlingsmetode i afdelingen.

Introduktion af nye medarbejdere

Kommunen har ikke fremsendt materiale vedrørende introduktionen af nye medarbejdere.

Det fremgår af selvevalueringen og interview med mellemlidelse, at der udarbejdes introplan til nye medarbejdere for de første 14 dage. Ifølge selvevalueringen og interview med staben får alle nye medarbejdere tilknyttet en mentor de første to måneder, og nye medarbejdere har fået kursus i §§41 og 42.

Ifølge interviews med mellemlidelse, stab, rådgivere og den indledende temadag findes der ikke en fast fælles praksis for introduktionen af nye medarbejdere, eksempelvis er der ingen fast praksis for hvem der er ansvarlig for udarbejdelsen af introduktionsprogram.

Ifølge interview med mellemlidelse er det kommunens intention, at der etableres en ny fast praksis, hvor myndighedsleder bliver ansvarlig for introduktionen af nye medarbejdere, herunder udarbejdelsen af et introduktionsprogram.

Fagligt ledelsestilsyn

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen har en nedskreven procedure for fagligt ledelsestilsyn. Samtidig vurderer taskforcen, at der ikke er en fast praksis for at følge op på resultaterne af ledelsestilsynet.

Taskforcens begrundelser

Taskforcen har blandt andet fået tilsendt følgende materialer om ledelsestilsyn:

- *Genopretningsplan på baggrund af BDO*
- *Arbejdet med udførelsen af ledelsestilsynet i BØFA*
- *Skabelon til sags gennemgang*
- *Ledelsestilsynsskema vedr. §42 Tabt arbejdsfortjeneste*
- *Konklusion i forbindelse med ledelsestilsyn på beregning af tabt arbejdsfortjeneste*

Kommunen oplyser i selvevalueringen, at det samlede ledelsestilsyn består af kvartalsvis fagligt ledelsestilsyn, kvartalsvis § 42-beregnings-ledelsestilsyn samt sags gennemgang hver 14. dag.

Sags gennemgang

Det fremgår af *Genopretningsplan på baggrund af BDO*, at faglig koordinator har sags gennemgang med rådgiverne hver 14. dag, hvor der udvælges to til tre sager til genoprettelse. Det fremgår endvidere af *Skabelon til sags gennemgang*, at der ved sags gennemgangen blandt andet lægges vægt på dokumentation for målgruppevurdering, opfølgning, økonomi og rådgivning og vejledning generelt.

Af interview med mellemlidelse og rådgivere bekræftes, at der er en fast kadence for sags gennemgangen hver 14. dag. Det uddybes dog i interview med rådgivere og mellemlidelse, at det er forskelligt, hvad sags gennemgangene bruges til fra rådgiver til rådgiver. Rådgiverne kan selv bestemme indholdet af sags gennemgangen, samt hvilke sager der laves sags gennemgang på.

Ledelsestilsyn

Det fremgår af *Arbejdet med udførelsen af ledelsestilsynet i BØFA*, at der kvartalsvis udtages fire sager for henholdsvis Børne- og Ungeteamet og Specialteamet til fagligt ledelsestilsyn. Dokumentet angiver, at der siden 2020 trækkes yderligere to sager fordelt på teams vedrørende §§ 41 og 42 i serviceloven. Siden 2021 trækkes yderligere fire sager vedrørende beregning af § 42, som beskrives nedenfor. Udtrækket laves i SBSYS og KMD OPUS og udføres af afdelingen Økonomi og Analyse.

Ifølge *Konklusion i forbindelse med ledelsestilsyn på beregning af tabt arbejdsfortjeneste*, selvevalueringen, interview med mellemlidelse og stab gennemføres kvartalsvis ledelsestilsyn af fire sager om beregninger af tabt arbejdsfortjeneste. Spørgsmålene i ledelsestilsynet fremgår af *Ledelsestilsynsskema vedr. SEL § 42 Tabt arbejdsfortjeneste*, fx spørgsmål til opfølgning og henvisninger til lovgrundlag.

I den juridiske materiale gennemgang (bilag 2) er der bemærkninger til tilsynsskemaet, idet Ankestyrelsen henviser til principmeddelelsen C-24-08. Ankestyrelsen har også bemærkninger vedrørende adskillelse af spørgsmålet om ferieafholdelse og retten til tabt arbejdsfortjeneste fra retningslinjerne for beregning af ydelsen i spørgsmål 3 i skabelonen. Bemærkningerne kan relateres til Ankestyrelsens juridiske sagsgennemgang (se bilag 1), som belyser hjemmelsmangler med forkert anvendelse af regler, samt fradrag af ferie i forbindelse med beregning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det angives i selvevalueringen, at der udarbejdes konklusion på ledelsestilsynet, som dernæst drøftes i ledelsesteamet, og videreformidles til medarbejdere på teammøder. Det fremgår af interview med mellemlidelse, rådgivere og stab, at der ikke følges op på eventuelle udfordringer påpeget i ledelsestilsynet med medarbejderne på teammøder.

Det indikerer samlet set, at kommunens ikke har en fast praksis for at følge op på eventuelle udfordringer påpeget i ledelsestilsynet med medarbejderne.

4 Udredning, vurdering og afgørelse

Vurderingskriterier

- **Retningslinjer.** Er der retningslinjer, og anvendes der fælles metoder og redskaber i forbindelse med udredning, vurdering og afgørelse samt borgerens inddragelse heri?
- **Inddragelse af relevante fagpersoner.** Inddrages de relevante fagpersoner til at sikre et tilstrækkeligt grundlag for en sammenhængende og helhedsorienteret udredning af den enkelte borger?
- **Kvalitet.** Er kommunens udredninger, vurderinger og afgørelser i overensstemmelse med lovgivningen og med god socialfaglig kvalitet?
- **Inddragelse af borgerne.** Er borgerne og borgernes netværk inddraget i kommunens udredninger, og er kommunens faglige vurderinger og afgørelser formidlet til borgerne?

Resultatet af taskforcens analyse

Styrker

- **Retningslinjer**
 - Kommunen har arbejdsgangsbeskrivelser og afgørelsesskabeloner, der understøtter arbejdet med udredning, vurdering og afgørelse.
- **Inddragelse af relevante fagpersoner**
 - Kommunen inddrager relevante fagpersoner i forbindelse med udredning, vurdering og afgørelse.
- **Kvalitet**
 - Kommunen har en fast praksis for skriftlig klagevejledning.
 - Kommunen har en fast praksis for indhentning af samtykke.
- **Inddragelse af borgerne**
 - Kommunen inddrager generelt forældre, børn og familiens netværk i udredningen.

Anbefalinger

- **Retningslinjer**
 - Taskercen anbefaler, at kommunen opdaterer retningslinjerne for arbejdet med udredning, vurdering og afgørelse efter Ankestyrelsens bemærkninger.

- Taskforcen anbefaler, at kommunen styrker arbejdet med udredning, vurdering og afgørelse, fx opdaterede retningslinjer eller indfører redskab, der understøtter udredningsarbejdet.
- **Kvalitet**
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen sikrer, at der anvendes korrekte regler, principmeddelelse eller bestemmelser i sagsbehandlingen.
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen sikrer, at der partshøres i sagerne.
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen understøtter, at sagerne er tilstrækkeligt oplyst og begrundet.
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen sikrer et helhedssyn i sagsbehandlingen, fx ved at anvende frivillige handleplaner.
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen sikrer, at forældrene orienteres skriftligt ved fristoverskridelse, herunder begrunder fristoverskridelsen og oplyser, hvornår der kan forventes en afgørelse.
- **Inddragelse af borgerne**
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen udbreder kendskab til og sikrer anvendelsen af redskaber til inddragelse af børn med funktionsnedsættelser, fx *De tre huse* og *Netværkshortet*.

Kommunens egen vurdering

Kommunen angiver i selvevalueringen, at der i nogen grad foretages hensigtsmæssige udredninger, vurderinger og afgørelser. Kommunen begrundet dette med, at der godt kunne være mere systematik gennem hele sagsforløbet, i lighed med den systematik, der er i kommunens afgørelser.

Taskforcens vurdering og begrundelser

Retningslinjer

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunens praksis for udredning, vurdering og afgørelse understøttes af arbejdsgangsbeskrivelser og afgørelsesskabeloner, men at disse bør opdateres. Der anvendes ikke fælles metoder eller redskaber, der understøtter arbejdet med udredning, vurdering og afgørelse.

Taskforcens begrundelser

Taskforcen har blandt andet modtaget følgende materiale om udredning, vurdering og afgørelser på børnehandicapområdet:

- *Arbejdsgangsbeskrivelse for Specialteamet*

- *Mini Pixi vejledning §41 og §42*
- *Når borger ansøger om merudgifter til handicapbil*
- *Spørgeguiden ift. §41 og 42*
- *Afgørelsesskabeloner for 41, 42 og 44, jf. 84*
- *Oversigt over kompensation for tabt arbejdsfortjeneste*

Sagsbehandlingsmetoder

Som beskrevet i kapitel 3 anvendes der ikke fuldt implementerede metoder i sagsbehandlingen på børnehandicapområdet.

Arbejdsgangsbeskrivelser

Kommunen oplyser i selvevalueringen, at de anvender *Arbejdsgangsbeskrivelse for Specialteamet* til arbejdet med udredning, vurdering og afgørelser. Dokumentet er en oversigt med arbejdsgangsbeskrivelser for både servicelovens §§ 41, 42 og 44, jf. 84. Arbejdsgangsbeskrivelserne dækker målgruppevurdering, vurdering, afgørelser samt opfølgning, ændringer og ophør.

Det fremgår af interviews med rådgiverne og mellemlidelse, at arbejdsgangsbeskrivelsen er integreret i hverdagen, men det er primært sparringen til teammøderne, som definerer den daglige praksis. Ifølge interviews med mellemlidelse og rådgivere er der en fælles praksis for arbejdet med udredning og målgruppevurdering, hvilket primært understøttes af, at rådgiverne i fællesskab drøfter målgruppevurderinger og bevillinger på teammøderne.

Ankestyrelsens materiale gennemgang indeholder flere kommentarer til arbejdsgangsbeskrivelsen (se bilag 2). Taskforcen anbefaler, at kommunen tager bemærkningerne til efterretning, og opdaterer arbejdsgangsbeskrivelsen herefter.

Redskaber

Det fremgår af interviews med mellemlidelse, rådgivere og den indledende temadag, at rådgiverne har fået undervisning i *Udredningsværktøjet*, men at værktøjet ikke er implementeret.

Udredningsværktøjet, der bygger på ICS, er specifikt udarbejdet til at udrede funktionsniveau og målgruppevurderere med henblik på tildeling af handicapkompenserende ydelser. Udredningsværktøjet kan understøtte oplysning af sagen, hvilket er en forudsætning for at kunne foretage korrekte vurderinger og begrunde afgørelsen tilstrækkeligt.

Afgørelsesskabeloner

Kommunen har fremsendt en række afgørelsesskabeloner for § 41, § 42 og § 44, jf. 84. Af kommunens selvevaluering fremgår det, at afgørelsesskabelonerne anvendes systematisk.

Ankestyrelsen har flere bemærkninger til skabelonerne, og det anbefales, at bemærkningerne tages til efterretning. En generel opmærksomhed er, at det anbefales, at lovhenviisningerne i skabelonerne opdateres, da disse er forældede.

Der er samlet set indikation for, at rådgivernes arbejde med at træffe afgørelse understøttes af skabelonerne, men at disse bør opdateres.

Øvrige retningslinjer

Dokument *Når borger ansøger om merudgifter til handicapbil* er en arbejdsgang, der beskriver merudgifterne forbundet med handicapbil. Det fremgår af interview med rådgiverne, at arbejdsgangsbeskrivelsen ikke er i anvendelse.

Spørgeguiden ift. § 41 og 42 er et internt arbejdsredskab i forbindelse med møder med familier, som understøtter rådgiverne i at kunne give råd, vejledning og stille spørgsmål målrettet familiens behov. Ankestyrelsen har bemærkninger til dokumentet (se bilag 2). Ifølge interview med mellemlidelsen anvendes spørgeguiden primært til indhentning af oplysninger fra forældre og samarbejdsparter. Det er uklart for taskforcen, hvorvidt rådgiverne anvender skemaet i praksis.

Dokument *Oversigt over kompensation for tabt arbejdsfortjeneste* er en skabelon til udfyldelse vedrørende barnets behov for kompensation for § 42. Det fremgår af interview med rådgivere, at de ikke kender skabelonen.

Inddragelse af relevante fagpersoner

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen har fokus på at inddrage relevante fagpersoner i forbindelse med udredning, vurdering og afgørelse.

Taskforcens begrundelser

I *Arbejdsgangsbeskrivelse for Specialteamet* er der et separat afsnit om indhentning af oplysninger. Både *Mini Pixi vejledning §41 og §42* og *Partshøringsbrev – Specialteamet* indeholder retningslinjer for indhentning af oplysninger, herunder at der skal indhentes oplysninger om barnet fra skole, institution, læge og hospital. Eksempelvis fremgår det af *Partshøringsbrev – Specialteamet*, at der altid skal indhentes oplysninger fra skole eller institutionsudtalelse, når der modtages ansøgning om §42. Inddragelsen af relevante fagpersoner underbygges af selvevalueringen og interviews med rådgivere, interne samarbejdspartnere og mellemlidelse.

Kommunen oplyser i selvevalueringen, at der indhentes statusudtalelser fra relevante parter, fx daginstitutioner, skoler og psykiatrien. Statusudtalelserne sker skriftligt eller telefonisk. Af selvevalueringen, interviews med rådgivere og interne samarbejdsparter fremgår også, at inddragelse af fagpersoner sker gennem netværksmøder. Det uddybes yderligere i kapitel 6.

Den juridiske sags gennemgang viser også flere eksempler på, at sagen synes at være tilstrækkeligt oplyst, men der er også sager, der kunne være bedre oplyst, idet der blandt andet mangler oplysninger fra skole.

Kvalitet

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kvaliteten i udredning, vurdering og afgørelser særligt kan styrkes ved at sætte fokus på følgende områder:

- Sagsoplysning
- Begrundelse
- Helhedsvurdering
- Brug af korrekt hjemmel
- Partshøring
- Overholdelse af sagsbehandlingsfrister og orientering ved fristoverskridelse

Taskforcen vurderer, at kommunens har en fast praksis for at indhente samtykke og give skriftlig klagevejledning.

Taskforcens begrundelser

Sagsbehandlingens udførelse i forhold til regler og praksis

Den juridiske gennemgang af 20 sager peger på følgende retlige mangler:

- Hjemmelsmangel
- Begrundelsesmangel
- Manglende sagsoplysning
- Forkert vurdering
- Partshøringsmangel

Hjemmelsmangel

Sags gennemgangen tyder på, at kommunen i flere sager anvender de rigtige regler og inddrager saglige kriterier, men der er enkelte eksempler på sager, hvor det ser ud til, at kommunen anvender en forkert regel, principmeddelelse eller bestemmelse. Eksemplerne på hjemmelsmangel i form af henvisning til forkert paragraf eller forkert anvendelse af regler underbygger taskforcens anbefaling om, at kommunen bør systematisere sin praksis for deling af faglig viden som eksempelvis lovgivning og principmeddelelser med henblik på at undgå hjemmelsmangel i sagerne.

Begrundelsesmangel

Flere sager ser ud til at være tilstrækkeligt begrundet, men der er dog enkelte eksempler på, at kommunen ikke har begrundet sin afgørelse tilstrækkeligt. Det skyldes fx, at kommunen ikke i tilstrækkeligt omfang begrunder, hvilke forhold der har betydning for kommunens vurdering. Begrundelsesmanglen kan også skyldes utilstrækkelig sagsoplysning.

Manglende sagsoplysning

Blandt de 20 sager ser de fleste ud til at være tilstrækkeligt oplyst. Der er dog i to sager tegn på, at der ikke er foretaget tilstrækkelig sagsoplysning, inden der er truffet afgørelse.

Forkert vurdering

Der er foretaget korrekte vurderinger i de fleste sager. I sagsgennemgangen er der dog eksempel på en sag, hvor der ikke er foretaget en korrekt vurdering. I enkelte sager kan det ikke vurderes, om der er foretaget en forkert vurdering, da sagerne ikke synes at være tilstrækkeligt oplyst.

Partshøringsmangel

Der er partshørt i flere sager. Der ses i sagsgennemgangen dog enkelte sager, hvor der er tegn på manglende partshøring. *Arbejdsgangsbeskrivelse for Specialteamet* understøtter partshøring i forbindelse med indhentning af oplysninger samt partshøringsfristen på fx minimum 14 dage ved servicelovens § 41. *Partshøringsbrev – Specialteamet* understøtter også partshøring og viser et eksempel på et partshøringsbrev for ansøgning eller opfølgning ved servicelovens § 41 og § 42, hvor kommunen vil indhente oplysninger fra skole/institution/læge/hospital. I forhold til servicelovens § 44, jf. 84, nævnes også, at oplysninger modtaget på baggrund af partshøring, indgår i afgørelsen, jf. skabeloner for to afgørelsesbreve *Afgørelse aflastning afløsning i hjemmet* og *Afgørelse aflastning døgn*. Af selvevalueringen og interview med rådgiverne fremgår det, at der foretages partshøringer. Det er uklart, hvorvidt rådgiverne anvender *Partshøringsbrev – Specialteamet*.

Sammenfattende tyder det på, at kommunen er opmærksom på partshøring, men kommunen bør grundet fundene i sagsgennemgangen være opmærksomme på at sætte fokus på partshøring fremadrettet.

Sagsbehandlings udførelse i forhold til andre sagsbehandlingsregler

Den juridiske gennemgang af 20 sager peger på følgende forhold vedrørende andre sagsbehandlingsregler:

- Helhedsvurdering
- Sagsbehandlingsfrister

Helhedsvurdering

Som belyst i kapitel 2 om politik og strategi, fremgår det i *Rødovre Kommunes* Handicappolitik, at kommunen har et strategimål om, at sammenhæng skaber tryghed, herunder at kommunen har ambitioner om at have fokus på en tidlig helhedsorienteret udredning. *Arbejdsgangsbeskrivelse for Specialteamet* nævner flere steder vedrørende servicelovens §§ 41, 42 og 44, jf. 84, at der skal foretages en socialfaglig vurdering af barnets samlede livssituation, og også afdækning af, om udgifterne kan dækkes af anden lovgivning.

Sagsgennemgangen viser imidlertid, at der er tegn på, at der i en del sager ikke er foretaget helhedsvurdering. Det underbygges af Ankestyrelsens materiale gennemgang specifikt i forhold til *Afgørelse §41 afslag, skal søges via anden lovgivning, subsidært*, hvor det tyder på, at kommunen i dette dokument ikke orienterer borger om, at det ansøgte kan dækkes efter andre regler i den sociale lovgivning.

Samlet tyder resultaterne på, at der ikke er en fast praksis for at foretage helhedsvurdering, herunder undersøge, om en familie har yderligere behov for hjælp end det ansøgte, fx behov for aflastning, eller om det ansøgte hører til i en anden afdeling.

Samlet set indikerer det, at der er behov for at sætte fokus på kravet om helhedsvurdering i sagerne. Til at understøtte helhedsvurderingen i sagerne kan kommunen med fordel anvende frivillige handleplaner i forhold til udvalgte paragraffer, såsom servicelovens §§ 42 og 44, jf. 84.

Sagsbehandlingsfrister

Kommunens sagsbehandlingsfrister vedrørende ansøgninger efter servicelovens §§ 41, 42 og 44, jf. 84 fremgår af kommunens hjemmeside.

Den juridiske sagsgennemgang viser, at kommunen ikke overholder sagsbehandlingsfristen i halvdelen af de gennemgåede sager. Et flertal af sagerne vedrører ansøgninger efter servicelovens § 42. I en af disse sager er borger orienteret om, hvornår borger kan forvente en afgørelse, samt en begrundelse for, hvorfor fristen er overskredet.

Arbejdsgangsbeskrivelse for Specialteamet indeholder retningslinjer for, hvordan rådgiver skal agere i tilfælde af overskridelse af sagsbehandlingsfristen, herunder oplyse om, hvornår ansøger kan forvente afgørelse. *Spørgeguiden § 41 og 42* vejleder om, at borger skal orienteres om sagsbehandlingsfrist, samt orientering om, hvis fristen ikke overholdes, med underretningsbrev om, hvornår afgørelsen forventes truffet. *Kvalitetsstandarderne* understøtter også sagsbehandlingsfrister specifikt vedrørende servicelovens § 44, jf. 84, hvor det nævnes, at borger vil modtage information, såfremt fristen overskrides.

Der er samlet set indikation for, at kommunen har retningslinjer for hvordan rådgiver skal agere ved overskridelse af sagsbehandlingsfristerne, men at der ikke er en ensartet praksis for at orientere forældrene skriftligt ved fristoverskridelse, herunder oplyse, hvornår der kan forventes en afgørelse.

Klagevejledning

De fremsendte afgørelsesskabeloner indeholder alle en klagevejledning.

Arbejdsgangsbeskrivelse for Specialteamet og *Kvalitetsstandarder* understøtter også retningslinjer vedrørende klagemuligheder og klagevejledning.

Den juridiske gennemgang viser, at kommunen i alle 20 sager giver en klagevejledning, der opfylder lovkravene, hvorfor taskforcen vurderer, at kommunen har en fast praksis for skriftlig vejledning ved helt eller delvist afslag på hjælp.

Samtykke

Det fremgår af selvevalueringen, at der i forbindelse med ansøgning gives samtykke til indhentning af oplysninger om borgeren. Der indhentes ligeledes samtykke i forbindelse med opfølgning, hvor det vurderes, at tidligere samtykker ikke længere kan være gældende, eksempelvis ved ændret formål. Dokumenterne *Arbejdsgangsbeskrivelse for Specialteamet, Sagsbehandling_SBSYS, Spørgeguiden* ift. § 41 og § 42 understøtter, at der indhentes samtykke. Af interviews med rådgivere og mellemedelse fremgår det, at der er en fast praksis for indhentning af samtykke. Rådgiverne oplyser, at der er en fast praksis for indhentningen af samtykke ved opfølgning, men der er varierende praksis for, hvordan indhentningen af samtykket sker, fx om samtykke indhentes mundtligt eller skriftligt.

Inddragelse af borgerne

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen generelt inddrager barnet og forældrene i udredningen, men at der kan være behov for at sætte fokus på kendskabet til og anvendelsen af redskaber til inddragelse af børn.

Taskforcens begrundelser

Som belyst i kapitel 2 om politik og strategi indeholder Rødovre Kommunes Handicappolitik et strategimål om tillid og samarbejde med borgere og pårørende, herunder et særligt fokus på inddragelse af de pårørende i indsatserne.

Kommunen har fremsendt dokumenter af relevans for inddragelse, eksempelvis *Pixi-vejledning Styrket inddragelse, Netværkskort* og *De tre huse*. Ifølge interviews med rådgiverne og mellemedelse har Rødovre Kommunes samarbejde med Børns Vilkår og Social- og Boligstyrelsen bidraget med redskaber til inddragelse, der dog primært anvendes på socialområdet. Dette bekræftes af det manglende kendskab til og anvendelse af de fremsendte dokumenter blandt rådgiverne.

Kommunen har også fremsendt dokumenter vedrørende *Børnebrev*, som ifølge interview med rådgivere og borgerinterviews anvendes i begrænset omfang.

Ifølge selvevalueringen, borgerinterviews, interview med rådgiverne og interne samarbejdspartnere samt den indledende temadag inddrages barnet og forældrene generelt i sagsbehandlingen, herunder særligt i forbindelse med udredningen. Eksempelvis inddrages barnet og forældrene via børnesamtaler, fysiske møder, pr. mail eller telefonisk.

Det fremgår ydermere af borgerinterviews, at familierne generelt oplever et godt og respektfuldt samarbejde. Rådgiverne opleves som fleksible i forhold til fx inddragelse i borgers eget hjem, og alle familierne har en fast rådgiver. Der ytres dog ønske om, at rådgiverne er mere opsøgende og guidende i inddragelsen.

Den juridiske sags gennemgang viser, at kommunen i de fleste sager lever op til kravene om at inddrage forældre. Det ses i gennemgangen, at der har været løbende kontakt med forældrene, og kommunikation har været både skriftlig og telefonisk. Forældrene har også i flere af sagerne været indkaldt til møder/samtaler undervejs i behandlingen af sagen.

Kommunen oplyser i selvevalueringen, at der spørges ind til familiens netværk, hvor det er muligt, men at det ikke er muligt i mange af sagerne. Interview med mellemedelse og udsagn til den indledende temadag bekræfter, at familiens netværk altid inddrages i de handicapkompenserende sager, særligt i forbindelse med servicelovens § 44, j. 84 aflastningsvurderinger.

Samlet tyder det på, at de politiske ambitioner om inddragelse efterleves, og kommunen generelt inddrager barnet og forældrene i udredningen.

5 Opfølgning på indsatsen

Vurderingskriterier

- **Faglige retningslinjer.** Er der retningslinjer og anvendes der fælles metoder og redskaber i opfølgningen på indsatsen over for den enkelte borger?
- **Formål og mål.** Tager opfølgningen afsæt i formålet og målene med indsatsen?
- **Indsats og behov.** Sker der en løbende opfølgning på, om indsatsen fortsat tjener sit formål, eller om den skal ændres eller ophøre?
- **Inddragelse.** Er borgeren, relevante fagpersoner og borgerens netværk inddraget i opfølgningen?

Resultatet af taskforcens analyse

Styrker

- **Faglige retningslinjer**
 - Kommunen har retningslinjer for arbejdet med opfølgning.
- **Formål og mål**
 - Kommunen har en praksis for at notere formålet og målet med indsatsen i afgørelsen, så der kan følges op herpå.
- **Inddragelse**
 - Kommunen inddrager barnet og forældrene i opfølgningen.

Anbefalinger

- **Faglige retningslinjer**
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen følger mere systematisk op på indsatserne, fx ved at indføre et fagsystem, der sikrer overblik over kommende opfølgninger.

Kommunens egen vurdering

Kommunen angiver i selvevalueringen, at der i nogen grad arbejdes hensigtsmæssigt med opfølgning på indsatsen.

Taskforcens vurdering og begrundelser

Faglige retningslinjer

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen har retningslinjer for opfølgning, men en varierende praksis for, hvorvidt opfølgningsskaden efterleves. Kommunens udfordringer skyldes blandt andet et manglende overblik over kommende opfølgninger og et efterslæb på tidligere sager.

Taskforcens begrundelser

Der er blandt kommunens fremsendte materiale beskrevet retningslinjer for opfølgning i følgende dokumenter:

- *Kvalitetsstandarder for det specialiserede børne- og ungeområde*
- *Arbejdsgangsbeskrivelse for Specialteamet*
- *Spørgeguiden ift. §§41 og 42*
- *Afgørelsesskabeloner for §§ 41, 42 og 44, jf. 84*

Det fremgår af selvevalueringen og dokumenterne *Arbejdsgangsbeskrivelse for Specialteamet, Kvalitetsstandarder og Spørgeguiden ift. §§41 og 42*, at der foretages årlig opfølgning på de handicapkompenserende sager. I alle de borgerrettede afgørelsesskabeloner dokument *Afgørelsesskabeloner for §§41, 42 og 44, jf. 84* angives også, at opfølgning sker inden for et år. Det angives endvidere i *Kvalitetsstandarder* og interview med mellemlidelse, at der foretages opfølgning hver tredje måned ved servicelovens § 42 sager med bevillinger, som kompenserer for delvist pasnings-/skoletilbud.

I sags gennemgangen er der flere eksempler på sager, hvor der fremgår oplysninger om opfølgning i afgørelserne. Det indikerer, at kommunen har en fast praksis for at notere oplysning om opfølgning i sagerne.

Det fremgår af interview med rådgiverne og mellemlidelse, at fristen med opfølgning en gang årligt opfattes som gældende, men at der i en lang periode har været et oprydningssarbejde i form af efterslæb på sager, hvor der har været foretaget administrative opfølgninger. Det fremgår af interviewet med rådgiverne, at opfølgningsforpligtelsen ikke overholdes i sager, hvor der på nuværende tidspunkt ikke er tildelt en sagsbehandler grundet den seneste tids personaleomsætning.

Borgerinterviewene underbygger, at der er forskellig praksis for, hvor hyppigt der følges op på sagerne. Eksempelvis har nogle familier oplevet, at opfølgningen er sket den ene gang årligt, ad hoc eller, at opfølgningen aftales fra gang til gang.

Overblik over kommende opfølgninger

Af interviews med mellemlidelse og rådgivere fremgår det, at det er op til den enkelte rådgiver at sikre, at der bliver fulgt op på sagerne inden for den årlige frist. Kommunen oplyser, at der ikke er et fagsystem, som kan underbygge, at opfølgningerne følger den

planlagte kadence. Rådgiverne anvender individuelle Excel-ark til at skabe overblik over, hvornår der skal følges op.

Af interviews med rådgivere og mellemlidelse oplyses det, at det er kommunens intention i fremtiden at integrere DUBU som fagsystem. DUBU vil kunne hjælpe med at sikre et bedre overblik over kommende opfølgninger.

Nye afgørelser

Det fremgår af interview med rådgiverne, at nogle rådgivere laver nye afgørelser, uanset om indsatsen skal ændres eller fortsætte uændret. Andre rådgivere laver et journalnotat, såfremt indsatsen ikke ændres, og der i forvejen er en eksisterende afgørelse på sagen. I *Arbejdsgangsbeskrivelse for Specialteamet* fremgår det, at der særligt ved servicelovens § 44, jf. 84 sendes en fornyet bevillingskrivelse til familien uanset, om der er ændrede eller uændrede vilkår for aflastningen.

Formål og mål

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen beskriver formålet og målene med indsatsen i afgørelserne.

Taskforcens begrundelser

Det fremgår af interviews med rådgiverne og mellemlidelse, at der er praksis for at notere i begrundelsen i afgørelsen, hvad formålet og målet med indsatsen er, så der kan følges op herpå.

Inddragelse

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen inddrager barnet og forældrene i opfølgningen.

Taskforcens begrundelser

Det fremgår af *Spørgeguiden ift. §§41 og 42*, at opfølgningssamtale sker med familien efter 12 måneder. Det underbygges af selvevalueringen og interviews med rådgivere og mellemlidelse, at inddragelse i forbindelse med opfølgning sker gennem samtaler med barnet og forældrene.

Det fremgår af interviews med borgere, rådgivere og mellemlidelse, at det er individuelt, om rådgiveren benytter sig af telefonsamtaler, mails eller fx tager på hjemmebesøg i forbindelse med opfølgningen.

Det fremgår af selvevalueringen og interview med rådgivere, at familiens netværk ikke eller kun i begrænset omfang inddrages i opfølgningen.

6 Helhed og sammenhæng

Vurderingskriterier

- **Tværfagligt samarbejde.** Er det beskrevet, hvordan der samarbejdes på tværs af fagligheder, fagområder og forvaltninger, så der sikres en sammenhængende og helhedsorienteret sagsbehandling og indsats for borgeren?
- **Roller og ansvar.** Er der klarhed om roller og ansvar på tværs af fagområder og er disse formidlede og kendte?
- **Inddragelse.** Hvordan inddrages borgeren og borgerens netværk i sager, der håndteres på tværs af fagområder?

Resultatet af taskforcens analyse

Styrker

- **Tværfagligt samarbejde**
 - Rødovre Kommune har en fast praksis for håndtering af overgangen fra barn til voksen.
- **Roller og ansvar**
 - Der er generelt klarhed om roller og ansvar i overgangen fra barn til voksen.
- **Inddragelse**
 - Kommunen inddrager den unge og forældrene i overgangen fra barn til voksen.
 - Kommunen inddrager barn og forældre i sager, der går på tværs af områder, i form af netværksmøder.

Anbefalinger

- **Tværfagligt samarbejde**
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen skaber et overblik over, hvilke unge der forventes at overgå til voksenhandicapområdet.
 - Det anbefales, at børnehandicap- og det sociale børneområde udarbejder fælles nedskrevne retningslinjer for, hvordan sagerne skal fordeles.
 - Det anbefales, at kommunen understøtter samarbejdet mellem børnehandicapområdet og skole- og dagtilbudsområdet, fx ved at etablere faste mødefora og retningslinjer for samarbejdet.

- Taskforcen anbefaler, at kommunen opdaterer de relevante samarbejdsaftaler mellem børnehandicapområdet og afdelingen for hjælpemidler.

Kommunens egen vurdering

Kommunen angiver i selvevalueringen, at den i nogen grad arbejder hensigtsmæssigt med overgangen fra barn til voksen på handicapområdet. Det skyldes, at der er en god struktur på overgangsmøderne. Det angives dog, at rådgiverne mangler overblik over, hvilke sager de skal være opmærksomme på i forbindelse med overgangen fra barn til voksen.

Kommunen angiver i selvevalueringen, at der i mindre grad er et hensigtsmæssigt tværfagligt samarbejde mellem børnehandicap og de øvrige områder i kommunen.

Taskforcens vurdering og begrundelser

Tværfagligt samarbejde

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen har en fast praksis for håndtering af overgangen fra barn til voksen på handicapområdet. Kommunen kan med fordel skabe et overblik over, hvilke unge der forventes at overgå til voksenhandicapområdet, fx i forbindelse med implementering af DUBU.

Taskforcen vurderer, at der er en aftale for fordeling af sager mellem børnehandicapområdet og det sociale børneområde, men at aftalen ikke er nedskrevet.

Taskforcen vurderer, at der ikke er retningslinjer eller fast struktur for samarbejdet mellem børnehandicapområdet og skole- og dagtilbudsområdet. Det vurderes dog, at rådgivere i Specialteamet samarbejder med relevante fagpersoner på netværksmøder.

Taskforcen vurderer desuden, at kommunen har samarbejdsaftaler mellem børnehandicapområdet og hjælpemidler, men at disse bør opdateres.

Taskforcens begrundelser

Overgang fra barn til voksen

Taskforcen har modtaget følgende materiale om overgangen fra barn til voksen specifikt vedrørende overgangsmøder:

- *Arbejdsgang - Forberedelse af sag til drøftelse på "overgang fra barn til voksen"*

Rødovre Kommunes praksis for håndtering af overgangen fra børnehandicapområdet til voksenhandicapområdet består af overgangsmøder og overleveringsmøder.

Overgangsmøde ved det 16. år

Kommunens tilsendte materiale vedrørende arbejdsgang for overgangsmøder, når barnet er i alderen 16-18 år, beskriver proceduren for, hvad rådgiver i Specialteamet konkret skal gøre i fagsystemet SBSYS, og hvordan rådgiver i Specialteamet udarbejder oplæg til drøftelse af sag på overgangsmødet. Af selvevalueringen fremgår det, at disse overgangsmøder afholdes med en fast månedlig kadence.

Det fremgår yderligere af interviews med mellemlidelse, stab, voksenhandicap og rådgivere, at rådgiver fra Specialteamet har ansvaret for at sikre, at sager kommer på møderne, samt forelægger sagen med udgangspunkt i et indstillingsskema og relevante sagsakter, som rådgiver har medsendt. På overgangsmødet drøftes sagen og rådgiver kan få sparring fra de øvrige tværfaglige repræsentanter fra børne- og voksenhandicapområdet og jobcentret. Rådgiver deltager på overgangsmødet i det tidsrum, hvor den pågældende sag drøftes. Der skrives referat på overgangsmøderne med fremtidige aftaler, fx hvem der indkalder til overleveringsmøde, når den unge nærmer sig det 18. år.

Samlet set er der indikation for, at proceduren for overgangsmøder er kendt og efterleves i praksis.

Overleveringsmøder ved 17,5 år

Taskforcen har ikke modtaget materiale vedrørende overleveringsmøder med den unge og forældrene, og det er derfor uklart, hvorvidt kommunen har arbejdsgangsbeskrivelser for disse møder. Af interviews med rådgivere og voksenhandicap fremgår det dog, at der afholdes overleveringsmøder, når en ung fylder 17,5 år, hvor en rådgiver fra henholdsvis børne- og voksenhandicapområdet deltager sammen med den unge og forældrene. Derudover deltager relevante parter som fx jobcentret.

Overblik over de unge, der forventes at overgå til voksenområdet

Som beskrevet i kapitel 5 udarbejder hver rådgiver en liste i et Excel-ark over de sager, der skal følges op på. Det betyder også, at rådgiverne selv skal indhente informationer om, hvornår en ung fylder 16 år. Det fremgår yderligere af interview med voksenhandicap, at de ikke modtager overblik over de unge, der forventes at overgå til voksenområdet.

Det fremgår af interviews med mellemlidelse og stab, at der er udarbejdet en ledelsesinformationsrapport med overblik over alder i sagerne. Rapporten har været påtænkt som hjælp til rådgiverne i overgangssager, men informationen har ikke været videreformidlet til rådgiverne.

Det indikerer samlet set, at kommunen ikke har et samlet overblik over, hvilke unge der forventes at overgå til voksenhandicapområdet inden for en årrække.

Børnehandicapområdet og det sociale børneområde

Det fremgår af selvevalueringen og interviews med rådgivere, at børnehandicap og det sociale børneområde deltager på fælles personalemøder. Derudover samarbejder de to afdelinger ved delesager og efter behov.

Det fremgår af interviews med mellemlidelse, interne samarbejdsparter og rådgiverne, at der mellem børnehandicap og det sociale børneområde er lavet en aftale for, hvornår en sag hører til den ene eller anden afdeling. Retningslinjerne for aftalen er formidlet mundtligt ud i kommunen, men ikke nedskrevet. Det efterspørges af interne samarbejdsparter og rådgivere i børnehandicap, at der er tydelige nedskrevne retningslinjer for, hvordan sagerne skal fordeles.

Børnehandicapområdet og skole- og dagtilbudsområdet

Taskforcen har modtaget følgende materiale med relevans for samarbejdet mellem børnehandicapområdet og almenområdet:

- *Lokalisering – en tværfaglig samarbejdsmodel*

Det fremgår af selvevalueringen og interview med mellemlidelse, at samarbejdet mellem børnehandicap og det almene børneområde sker efter behov. Det fremgår endvidere af interview med mellemlidelse, at der ikke er retningslinjer eller faste mødefora for samarbejdet mellem børnehandicap og almenområdet. Kommunen har tidligere haft koordineringsmøder, hvor ledelsen på tværs af skole- og dagtilbud, sundhedspleje, tandpleje, PPR og børnefamilieafdelingen har deltaget. I en periode har disse møder ikke været afholdt, men det er intentionen, at disse møder skal afholdes igen.

Det fremgår af interviews med rådgiverne samt til den indledende temadag, at samarbejdet mellem børnehandicap og almenområdet ikke fungerer hensigtsmæssigt. Dette skyldes blandt andet udfordringer med sektoransvar, tidspunktet for rådgivernes inddragelse i processen, og forhold i forbindelse med indhentning af oplysninger fra skoleområdet. Modsat fremgår det af interviews med interne samarbejdsparter, at samarbejdet mellem børnehandicapområdet og PPR fungerer hensigtsmæssigt, fx ved koordinering af ansvarsfordeling. Det fremgår af interview med mellemlidelse, at samarbejdet på ledelsesplan med skole- og dagtilbudsområdet fungerer hensigtsmæssigt.

Kommunens fremsendte materiale vedrørende samarbejder samt den *Sammenhængende børnepolitik for børn med særlige behov* beskriver blandt andet, at kommunen afholder netværksmøder med forældre og relevante fagpersoner, med henblik på at koordinere og samstemme den tværfaglige indsats til familien. Det fremgår yderligere af interviews med mellemlidelse og interne samarbejdsparter, at børnehandicap deltager på netværksmøderne sammen med andre fagpersoner fra fx PPR og dagtilbudsområdet, når det vurderes relevant.

Samlet tyder det på, at der ikke er retningslinjer eller en fast struktur for samarbejdet mellem børnehandicapområdet og skole- og dagtilbudsområdet. De forskelligartede

udsagn om samarbejdet tyder samtidig på, at der kan være behov for at styrke det tværfaglige samarbejde, så det sikres, at alle parter har kendskab til hinandens arbejdsgange og ansvarsområder.

Børnehandicapområdet og hjælpemidler

Taskforcen har modtaget følgende materiale med relevans for samarbejdet mellem børnehandicapområdet og hjælpemidler:

- *Aftale indgået mellem BØFA (specialteamet) og afdelingen for hjælpemidler*
- *Samarbejde mellem specialteamet og afdelingen for hjælpemidler ift. handicapvenlig bolig*

Materialerne beskriver henholdsvis snitfladerne og samarbejdet mellem Specialteamet og afdelingen for hjælpemidler i sager om servicelovens § 41 og §112, samt i sager, hvor en borger søger kommunen om en handicapvenlig bolig.

Det fremgår af interviews med mellemlidelse og rådgivere, at snitflade- og samarbejdsaftalerne mellem Specialteamet og hjælpemidler ikke er opdaterede. Det vurderes, at samarbejdet kan forbedres ved at opdatere aftalerne.

Roller og ansvar

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at der overordnet er klarhed om roller og ansvar i overgangen fra barn til voksen.

Taskforcen vurderer, at kommunen med fordel kan nedskrive fælles retningslinjer for fordeling af sager mellem børnehandicapområdet og det sociale børneområde.

Taskforcen vurderer, at kommunen bør sikre klarhed om roller og ansvar mellem børnehandicapområdet og skole- og dagtilbudsområdet, fx ved at etablere retningslinjer eller faste mødefora.

Taskforcen vurderer desuden, at der er behov for at tydeliggøre rolle- og ansvarsfordelingen mellem børnehandicapområdet og afdelingen for hjælpemidler, fx ved at opdatere de relevante samarbejdsaftaler.

Taskforcens begrundelser

Overgang fra barn til voksen

Ifølge selvevalueringen og interviews med mellemlidelse, voksenhandicap og rådgivere på børnehandicapområdet er der overordnet klarhed om roller og ansvar i forbindelse med overgangen fra barn til voksen. På overgangsmøderne, hvor sagerne behandles, aftales det, hvem der arbejder videre med hvilke aftaler, og aftalerne nedfældes i et referat.

Børnehandicapområdet og det sociale børneområde

Ifølge interviews med mellemlidelse, interne samarbejdspartner og rådgivere fungerer samarbejdet hensigtsmæssigt, men der er ikke altid klarhed om roller og ansvar, i forhold til hvilken afdeling sagerne hører til.

Børnehandicapområdet og skole- og dagtilbudsområdet

Det fremgår af interviews med rådgivere og af indledende temadag, at der ikke er klarhed om roller og ansvar mellem børnehandicapområdet og almenområdet, herunder skole og PPR i forhold til sektoransvar.

Det fremgår af interviews med interne samarbejdspartner, at der for det meste er klarhed om roller og ansvar mellem børnehandicapområdet og PPR, men et større indblik i, hvilke funktioner de forskellige afdelinger varetager, kunne være gavnligt.

Børnehandicapområdet og hjælpemidler

Det fremgår af interviews med rådgivere og interne samarbejdspartner, at samarbejdet i nogle tilfælde opleves u hensigtsmæssigt, når der opstår uoverensstemmelser om, hvilken afdeling en sag hører til. Det understøttes af Ankestyrelsens juridiske materiale gennemgang, hvor det fremgår, at snitfladerne mellem merudgifter og hjælpemidler ikke er tydeligt beskrevet i *Aftale indgået mellem BØFA (specialteamet) og afdelingen for hjælpemidler*.

Det indikerer, at kommunen med fordel kan sikre klarhed om roller og ansvar mellem børnehandicapområdet og afdelingen for hjælpemidler, fx ved at opdatere samarbejdsaftalen.

Inddragelse

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen inddrager den unge og forældrene i overgangen fra barn til voksen både forud for overgangsmøder og på overleveringsmøder, hvor forældrene og den unge deltager.

Taskforcen vurderer yderligere, at barnet og forældrene inddrages på netværksmøder i sager, der går på tværs af områder.

Taskforcens begrundelser

Overgang fra barn til voksen

Af selvevalueringen og interviews med mellemlidelse, stab og rådgivere fremgår det, at der afholdes samtale med den unge og forældrene forud for overgangsmødet ved det 16. år. Her bliver den unge og forældrene orienteret om, hvad der skal ske, når den unge fylder 18 år. Derudover inddrages den unge og forældrene på overleveringsmødet ved 17,5 år eller på anden vis, fx ved rådgiverbesøg hos den unge. Ifølge interview med rådgiverne fra voksenhandicap er det også deres oplevelse, at forældrene altid er med på overleveringsmøderne.

Inddragelse i sager, der går på tværs af områder

Som tidligere beskrevet i kapitel 4, af kommunens *Sammenhængende børnepolitik for børn med særlige behov* og materiale vedrørende tværfagligt samarbejde, afholder kommunen netværksmøder, hvor det private netværk og det professionelle netværk samles for at sikre en samstemt og koordineret tværfaglig indsats for familien. Det bekræftes af interviews med interne samarbejdsparter, at inddragelse i sager på tværs af børnehandicap og det sociale børneområde sker på netværksmøder, der afholdes omkring barnet, hvor også forældrene deltager på mødet. Afhængigt af barnets alder og funktionsniveau kan der afholdes børnesamtale inden netværksmødet.

Der er dermed indikation for en fast praksis for inddragelse af barn og forældre på netværksmøder på områder, der går på tværs.

7 Ledelsesinformation og styring

Vurderingskriterier

- **Viden.** Indsamles der viden om aktiviteter, målgrupper og resultater på området?
- **Formidling.** Har politikere, ledere og medarbejdere løbende og systematisk adgang til denne viden?
- **Kvalitetssikring.** Bruger kommunen denne viden til løbende at sikre kvaliteten i sagsbehandlingen og i indsatserne?
- **Styring og udvikling.** Hvordan bruger kommunen denne viden strategisk til faglig styring og udvikling af handicapområdet?

Resultatet af taskforcens analyse

Styrker

- **Viden**
 - Kommunen indsamler data om den økonomiske udvikling og aktiviteter på børnehandicapområdet.
- **Formidling**
 - Kommunen har en fast kadence for præsentation af Danmarkskortet og økonomisk ledelsesinformation til den politiske ledelse.

Anbefalinger

- **Viden**
 - Taskforcen anbefaler, at kommunen sætter fokus på indsamling af faglig viden, fx i forbindelse med implementering af DUBU.
- **Formidling**
 - Det anbefales, at kommunen etablerer en systematik og fast kadence for formidling af ledelsesinformation til den administrative ledelse og rådgiverne.
- **Kvalitetssikring**
 - Taskforcen anbefaler, at Rødovre Kommune har fokus på, hvordan ledelsesinformation kan understøtte kvaliteten i sagsbehandlingen, fx gennem temadrøftelser eller undervisning.
- **Styring og udvikling**
 - Det anbefales, at kommunen styrker brugen af data til strategisk styring og udvikling af børnehandicapområdet.

Kommunens egen vurdering

Kommunen angiver i selvevalueringen, at der i mindre grad arbejdes hensigtsmæssigt med ledelsesinformation og styring af børnehandicapområdet i kommunen. Det skyldes manglende fokus og aftaler omkring ledelsesinformation, samt at der har været en oplevelse af manglende ledelsesmæssigt fokus og interesse på området.

Taskforcens vurdering og begrundelser

Viden

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen indsamler data om økonomi og aktiviteter på børnehandicapområdet. Kommunen har ikke fokus på at indsamle data om den faglige udvikling.

Taskforcens begrundelser

Taskforcen har blandt andet fået tilsendt følgende materialer om ledelsesinformation:

- *Sagsoverblik*
- *Sagsbehandling SBSYS*

Det fremgår af fremsendte materialer *Sagsoverblik* og *Sagsbehandling i SBSYS* samt interview med staben, at kommunen indsamler ledelsesinformation vedrørende den økonomiske udvikling og aktiviteter på børnehandicapområdet. Ifølge interview med staben er der desuden fokus på klagestatistik og Danmarkskortet over omgørelsesprocenter for det samlede socialområde.

Formidling

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen har en fast praksis for formidling af Danmarkskortet over omgørelsesprocenter og ledelsesinformation om den økonomiske udvikling til den politiske ledelse. Taskforcen vurderer desuden, at formidling af ledelsesinformation til den administrative ledelse og rådgiverne ikke foregår systematisk.

Taskforcens begrundelser

Ledelsesinformation til politisk niveau

Det fremgår af selvevalueringen, interviews med stab og mellemlidelse, at det politiske udvalg én gang årligt orienteres om den økonomiske udvikling og Danmarkskortet over omgørelsesprocenter. Derudover præsenteres de for kvartalsvise budgetopfølgninger.

Ledelsesinformation til den administrative ledelse

Det fremgår af selvevaluering, interviews med stab og mellemlidelse, at ledelsesinformation tidligere er blevet forelagt månedligt og kvartalsvis til den administrative ledelse, men at videreformidling af ledelsesinformation nu sker i mindre grad som følge af personaleomsætning. Det fremgår videre af interview med øverste ledelse, at kommunen ønsker en fast kadence for formidling af ledelsesinformation, og at anvende ledelsesinformationen som et strategisk ledelsesværktøj.

Ledelsesinformation til medarbejderne

Det fremgår af selvevaluering og interview med mellemlidelse og stab, at der tidligere har været en fast kadence for præsentation af ledelsesinformation for rådgiverne, men at formidling af ledelsesinformation for nuværende sker i mindre grad. Ifølge interview med rådgivere, at modtager de ikke ledelsesinformation med en fast kadence, men efterspørger dette.

Kvalitetssikring

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at kommunen ikke anvender ledelsesinformation til at styrke kvaliteten af sagsbehandlingen på børnehandicapområdet.

Taskforcens begrundelser

Det fremgår af selvevalueringen, interviews med stab og mellemlidelse, at kommunen ikke anvender ledelsesinformation systematisk til at understøtte kvaliteten i sagsbehandlingen, fx gennem kurser og temadrøftelser med medarbejderne.

Styring og udvikling

Taskforcens vurdering

Taskforcen vurderer, at Rødovre Kommune ikke bruger ledelsesinformation strategisk til styring og udvikling af børnehandicapområdet.

Taskforcens begrundelser

Ifølge selvevalueringen og interviews med øverste ledelse og stab anvendes ledelsesinformation ikke til strategisk styring og udvikling af børnehandicapområdet.

Bilag 1: Ankestyrelsens juridiske gennemgang af 20 sager

*Resultater af Ankestyrelsens sagsgennemgang i analyseforløb
Børnehandicapområdet i Rødovre Kommune, 1. halvår 2023*

Indhold

Bilag 1: Ankestyrelsens juridiske gennemgang af 20 sager	44
Indledning	47
Formål og afgrænsning	47
Sagskarakteristik	47
Vurderingskriterier	48
Rapportens struktur	48
Centrale konklusioner	48
Retlige mangler	50
Hjemmelsmangel	51
Begrundelsesmangel	52
Manglende sagsoplysning - Officialprincippet	53
Forkert vurdering	54
Partshøringsmangel	55
Skøn under regel	56
Andre relevante sagsbehandlingsregler	57
Klagevejledning	57
Kvalitetsstandard/serviceniveau	57
Frist for sagens behandling	58
Inddragelse af forældrene/borgeren og eventuelle pårørende	58
Helhedsvurdering	59
Opfølgning	61

Metode, sagsindkaldelse og anvendte skalaer	61
Kriterier for sagsindkaldelse	61
Vurdering af sagerne	63
Regel- og praksisoversigt	63
Retlige mangler	63
Oplysning af sagen.....	64
Partshøring	64
Hjemmelsmangler	65
Konkret og individuel vurdering af borgerens behov	65
Begrundelse for den trufne afgørelse.....	65
Andre relevante sagsbehandlingsregler	66
Klageadgang	66
Tidsfrister	66
Forældreinddragelse	66
Kvalitetsstandarder – § 138 og § 139 i serviceloven.....	67
Helhedsvurdering	67
Opfølgning	67
Handicapkompenserende ydelser i serviceloven	68
Merudgifter	69
Tabt arbejdsfortjeneste.....	69
Personkredsen for merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste	70
Aflastning	70
Ankestyrelsens beføjelser uden klage i sager om særlig støtte til børn og unge	71
Principmeddelelser	72
Principmeddelelse 18-17	72
Principmeddelelse 23-17	73
Principmeddelelse 85-13	74
Principmeddelelse 43-15	74
Principmeddelelse 49-16	75
Principmeddelelse 43-22	76
Principmeddelelse 69-16	77
Principmeddelelse C-11-03	78
Principmeddelelse C-23-03	78
Principmeddelelse 95-17	79
Principmeddelelse 30-13	80

Principmeddelelse 77-17	80
Øvrige bemærkninger.....	81

Indledning

Som led i det indledende samarbejde mellem Taskforce – Handicap og Rødovre Kommune om et længerevarende udviklingsforløb på handicapområdet har Ankestyrelsen gennemgået 20 sager på børnehandicapområdet fra Rødovre Kommune.

Formål og afgrænsning

Sagsgennemgangen har til formål at give en pejling af den aktuelle kvalitet i sagsbehandlingen på udvalgte områder. Gennemgangen bidrager dermed til at kvalificere taskforcens samlede analyserapport og anbefalinger, i forhold til, hvilke styrker og udfordringer Rødovre Kommune kan arbejde videre med i et længerevarende udviklingsforløb. Ved gennemgangen af sagerne foretager vi ikke en prøvelse af den eller de afgørelser, der er truffet i den enkelte sag. Ankestyrelsen tager heller ikke stilling til, om borgeren i øvrigt er berettiget til den ydelse, som kommunen har truffet afgørelse om.

Resultatet af Ankestyrelsens sagsgennemgang er ikke nødvendigvis udtryk for hele Rødovre Kommunes praksis på de udvalgte sagsområder, idet 20 sager ikke er et repræsentativt grundlag for at udtale sig om den generelle praksis.

Sagsgennemgangen giver indikationer på sagspraksis i Rødovre Kommune uden at kunne udtale sig om udbredelsen af denne praksis. Alle eksempler i rapporten er fiktive.

Sagerne er vurderet ud fra det foreliggende skriftlige materiale. Hvis sagerne var blevet behandlet i Ankestyrelsen, ville vi have haft en klage, kommunens genvurdering samt supplerende oplysninger indhentet af kommunen eller Ankestyrelsen.

Sagskarakteristik

På baggrund af en indledende dialog med Rødovre Kommune indkaldte Ankestyrelsen i 4. kvartal 2022 20 sager på børnehandicapområdet. De 20 sager fordeler sig på:

- 9 sager, hvor der er truffet afgørelse om dækning af merudgifter efter servicelovens § 41,
- 9 sager, hvor der er truffet afgørelse om dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42, og
- 2 sager, hvor der er truffet afgørelse om aflastning og afløsning efter servicelovens § 44, jf. § 84, stk. 1.

De 20 sager består af 12 sager, hvor der er givet fuldt afslag, og 8 sager, hvor der er givet delvist afslag. Hvordan sagerne om fuldt afslag og delvist afslag fordeler sig efter henholdsvis servicelovens § 41, § 42 og § 44, jf. § 84, stk. 1, ses i tabel 1.

Tabel 1 Fordeling af sager på ydelsesområder og afgørelsens resultat

	Fuldt afslag	Delvist afslag	I alt
SEL § 41 – dækning af merudgifter	5	4	9
SEL § 42 – dækning af tabt arbejdsfortjeneste	7	2	9
SEL § 44, jf. § 84, stk. – aflastning og ledsagelse	0	2	2
I alt	12	8	20

Kriterierne for sagsudvælgelsen og de tidsmæssige perioder, vi har indhentet sager og akter fra, fremgår af kapitel 5 om metoden for denne sagsgennemgang.

Vurderingskriterier

Vi har i sagsgennemgangen foretaget en vurdering af, om de kriterier, som Rødovre Kommune har lagt vægt på i den enkelte afgørelse, er lovlige set i lyset af

- den relevante lovbestemmelse
- bestemmelsens lovbemærkninger
- Ankestyrelsens praksis
- servicelovens formålsbestemmelser.

Vi beskriver løbende vurderingskriterierne i rapporten og uddyber i kapitel 5, hvor der er en regel- og praksisoversigt.

Rapportens struktur

Efter dette indledende kapitel præsenterer vi de centrale konklusioner i kapitel 2. I kapitel 3 beskriver vi resultaterne af gennemgangen af de 20 sager. I de to sidste kapitler beskriver vi metoden for sagsgennemgangen og giver en regel- og praksisoversigt.

Centrale konklusioner

I det følgende præsenterer vi de centrale konklusioner fra gennemgangen af de 20 sager.

Retlige mangler

- **Hjemmelsmangel:** Gennemgangen af Rødovre Kommunes sager tyder på, at kommunen i flere sager anvender de rigtige regler og inddrager saglige kriterier, når kommunen udøver skøn. Der er dog enkelte eksempler på sager med hjemmelsmangler. Gennemgangen af sager tyder på, at kommunen skal være opmærksom på at anvende de rigtige regler og følge regler og praksis,

når kommunen træffer afgørelser samt inddrage saglige hensyn i dens vurderinger.

- **Begrundelsesmangel:** Af sagsgennemgangen fremgår det, at Rødovre Kommune i overvejende grad har en praksis for at begrunde sine afgørelser. I flere sager inddrager kommunen de hensyn, der har betydning i skønsudøvelsen, og beskriver de faktiske oplysninger, som har afgørende betydning for afgørelsens resultat. Der er dog enkelte eksempler på, at kommunen ikke har begrundet sin afgørelse tilstrækkeligt. Kommunen skal derfor være opmærksom på at begrunde dens afgørelser tilstrækkeligt, herunder henvisning til relevante retsregler.
- **Manglende sagsoplysning:** Rødovre Kommune ses i sagsgennemgangen at have en varierende praksis for at oplyse sagerne tilstrækkeligt, idet der er flere eksempler på, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst. Sagsgennemgangen viser også, at den mangelfulde begrundelse i enkelte sager hænger tæt sammen med den utilstrækkelige oplysning af disse sager.
- **Forkert vurdering:** Sagsgennemgangen kan tyde på, at Rødovre Kommune i langt de fleste tilfælde foretager en korrekt vurdering. Der er dog et eksempel på en sag, hvor Rødovre Kommune ikke foretager en korrekt vurdering. Samtidigt kan vi i enkelte sager ikke vurdere, om Rødovre Kommune har foretaget en forkert vurdering, da disse sager tilsyneladende ikke er tilstrækkeligt oplyst.
- **Partshøringsmangel:** I gennemgangen af Rødovre Kommunes sager var der enkelte sager, hvor Rødovre Kommune ikke foretog partshøring, selvom det var påkrævet. Kommunen skal derfor være mere opmærksomme på, om de indhentede oplysninger har væsentlig betydning for afgørelsens resultat, og om oplysningerne er til ugunst for forældrene, hvorefter der skal ske partshøring.
- **Skøn under regel:** Blandt de 20 sager ser vi ikke eksempler på sager, hvor det ser ud til, at Rødovre Kommune i afgørelsen har sat skøn under regel.

Andre sagsbehandlingsregler

- **Afgørelsens klagevejledning:** Kommunen giver i alle 20 sager en klagevejledning, der opfylder kravene i forvaltningslovens § 25, jf. retssikkerhedslovens § 67. Resultaterne tyder på, at Rødovre Kommune har en fast praksis for at give klagevejledning.
- **Kvalitetsstandard:** I de gennemgåede sager henviser kommunen ikke til en kvalitetsstandard i afgørelserne. Resultaterne tyder på, at Rødovre Kommune ikke har en fast praksis for at anvende kvalitetsstandarder, selvom kommunen har kvalitetsstandarder på områderne.
- **Sagsbehandlingsfrister:** Resultaterne fra sagsgennemgangen tyder på, at Rødovre Kommune ikke har en fast praksis for at orientere borgeren ved overskridelse af sagsbehandlingstiden. Blandt de gennemgåede sager er

sagsbehandlingsfristen overskredet i flere sager med 2-168 uger. Det drejer sig både om afgørelser vedrørende merudgifter, tabt arbejdsfortjeneste og aflastning/afløsning. Blandt sagerne, hvor sagsbehandlingstiden overskrides, er det et enkelt eksempel på en sag, hvor Rødovre Kommune skriftligt har orienteret borgeren om, hvornår borgeren kan forvente en afgørelse, og begrundet, hvorfor fristen er overskredet.

- **Forældreinddragelse:** Gennemgangen af de tyve sager kunne indikere, at Rødovre Kommune i de fleste sager inddrager forælderen/forældrene i sagsbehandlingen, men at Rødovre Kommune ikke har en fast praksis for i hvilket omfang forælderen/forældrene skal inddrages i sagsbehandlingen, herunder orienteres om sagsgangen mv.
- **Helhedsvurdering:** Resultaterne tyder på, at Rødovre Kommune ikke har en fast praksis for at foretage en helhedsvurdering, herunder undersøge om en familie har yderligere behov for hjælp end det ansøgte, eller om det ansøgte hører til i en anden afdeling.
- **Opfølgning:** Sagsgennemgangen tyder på, at Rødovre Kommune har en fast praksis for at orientere om opfølgning på bevillinger i de situationer, hvor det er aktuelt.

Retlige mangler

I retssikkerhedsloven og forvaltningsloven er der fastsat regler om hvilke krav, der er til sagsbehandlingen og den afgørelse, som kommunen skal træffe. Kommunen skal også sikre sig, at den anvender den gældende praksis på et bestemt område. Gældende praksis kan være udmøntet i en principmeddelelse².

Der er samlet set ni sager fra Rødovre Kommune, som tilsyneladende lider af en eller flere retlige mangler. Problemstillingerne i sagerne er koncentreret om følgende:

- Hjemmelsmangel
- Begrundelsesmangel
- Utilstrækkelig sagsoplysning
- Forkert vurdering
- Manglende partshøring.

² En principmeddelelse er en bindende retskilde, som kommunerne og andre myndigheder skal bruge, når de afgør tilsvarende sager. Ankestyrelsens principmeddelelser er en rettesnor for senere afgørelser i kommuner.

Der er blandt de 20 gennemgåede sager ingen eksempler på sager, der lider af følgende retlige mangler:

- Skøn under regel.

Nedenfor gennemgår vi de retlige mangler i forhold til, hvad vi ser i de 20 sager fra Rødovre Kommune.

Hjemmelsmangel

Kommunens afgørelse skal have hjemmel i lovgivningen. En hjemmelsmangel kan for eksempel være, at kommunen har anvendt en regel forkert, eller at kommunen har anvendt et ulovligt kriterium for afgørelsen.

Blandt de 20 sager ser vi eksempler på sager, hvor afgørelserne ser ud til at lide af hjemmelsmangler. Det skyldes i flere af sagerne, at kommunen anvender reglerne forkert i forbindelse med nedsættelse af tabt arbejdsfortjeneste samt kommunen fradrager ferie i forbindelse med behovet for tabt arbejdsfortjeneste. Dog er der ikke hjemmel til at foretage et sådant fradrag. Kommunen beregner endvidere forældrenes tabte arbejdsfortjeneste ud fra forkerte forudsætninger. Herudover bevilger kommunen bleg til et barn i folkeskolealderen. Bleg til børn i folkeskolealderen er hjælpemidler og ikke merudgifter. Det er derfor en hjemmelsmangel, at kommunen bevilger udgifter efter servicelovens § 41.

Nedenfor beskrives et eksempel på en sag, som lider af hjemmelsmangler.

Sag, hvori en kommune ikke har hjemmel til sin afgørelse.

Kommunen modtager en ansøgning om dækning af tabt arbejdsfortjeneste til pasning af et barn, der er anbragt i netværkspleje. Ansøgeren er netværksplejeren, som barnet er anbragt hos. Kommunen behandler ansøgningen efter servicelovens § 42.

Kommunen har ikke hjemmel til afgørelsen, da dækning af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier skal behandles efter servicelovens § 66 b. Betingelserne for dækning af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier efter servicelovens § 66 b er ikke identiske med betingelserne for dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42.

Gennemgangen af Rødovre Kommunens sager tyder på, at kommunen i flere sager anvender de rigtige regler og inddrager saglige kriterier, når kommunen udøver skøn. Der er dog enkelte eksempler på sager med hjemmelsmangler. Gennemgangen af sager tyder på, at kommunen skal være opmærksom på at anvende de rigtige regler, når kommunen træffer afgørelser samt inddrage saglige hensyn i dens vurderinger.

I kan læse mere om reglerne om hjemmelsmangel i kapitel 6.

Begrundelsesmangel

Kommunen skal begrunde en afgørelse, hvis forælderen/forældrene ikke får fuldt ud medhold i det ansøgte. Begrundelsen skal indeholde en henvisning til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen også angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen. Begrundelsen skal også beskrive de faktiske forhold, som er tillagt væsentlig betydning i afgørelsen. Desuden gælder der et krav om en særligt uddybende begrundelse ved afgørelser om hel eller delvis frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse. Læs mere om begrundelsesmangel i kapitel 6.

Blandt de 20 gennemgåede sager ser vi 5 eksempler på sager, hvor der er tegn på mangler ved afgørelsens begrundelse. Det skyldes fx, at kommunen ikke i tilstrækkeligt omfang begrunder, hvilke forhold, der har betydning for kommunens vurdering. Det kan handle om manglende begrundelse for, at behovet for pasning af barnet bedst kan tilgodeses ved afløsning i hjemmet, eller hvilke forhold, der har betydning for kommunens vurdering af, at det ikke er en følge af barnets funktionsnedsættelse eller udmåling af tabt arbejdsfortjeneste til at indhente søvn.

Nedenfor beskriver vi et eksempel på en afgørelse, som en kommune har begrundet tilstrækkeligt og et eksempel på en afgørelse, som lider af en begrundelsesmangel.

Sag, hvori en kommune har begrundet afgørelsen tilstrækkeligt.

Sagen handler om dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Kommunen træffer afgørelse om, at forælderen ikke er omfattet af den personkreds, som kan have ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til pasning af barnet i hjemmet.

Årsagen til, at kommunen opfylder forvaltningslovens begrundelseskrav, er, at det fremgår klart af afgørelsen, hvilke faktiske forhold, kommunen tillægger væsentlig betydning i vurderingen af, om barnet har betydelig og varigt nedsat funktionsevne.

Sag, hvori en kommune ikke har begrundet deres afgørelse tilstrækkeligt.

Sagen handler om dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Kommunen træffer afgørelse om afslag på dækning af tabt arbejdsfortjeneste til pasning af barnet i hjemmet. Kommunen henviser til, at barnet efter kommunens vurdering kan være alene hjemme.

Kommunen angiver ikke hvilke faktiske forhold i sagen, der har betydning for kommunens vurdering af, at barnet kan være alene hjemme. Kommunen opfylder derfor ikke forvaltningslovens begrundelseskrav.

Gennemgangen af Rødovre Kommunes sager tyder på, at den i overvejende grad har en praksis for at begrunde dens afgørelser. I flere sager inddrager kommunen de hensyn, der har betydning i skønsudøvelsen og beskriver de faktiske oplysninger, som har afgørende betydning for afgørelsens resultat. Der er dog også enkelte eksempler på, at kommunen ikke har begrundet sin afgørelse tilstrækkeligt. Kommunen skal derfor være opmærksom på at begrunde dens afgørelser tilstrækkeligt, herunder med henvisning til relevante retsregler.

Manglende sagsoplysning - Officialprincippet

Kommunen har ansvaret for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at de kan træffe en korrekt afgørelse. Det betyder, at de oplysninger, som kommunen lægger til grund for afgørelsen, skal være relevante og korrekte.³ Kommunen skal indhente oplysninger om væsentlige forhold, der har betydning for sagen. Det er kommunens ansvar at sikre en afklaring, inden kommunen afgør sagen, hvis:

- der er tvivl om sagens oplysninger
- forælderen/forældrene kommer med væsentlige oplysninger, der for eksempel anfægter oplysningsgrundlaget, eller
- der i øvrigt er et mangelfuldt oplysningsgrundlag.

Det er desuden kommunens ansvar at inddrage den nødvendige fagkundskab, hvis der er et behov for det.

Rødovre Kommune ses umiddelbart i 2 sager ud af de 20 gennemgåede sager ikke at have foretaget tilstrækkelig sagsoplysning. I de 2 sager kunne Rødovre Kommune have indhentet oplysninger om

- Følgerne af barnets funktionsnedsættelse, herunder pasningsbehovet og om barnet kan rumme at være i skole fuld tid.
- Behovet for aflastning af den øvrige familie som følge af barnets funktionsnedsættelse.

Nedenfor er et eksempel på en sag, hvor en kommune ikke har belyst sagen tilstrækkeligt.

³ Det er det retsgrundlag, som afgørelsen træffes efter, der er afgørende for, hvilke typer af oplysninger der skal lægges til grund for afgørelsen. Er der spørgsmål i sagen, der forudsætter særlig fagkundskab, følger det af officialprincippet, at kommunen har ansvaret for, at den nødvendige fagkundskab inddrages i den konkrete sag. Herudover kan det være nødvendigt at indhente oplysninger fra relevante fagpersoner med kendskab til barnets nedsatte funktionsevne, der kan udtale sig om forhold, som er af betydning for vurderingen af, om betingelserne for at yde hjælp er opfyldt. Det beror på en konkret og individuel vurdering i hver enkelt sag, hvilke oplysninger der er nødvendige for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Sag, hvor en kommune mangler at indhente oplysninger om, hvordan barnet vil være påvirket ved ophør af den medicinske behandling

Sagen handler om dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Kommunen foretager opfølgning på forælders hidtidige bevilgede hjælp. Kommunen træffer afgørelse om ophør af denne hjælp med henvisning til, at barnets lidelse ikke længere er af indgribende karakter i barnets dagligdag.

Barnet lider af ADHD og er i medicinsk behandling herfor.

Kommunen har ikke indhentet fagrelevante oplysninger til brug for vurderingen af, om barnets funktionsevne skal vurderes med eller uden den medicinske behandling.

Kommunen har derfor ikke levet op til officialprincippet, fordi der mangler oplysninger om, hvordan barnet vil være påvirket ved ophør af den medicinske behandling.

Sagsgennemgangen tyder på, at Rødovre Kommune har en varierende praksis for at oplyse sagerne tilstrækkeligt, idet der er flere eksempler på, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst.

Sagsgennemgangen viser også, at to ud af de fem sager, hvor der er tvivl om, hvorvidt begrundelseskravet er opfyldt, ser sagen samtidig ud til ikke at være tilstrækkeligt oplyst. Den mangelfulde begrundelse hænger tæt sammen med den utilstrækkelige oplysning af sagen.

Forkert vurdering

Ankestyrelsen kan have en anden vurdering end kommunen på baggrund af sagens oplysninger.⁴ Blandt de 20 sager ser vi eksempler på sager, hvor Rødovre Kommune har foretaget en vurdering, som ikke synes at følge gældende praksis.

Rødovre Kommune har i en sag tilsyneladende foretaget en forkert vurdering på baggrund af sagens oplysninger. Rødovre Kommune udmåler den tabte arbejdsfortjeneste til forælderen, der skal passe barnet i hjemmet. På baggrund af sagens oplysninger er vi i Ankestyrelsen ikke enige i udmålingen af hjælpen. Vi vurderer i modsætning til Rødovre Kommune, at udmålingen af tabt arbejdsfortjeneste skal ske på anden vis. Nedenfor er et eksempel på en forkert vurdering beskrevet.

Sag, hvor Ankestyrelsen vurderer pasningsbehovet anderledes

⁴ En forkert vurdering kan for eksempel være, hvis kommunen på baggrund af sagens oplysninger vurderer, at et barns lidelse ikke er langvarig eller indgribende, og vi på baggrund af de samme sagsoplysninger vurderer, at barnets lidelse er langvarig og indgribende.

Sagen handler om tabt arbejdsfortjeneste.

Kommunens vurdering af, at der ikke er et nødvendigt pasningsbehov i hjemmet, da barnet er velplaceret i sit skoletilbud, er forkert.

Vi ville i den forbindelse lægge vægt på oplysningerne om, at skolen har forsøgt at iværksætte en række tiltag og har udtømt mulighederne for, at barnet kan rumme hele dage i skolen, samt de fagrelevante oplysninger om, at barnet har et behov for kortere dage.

Sagsgennemgangen kan tyde på, at Rødovre Kommune i langt de fleste tilfælde foretager en korrekt vurdering. Der er dog et eksempel ud af de 20 sager, hvor Rødovre Kommune ikke foretager en korrekt vurdering.

I 2 ud af de 20 sager kan vi ikke vurdere, om Rødovre Kommune har foretaget en forkert vurdering. Det skyldes, at sagerne tilsyneladende ikke er tilstrækkeligt oplyst.

Partshøringsmangel

Kommunen skal partshøre over oplysninger, hvis oplysningerne

- vedrører faktiske forhold
- er af væsentlig betydning for sagens udfald
- oplysningerne er til ugunst for parten
- det må antages, at parten ikke er bekendt med, at oplysningerne indgår i sagen.

Blandt de 20 sager ser vi 4 eksempler på, at der muligvis mangler partshøring af oplysninger med væsentlig betydning for sagens udfald, som forældrene ikke kan antages at være bekendt med. I flere af tilfældene er der tale om, at Rødovre Kommune indhenter fagrelevante oplysninger fra eksempelvis skole, egen læge eller hospital, som forældrene ikke partshøres over.

Nedenfor beskriver vi et eksempel på en sag, hvori en kommune har partshørt forældrene og et eksempel på en sag med manglende partshøring.

Sag, hvori en kommune har hørt forældrene

Sagen handler om tabt arbejdsfortjeneste

Kommunen har i forbindelse med behandlingen af forældrenes ansøgning indhentet oplysninger fra lægen. Kommunen har i den forbindelse sendt de indhentede oplysninger i partshøring hos forældrene.

Kommunen skriver i forbindelse hermed, at forældrene får mulighed for at udtale sig, inden der træffes en endelig afgørelse. Oplysningerne er vedhæftet Kommunens brev. Forældrene bedes komme med en udtalelse inden for 14 dage, hvorefter der vil blive truffet en afgørelse.

Sag, hvori en kommune mangler at høre forældrene

Sagen handler om merudgifter.

Kommunen har i forbindelse med behandlingen af forældrenes ansøgning indhentet oplysninger fra barnets skoletilbud. Det ses ikke af sagens oplysninger, at Kommunen har partshørt forældrene over oplysningerne. Forældrene er derfor ikke bekendt med indholdet af disse oplysninger, og at Kommunen er i besiddelse af oplysninger, som er væsentlige for afgørelsens resultat.

Gennemgangen af Rødovre Kommunes sager tyder på, at Rødovre Kommune har varierende praksis for at partshøre, idet Rødovre Kommune har foretaget partshøring i flere af sine sager, men der samtidigt var sager, hvor Rødovre Kommune ikke foretog partshøring, selvom det tilsyneladende var påkrævet. Kommunen skal derfor være mere opmærksomme på, om de indhentede oplysninger har væsentlig betydning for afgørelsens resultat, og om oplysningerne er til ugunst for forældrene, hvorefter der skal ske partshøring.

Skøn under regel

Kommunen må ikke i sin afgørelse sætte skøn under regel. Skøn under regel betyder, at kommunen ikke har foretaget en konkret og individuel vurdering i forhold til den ansøgte hjælp. Det kan for eksempel være ved, at kommunen udelukkende henviser til kommunens kvalitetsstandarder.

Blandt de 20 sager ser vi ikke eksempler på sager, hvor det ser ud til, at Rødovre Kommune i afgørelsen har sat skøn under regel.

Andre relevante sagsbehandlingsregler

Ud over de regler, der kan føre til, at en afgørelse lider af en retlig mangel, indgår der i sagsgennemgangen også regler, der ikke har betydning for afgørelsens rigtighed, men som er af betydning for kvaliteten af sagsbehandlingen. I vores vurdering af, om andre sagsbehandlingsregler er overholdt, er der fokus på:

- Klagevejledning
- Kvalitetsstandard
- Sagsbehandlingsfrister
- Forældreinddragelse
- Helhedsvurdering
- Opfølgning

Klagevejledning

Kommunen skal give forælderen/forældrene en skriftlig afgørelse, hvis borgeren ikke får fuldt ud medhold, og hvis forælderen/forældrene kan klage over afgørelsen til anden forvaltningsmyndighed. I sådanne tilfælde skal kommunen desuden give forælderen/forældrene en skriftlig klagevejledning. Læs mere om klagevejledning i kapitel 6.

Kommunen giver i alle 20 sager en klagevejledning, der opfylder kravene i forvaltningslovens § 25, jf. retssikkerhedslovens § 67 Resultaterne tyder på, at Rødovre Kommune har en fast praksis for at give klagevejledning.

Kvalitetsstandard/serviceniveau

I de gennemgåede sager henviser kommunen ikke til en kvalitetsstandard i afgørelserne. Resultaterne tyder på, at Rødovre Kommune ikke har en fast praksis for at anvende de kvalitetsstandarder, som de har udarbejdet på området.

Hvis en kommune offentliggør kvalitetsstandarder på de målte områder på dens hjemmeside, skal kvalitetsstandarderne være udformet på en sådan måde, at de ikke begrænser forælderen/forældrenes ret til hjælp efter gældende regler og praksis. Kvalitetsstandarderne skal også formuleres sådan, at forælderen/forældrene ikke er i tvivl om, at disse kan fraviges efter en konkret og individuel vurdering.

Kvalitetsstandarden er omfattet af begrundelseskravet om, at der skal henvises til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter⁵. Kommunen skal derfor oplyse

⁵ Forvaltningsloven § 24

forælderen/forældrene, hvis afgørelsen er truffet i henhold til en kvalitetsstandard eller begrunde, hvorfor kvalitetsstandarden fraviges. Dette gælder dog ikke, hvis forælderen/forældrene har fået fuldt ud medhold.

Frist for sagens behandling

Det fremgår af reglerne i retssikkerhedsloven, at kommunen skal fastsætte frister for sagsbehandlingen på de enkelte sagsområder. Fristerne for afgørelser efter lov om social service skal offentliggøres på og fremgå tydeligt af kommunens hjemmeside. Fristerne gælder også ved kommunens behandling af afgørelser efter lov om social service, som er hjemvist af Ankestyrelsen. Læs mere om tidsfrister i kapitel 6.

Kommunen har offentliggjort sagsbehandlingsfrister på deres hjemmeside, men overholder ikke denne i flere af de gennemgåede sager. Sagsbehandlingsfristerne for ansøgninger efter § 41, om nødvendige merudgifter, § 42 om tabt arbejdsfortjeneste og § 44, jf. § 84, stk. 1 om afløsning/aflastning er 9 uger. I sager om opfølgning angiver kommunen en sagsbehandlingsfrist på 6 uger.

I de 20 gennemgåede sager er sagsbehandlingsfristen overskredet i 10 sager med 2-168 uger. Den gennemsnitlige overskridelse af sagsbehandlingsfristen er 27 uger, hvor kommunens afgørelse i 3 ud af de 10 sager vedrører merudgifter, i 5 ud af de 10 sager vedrører tabt arbejdsfortjeneste og i 2 ud af de 10 sager vedrører aflastning/afløsning. Rødovre Kommune har i én ud af de ti sager skriftligt orienteret borgeren om, hvornår borgeren kan forvente en afgørelse, og begrundet, hvorfor fristen er overskredet.

Resultaterne tyder på, at Rødovre Kommune ikke har en fast praksis for at orientere borgeren ved overskridelse af sagsbehandlingstiden.

Inddragelse af forældrene/borgeren og eventuelle pårørende

Kommunen skal inddrage forældrene i sagen. Vi bemærker, at resultaterne alene er baseret på, om det fremgår af sagens akter, at Rødovre Kommune har inddraget og forholdt sig til forælderens/forældrenes oplysninger og forhold, inden kommunen har truffet afgørelse i sagen. Vi forholder os derimod ikke til, hvordan mødet mellem sagsbehandleren i Rødovre Kommune og forælderen/forældrene folder sig ud i praksis, herunder om forældrene/forælderen oplever at føle sig inddraget i sagsbehandlingen. Læs mere om forældreinddragelse i kapitel 6.

I gennemgangen af de 20 sager ser vi enkelte eksempler på sager, hvor det ser ud til, at Rødovre Kommune ikke har inddraget forældrene/forælderen tilstrækkeligt i sagsbehandlingen. Det skyldes, at der ingen kontakt er mellem kommunen og forældrene i løbet af sagsbehandlingen, selvom sagens forløb giver anledning hertil.

Blandt de 20 sager ses flere eksempler på sager, hvor de foreliggende oplysninger tyder på, at Rødovre Kommune lever op til kravene om at inddrage forældrene/forældrene.⁶ Det skyldes, at der har været løbende kontakt mellem forælderen/forældrene og kommunen både skriftligt og telefonisk, mens forælderen/forældrene i flere af sagerne har været indkaldt til møder/samtaler undervejs i behandlingen af sagen.

Vi vil i det følgende gennemgå nogle eksempler, hvor en kommune henholdsvis har og ikke har inddraget forælderen/forældrene i tilstrækkelig grad. Her vil vi komme ind på, hvorfor vi vurderer, at forælderen/forældrene er eller ikke er blevet inddraget i tilstrækkelig grad.

Inddragelse af forælderen/forældrene

I en sag har Ankestyrelsen vurderet, at forældrene har været inddraget, da der været løbende kontakt med forælderen og kommunen undervejs i sagsbehandlingen. Forældrene er kontaktet telefonisk, og der er foretaget partshøring med orientering om reglerne og sagsskridt.

Uklarhed om, hvorvidt forælderen/forældrene er inddraget

I en sag har Ankestyrelsen vurderet, at det er uklart, om forældrene er inddraget tilstrækkeligt i sagsbehandlingen. Det skyldes, at sagen ikke indeholder oplysninger om, hvorvidt kommunen har orienteret forældrene om sagsgangen eller foretaget partshøring af væsentlige faktiske oplysninger, der er til ugunst for forældrene og som de ikke er vidende om. ...

Gennemgangen af de tyve sager kunne indikere, at Rødovre Kommune i de fleste sager inddrager forælderen/forældrene i sagsbehandlingen, men at Rødovre Kommune ikke har en fast praksis for i hvilket omfang forælderen/forældrene skal inddrages i sagsbehandlingen, herunder orienteres om sagsgangen mv.

Helhedsvurdering

Kommunen har i forbindelse med sagsbehandlingen pligt til at sikre en helhedsorienteret hjælp, hvor familiens samlede situation bliver vurderet i forhold til hele den sociale lovgivning. Det kan eksempelvis være, at kommunen ved

⁶ Inddragelsen af forældrene er kun vurderet i forhold til de handicapkompenserende ydelser og ikke i forhold til servicelovens kapitel 11.

behandlingen af en ansøgning om tabt arbejdsfortjeneste bliver opmærksom på, at familien er hårdt presset i hverdagen, fordi det handicappede barn fylder meget, og der er andre søskende at tage hensyn til. Kommunen skal som følge af pligten til at tilrettelægge en helhedsorienteret hjælp i et sådant tilfælde tage stilling til borgerens/forælderen's behov for aflastning/afløsning. Det følger videre af pligten til at sikre en helhedsorienteret hjælp, at kommunen også skal være opmærksom på, om forælderen/forældrene kan søge om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning, fx hjælp efter sundhedsloven. Læs mere om helhedsvurdering i kapitel 6.

I sags gennemgangen har vi derfor også undersøgt, om det ser ud til, at Rødovre Kommune har behandlet ansøgninger og spørgsmål om hjælp efter alle de relevante muligheder, der findes for at give hjælp efter hele den sociale lovgivning,⁷ og om kommunen under hele sagsforløbet har haft et tilstrækkeligt fokus på en helhedsorienteret indsats i forhold til familiens samlede situation.

Blandt de 20 sager ser vi flere eksempler på sager, hvor de foreliggende oplysninger tyder på, at Rødovre Kommune ikke har foretaget en helhedsvurdering af familiens samlede behov for hjælp og støtte. Det drejer sig om otte sager, hvori der er tegn på, at Rødovre Kommune ikke har foretaget en helhedsvurdering. Det skyldes én eller flere af disse forhold:

- Oplysninger, der indikerer, at det ansøgte bør behandles efter andre regler i serviceloven.
- Kommunen ses ikke ud fra oplysningerne i sagen af afdække, om familien har andre merudgifter forbundet med barnets forsørgelse.
- Kommunen ses ikke ud fra sagens oplysninger at afdække behovet for aflastning.

Nedenfor er et eksempel på en sådan manglende helhedsvurdering nærmere beskrevet.

Sag, hvori en kommune ikke har vejledt tilstrækkeligt om mulighed for hjælp

Sagen handler om afløsning. Der er modtaget flere underretninger i sagen, og der er oplysninger, der indikerer, at kommunen skal tage stilling til, om der skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse. Der er som følge heraf oplysninger i sagen, der tyder på, at familien har et udækket støttebehov.

⁷ Begrebet "den sociale lovgivning" henviser til lovgivning på hele det sociale område; der kan eksempelvis være tale om foranstaltninger efter serviceloven, aktivloven, beskæftigelsesindsatsloven, sygedagpengeloven, pensionsloven m.v.

Resultaterne tyder på, at Rødovre Kommune ikke har en fast praksis for at foretage en helhedsvurdering, herunder undersøge, om en familie har yderligere behov for hjælp end det ansøgte, eller om det ansøgte hører til i en anden afdeling.

Opfølgning

Kommunen skal løbende følge op på de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Læs mere om opfølgning i kapitel 6.

Blandt de 20 sager ser vi flere eksempler på sager, hvor der er oplysninger om opfølgning. I de fleste sager er det ikke relevant med opfølgning, da der er givet fuldt afslag.

Vi vil i det følgende gennemgå nogle af de sager, hvor der enten er oplysninger om opfølgning, hvor der ikke er oplysninger om opfølgning, eller hvor det ikke er relevant med en opfølgning.

Tilstrækkelig opfølgning

I en sag træffer kommunen afgørelse om nedsættelse af timer til aflastning. Kommunen angiver i afgørelsen, hvornår der vil ske opfølgning på forældrens bevilling. Det fremgår af sagens akter, at kommunen følger op på den bevilgede hjælp efter 6 måneder.

Ikke relevant opfølgning

I en sag træffer kommunen afslag på forældrenes ansøgning om hjælp. Det er derfor ikke relevant, at kommunen følger op, da der er givet afslag på den ansøgte hjælp.

Sagsgennemgangen tyder på, at Rødovre Kommune har en fast praksis for at orientere om opfølgning på bevillinger i de situationer, hvor det er aktuelt.

Metode, sagsindkaldelse og anvendte skalaer

I det følgende præsenteres de kriterier, vi har bedt Rødovre Kommune om at indsende sager efter, og centrale metodiske valg med relevans for sagsgennemgangen.

Kriterier for sagsindkaldelse

Vi har på baggrund af en indledende dialog med Rødovre Kommune indkaldt de 20 sager, der indgår i sagsgennemgangen, efter følgende kriterier:

20 sager, der vedrører servicelovens §§ 41, 42 og 44/84. Fordelingen mellem de tre lovområder skal være:

- 5 sager, hvori der er truffet afgørelse om afslag på personkredsen for dækning af merudgifter og/eller tabt arbejdsfortjeneste. Det vil sige afgørelser efter §§ 41 og/eller 42, hvor kommunen vurderer, at barnets helbredsmæssige betingelser ikke er opfyldt.
- 5 sager, hvori der er truffet afgørelse om udmåling, beregning, nedsættelse eller om ophør af tabt arbejdsfortjeneste eller merudgifter.
- 5 sager, hvori der er truffet afgørelse om afslag på aflastning eller afløsning.

Der er ingen af de 20 sager, der må være udtryk for, at ansøgningen er imødekommet fuldt ud. Det betyder, at der alene skal indsendes afgørelser, hvor kommunen giver helt eller delvist afslag på en ansøgning eller træffer afgørelse om nedsættelse eller ophør af en ydelse i forbindelse med opfølgning.

Den afgørelse, der skal måles på, skal være truffet i perioden fra 16. april 2021 og til den 19. oktober 2022.

Endelig gælder det kriterium, at den afgørelse, som vi vurderer på i sagsgennemgangen, ikke tidligere må have været behandlet i Ankestyrelsen. Vi har desuden instrueret kommunen i ikke at selekttere i sagerne udover ovennævnte kriterier.

Rødovre Kommune er blevet bedt om at indsende kopi af samtlige sagsakter for kommunens seneste afgørelse i sagen. Vi har som udgangspunkt vurderet sagsbehandlingen i perioden fra 16. april 2021 og frem til den 19. oktober 2022. Vi bemærker, at vi i den forbindelse over for Rødovre Kommune har præciseret, at det ikke er et krav, at sagerne har verseret i kommunen i to år.

Vi har bedt kommunen om at indsende hele journalen, herunder sagsakter, der ligger forud for måleperioden, i det tilfælde, at akterne er relevante i forhold til den samlede bedømmelse af sagen. Endelig har vi gjort kommunen bekendt med, at vi i forbindelse med sagsgennemgangen vil lægge til grund, at vi har modtaget alle relevante sagsakter i de 20 sager i måleperioden. Vi forudsætter derfor, at der ikke foreligger yderligere relevante akter i de enkelte sager.

Rødovre Kommune har samlet set at indsendt 20 sager. I 1 ud af de 20 indsendte sager er afgørelsen således truffet uden for måleperioden, hvorfor den som udgangspunkt ikke opfylder ovenstående kriterier. På tidspunktet for sagens indsendelse, var klagefristen dog udløbet. Vi har derfor vurderet, at vi alligevel har kunnet måle på sagen. Fordelingen af sager på de forskellige områder fremgår i kapitel 1.

Vurdering af sagerne

I det interne spørgeskema, der ligger til grund for Ankestyrelsens sagsgennemgang, er der anvendt en sondring mellem svarkategorierne "ja", "nej" og "ikke relevant".

Der knytter sig et bemærkningsfelt, som Ankestyrelsen har anvendt til at notere yderligere væsentlige forhold for sagsgennemgangen med relation til det spørgsmål, som det konkrete bemærkningsfelt vedrører.

Med henblik på at sikre en ensartet besvarelse af de 20 analyseskemaer har vi foretaget en løbende sammenligning af de enkelte svar på tværs af de 20 sager.

Et eksempel på, hvordan kategorierne er defineret i forhold til at besvare et spørgsmål fra spørgeskemaet, ses her:

"Er der oplysninger om opfølgning?"

- "Ja", dækker over de situationer, hvor der i sagen er oplysninger om opfølgning.
- "Nej", dækker over de situationer, hvor der ikke er oplysninger om opfølgning.
- "Ikke relevant", dækker over de situationer, hvor spørgsmålet ikke har betydning, fordi der for eksempel er tale om et afslag eller ophør af en bevilling.

Regel- og praksisoversigt

Dette kapitel indeholder en samlet regel- og praksisoversigt af de relevante lovbestemmelser, som enten er anvendt i sagsgennemgangen eller er henvist til i denne rapport.

Retlige mangler

Materielle regler drejer sig om afgørelsens indholdsmæssige rigtighed. Formelle regler er blandt andet forvaltningslovens krav til myndighedernes sagsbehandling. Hvis de formelle regler ikke er overholdt, kan det føre til, at en afgørelse er ugyldig, også selvom den materielle afgørelse i sagen er rigtig.

En afgørelse lider af en retlig mangel, hvis en eller flere af de formelle sagsbehandlingsregler (garantiforskrifter), der har til formål at sikre, at afgørelsen får et materielt korrekt indhold, ikke er overholdt (formalitetsmangel).

En afgørelse lider også af en retlig mangel, hvis en eller flere af de materielle regler ikke er overholdt (indholdsmangel). Det er således et krav, at afgørelsen skal være indholdsmæssigt korrekt.

Oplysning af sagen

Det er som udgangspunkt kommunens ansvar at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, før der træffes afgørelse, jf. retssikkerhedslovens § 10. Det er det retsgrundlag, som afgørelsen søges truffet efter, der bestemmer, hvilke typer af oplysninger, der skal lægges til grund for afgørelsen.

Er der spørgsmål i sagen, der forudsætter særlig fagkundskab, følger det af officialprincippet, at kommunen har ansvaret for, at den nødvendige sagkundskab inddrages i den konkrete sag. Herudover kan det være nødvendigt at indhente oplysninger fra relevante fagpersoner med kendskab til borgerens nedsatte funktionsevne, der kan udtale sig om forhold, som er af betydning for vurderingen af, om borgeren henholdsvis opfylder eller ikke opfylder betingelserne i den pågældende bestemmelse.

Det beror på en konkret og individuel vurdering i hver enkelt sag, hvilke oplysninger der er nødvendige for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Kommunen kan bede borgerne om at bidrage til sagens oplysning. Dette kan enten ske i form af et samtykke til indhentelse af oplysninger, i det omfang et samtykke er påkrævet, eller ved at borgeren medvirker til at få de oplysninger frem, som er nødvendige for at kunne afgøre, hvilken hjælp den pågældende er berettiget til. Hvis borgeren ikke ønsker at medvirke til sagens oplysninger eller samtykke til indhentelse af oplysninger, skal kommunen behandle sagen på det foreliggende grundlag. Kommunen skal, forinden den træffer afgørelse på det foreliggende grundlag, skriftligt give borgerne besked om konsekvensen af den manglende medvirken.

Partshøring

Efter forvaltningslovens § 19 er der som hovedregel pligt til partshøring, hvis parten ikke kan antage, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger, der vedrører sagens faktiske omstændigheder, som er til ugunst for parten og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Det er alene væsentlige oplysninger, der er til ugunst for borgeren, som er omfattet af pligten til at partshøre.

Der kan under sagen være tilvejebragt eller modtaget oplysninger, som borgeren ikke er bekendt med. I dette tilfælde er betingelsen om, "at parten ikke kan antages at vide, at oplysningerne indgår i sagen", opfyldt. Betingelsen om, "at parten ikke kan antages at vide, at oplysningerne indgår i sagen", er også opfyldt i de situationer, hvor parten kender oplysningerne, men ikke ved, at de benyttes i den konkrete sammenhæng.

Kravet om partshøring omfatter kun oplysninger om sagens faktiske omstændigheder. Der skal ikke partshøres over selve lovgrundlaget.

Hjemmelsmangler

En hjemmelsmangel er i forbindelse med Ankestyrelsens sagsgennemgang udtryk for, at kommunens afgørelse ikke har hjemmel i lovgivningen. Kommunen skal have hjemmel i lovgivningen for at kunne bevilge en bestemt ydelse.

Eksempler på hjemmelsmangler kan være, at kommunen har:

- inddraget ulovlige kriterier i afgørelsen eller
- anvendt en forkert lovbestemmelse (fx bevilget aflastning efter § 41 om merudgifter i stedet for § 44, jf. § 84, stk. 1, om afløsning/aflastning, når denne bevilges af hensyn til den øvrige familie).

Konkret og individuel vurdering af borgerens behov

Det følger af servicelovens § 1, stk. 3, at hjælp efter serviceloven skal tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.

Først når sagen er tilstrækkeligt oplyst, kan kommunen foretage en konkret og individuel vurdering af borgerens behov.

Begrundelse for den trufne afgørelse

Det følger af forvaltningslovens § 24, stk. 1, at en begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen. Det følger videre af § 24, stk. 2, at begrundelsen desuden om fornødent skal indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Der gælder et krav om en særligt uddybende begrundelse ved afgørelser om hel eller delvis frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse. Folketingets Ombudsmand har i FOU 2011-16-1 udtalt, at begrundelsen i tilfælde, hvor der sker frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse, dels skal indeholde årsagen til, at borgeren ikke længere opfylder betingelserne for ydelsen, dels en særskilt begrundelse for, hvorfor ydelsen frakendes borgeren. Begrundelsen bør blandt andet indeholde oplysning om årsagen til, at myndigheden har ændret sin vurdering. Det bør desuden fremgå af begrundelsen, hvis det skyldes fejl eller misforståelser, at borgeren tidligere er blevet anset for berettiget til ydelsen. Det bør også fremgå af afgørelsen, hvis den ændrede vurdering skyldes, at der er sket ændringer i lovgivning, administrativ praksis og/eller kommunens serviceniveau.

Andre relevante sagsbehandlingsregler

Klageadgang

Det følger af forvaltningslovens § 25, at afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om en eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

Efter retssikkerhedslovens § 67 skal klage til Ankestyrelsen ske inden fire uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. I særlige tilfælde kan der ses bort fra, at fristen ikke er overholdt, når der er en særlig grund til det.

Tidsfrister

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 3, at kommunen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt med henblik på at afgøre, om der er ret til hjælp og i så fald hvilken.

Kommunen skal på de enkelte sagsområder fastsætte frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet. Fristerne skal offentliggøres. Hvis fristen i en konkret sag ikke overholdes, skal ansøgeren have besked om, hvornår ansøgeren kan forvente en afgørelse.

Fristerne efter § 3 skal for afgørelser efter lov om social service offentliggøres på og fremgå tydeligt af kommunens hjemmeside. Fristerne gælder også ved kommunens behandling af afgørelser efter lov om social service, som er hjemvist af Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen har i principmeddelelse 49-16 fastslået, at Ankestyrelsen kan efterprøve, om kommunen har offentliggjort en frist for sagsbehandling, og om borgeren har fået rettidig besked, hvis fristen ikke kan overholdes i den konkrete sag.

Forældreinddragelse

Det følger blandt andet af retssikkerhedsloven § 1, at formålet med retssikkerhedsloven er at sikre borgeren rettigheder og indflydelse, når de sociale myndigheder behandler sager, samt at de sociale myndigheder har pligt til at tilrettelægge en tidlig og helhedsorienteret hjælp.

Forælderen/forældrene skal have mulighed for at medvirke ved behandlingen af sagen. Kommunen skal tilrettelægge sagen på en sådan måde, at dette er muligt. Det følger af retssikkerhedslovens § 4.

Herudover skal hjælpen efter serviceloven tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af familiens samlede behov for hjælp og støtte.

Kvalitetsstandarder – § 138 og § 139 i serviceloven

Kommunernes serviceniveau er en kommunalpolitisk beslutning, som blandt andet indebærer, at kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune mindst én gang årligt udarbejder en kvalitetsstandard på visse sociale ydelser. Kvalitetsstandarderne skal være offentligt tilgængelige og kan for eksempel kommunikeres til borgerne gennem kommunens hjemmeside.

Det skal fremgå af den enkelte kommunes kvalitetsstandard, hvilken hjælp borgerne kan forvente fra kommunen, hvis der opstår et behov for hjælp. Derudover skal kvalitetsstandarderne indeholde en beskrivelse af det serviceniveau, som kommunen har fastsat.

Som en del af kvalitetsstandarderne er kommunen forpligtet til at stille kvalitetskrav til leverandørerne af de forskellige ydelser. Hvis kommunen beslutter at ændre serviceniveauet, og det ændrede serviceniveau medfører ændringer i en borgers ret til ydelser, har den pågældende borger krav på en ny afgørelse baseret på en konkret og individuel vurdering af behovet for hjælp.

Formålet med kvalitetskravene er at sikre, at kommunens borgere får en professionel, værdig og kvalificeret behandling, hvis de får behov for hjælp og støtte. Derudover kan kommunen gennem kvalitetskravene sikre, at alle, der modtager hjælp af kommunen, får den hjælp, de har fået tildelt, samt at leverandørerne lever op til de målsætninger, kommunen har sat for fx arbejdsmiljø.

Kommunen har desuden pligt til at føre tilsyn med, at den hjælp borgerne har fået tildelt, leveres i overensstemmelse med den afgørelse, kommunen har truffet, og i henhold til kommunens kvalitetsstandarder. Kommunerne skal også fravige disse, hvis borgerens behov for hjælp tilsiger dette.

Helhedsvurdering

Kommunen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning, jf. retssikkerhedslovens § 5. Kommunen skal desuden være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

Den sociale lovgivning skal forstås bredt. Det vil sige, at det ikke kun er et spørgsmål om alle muligheder for hjælp efter serviceloven, men også sygedagpengeloven, aktivloven, integrationsloven osv.

Opfølgning

Det fremgår af servicelovens § 148, stk. 2, at kommunen løbende skal følge op i de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunen skal

samtidig være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

I forhold til merudgifter følger det af bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom § 6, stk. 1, at hvis der er sket ændringer i de sandsynliggjorte merudgifter, som ligger til grund for kommunens fastsættelse af det udbetalte tilskud, skal tilskuddet ændres i overensstemmelse hermed. Det følger videre af bekendtgørelsens § 6, stk. 2, at uanset stigninger i de sandsynliggjorte merudgifter, kan personen, der modtager merudgiftsydelse dog ikke kræve at få tilskuddet fastsat på ny, før der er forløbet et år regnet fra den seneste fastsættelse.

Efter denne bestemmelse er der et egentligt retskrav på omberegning og opfølgning, hvis der sker stigninger i de sandsynliggjorte merudgifter, når der mindst er forløbet et år fra seneste fastsættelse af merudgiftsydelsen.

Handicapkompenserende ydelser i serviceloven

Når kommunen træffer afgørelse efter en specifik lovbestemmelse, skal denne lovbestemmelse også fortolkes i overensstemmelse med den generelle formålsbestemmelse i servicelovens § 1.

Det følger af servicelovens § 1, at formålet med loven er, at hjælpen blandt andet skal tilgodese behov, der følger af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkeltes behov og forudsætninger i samarbejde med den enkelte borger. Kommunen skal dels vurdere borgerens behov for hjælp, dels karakteren og omfanget af et eventuelt støttebehov.

Formålet med de handicapkompenserende ydelser på børneområdet er, at familier med børn med handicap så vidt muligt skal kompenseres for følgerne af barnets nedsatte funktionsevne. De skal derfor have mulighed for at leve så almindeligt som muligt, selvom om de har et barn med handicap. Dette kaldes også kompensationsprincippet.

Endelig indgår lovbemærkninger, relevante bekendtgørelser, Ankestyrelsens praksis og vejledninger i fortolkningen af servicelovens bestemmelser.

Vi har i sagsgennemgangen foretaget en vurdering af, om de kriterier, som Rødovre Kommune har lagt vægt på i den enkelte afgørelse, er lovlige set i lyset af:

- Den relevante lovbestemmelse
- Bestemmelsens lovbemærkninger
- Ankestyrelsens praksis
- Servicelovens formålsbestemmelser

- Generelle forvaltningsretlige principper

Merudgifter

Kommunen skal efter servicelovens § 41 dække nødvendige merudgifter ved forsørgelsen i hjemmet af et barn under 18 år, som har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

I forhold til merudgifter er formålet med bestemmelsen at tilgodese børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med indgribende kroniske eller langvarige lidelser, der har nogle særlige behov, som kan give merudgifter ved forsørgelsen.

Bestemmelsen giver hjemmel til at dække de udgifter, som familien ikke ville have haft, hvis barnet eller den unge ikke havde haft en betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller en kronisk eller langvarig indgribende lidelse.

Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne, og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i denne lov eller efter anden lovgivning.

Udmålingen af ydelsen sker på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for det enkelte barn, fx merudgifter til individuel befordring og fritidsaktivitet.

Beløbet til dækning af de nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 5.145 kr. pr. år (2021-niveau). Ydelsen fastsættes ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Behovet for merudgifter skal vurderes i forhold til børn uden handicap på samme alder og i samme livssituation. Familien skal selv afholde den del af udgifterne, som svarer til de udgifter, familien normalt ville have afholdt.

Tabt arbejdsfortjeneste

Kommunen kan efter servicelovens § 42 yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der i hjemmet forsørger et barn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Formålet med bestemmelsen om tabt arbejdsfortjeneste er at tilgodese, at børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med indgribende kroniske eller langvarige lidelser har nogle særlige behov, som også kan medføre tabt arbejdsfortjeneste, når barnet bliver forsørget i hjemmet. Bestemmelsen

giver hjemmel til at dække et indtægtstab, der er nødvendigt på grund af barnets handicap som følge af, at barnet skal passes i hjemmet.

Dækningen af tabt arbejdsfortjeneste kan ske både i forbindelse med et løbende fravær fra arbejdet og i forbindelse med fravær på enkelt dage.

Kompensationsprincippet medfører, at forældre til et barn eller en ung med nedsat funktionsevne i videst muligt omfang skal kompenseres for følgerne af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne. Det vil sige, at forælderen/forældrene skal kompenseres for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med det fravær, der er en følge af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne. Der kompenseres ikke for fravær og dermed indtægtstab, som svarer til det fravær, som forældre til børn uden nedsat funktionsevne på samme alder også kan have. Fraværet skal have et betydeligt omfang.

Personkredsen for merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste

Forældre, der forsørger et barn i hjemmet med nedsat funktionsevne, kan få dækket merudgifter ved forsørgelsen af barnet og compensation for tabt arbejdsfortjeneste til pasning af barnet. Hjælpen er betinget af, at behovet for hjælp er en følge af den nedsatte funktionsevne.

Retten til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste er også betinget af, at barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Der kan først bevilges merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, når det er tilstrækkelig godtgjort, at barnet eller den unge har en indgribende lidelse eller betydelig funktionsnedsættelse, som er længerevarende, og dermed ikke er af mere forbigående karakter.

Forældrene til et barn med nedsat funktionsevne kan have ret til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selv om barnet endnu ikke har en diagnose. Det er ikke diagnosen i sig selv, der er afgørende, men følgerne af lidelsen eller den nedsatte funktionsevne i barnets daglige tilværelse. Hvis det er tilstrækkelig godtgjort, at barnet har en betydelig funktionsnedsættelse, som der i lang tid frem over vil være behov for at kompensere for følgerne af, er det ikke afgørende, om barnet eller den unge har fået en egentlig diagnose.

Aflastning

Efter servicelovens § 84, stk. 1, skal kommunen tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Servicelovens § 44 fastslår, at bestemmelsen i § 84, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse for børn, der har behov herfor.

Formålet med bestemmelsen om aflastning og afløsning er at tilgodese, at forældre eller andre nære pårørende, der passer et barn/ung med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, har mulighed for at eksempelvis at have tid til eventuelle søskende uden, at barnet eller den unge med funktionsnedsættelse er til stede. Aflastning eller afløsning efter § 44, jf. § 84, stk. 1, forudsætter ikke, at forældrene er omfattet af personkredsen i §§ 41 og 42. Det er alene en betingelse, at barnet har en funktionsnedsættelse. Det er uden betydning, om funktionsnedsættelsen er betydelig og varig.

Aflastning for børn skal tilbydes efter servicelovens § 44, jf. § 84, stk. 1, når behovet for aflastning er opstået alene på grund af barnets funktionsnedsættelse, og når aflastningen sker af hensyn til den øvrige familie.

Er der tale om et behov for aflastning på grund af barnets særlige behov for støtte, skal aflastningen finde sted efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5.

Serviceovens § 41, om nødvendige merudgifter, er subsidiær i forhold til servicelovens regler om aflastning i § 44, jf. § 84, stk. 1, og § 52, stk. 3, nr. 5. Det vil sige, at der alene kan ydes hjælp til dækning af nødvendige merudgifter til aflastning i eget hjem, hvis en af de øvrige aflastningsordninger ikke i tilstrækkeligt omfang kan løse behovet.

Dette har Ankestyrelsen fastslået i principmeddelelse 85-13.

Ankestyrelsens beføjelser uden klage i sager om særlig støtte til børn og unge

Det følger af servicelovens § 65, at Ankestyrelsen af egen drift kan tage sager om særlig støtte til børn og unge op, når:

- Det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt
- Kommunalbestyrelsen ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste.

I disse situationer kan Ankestyrelsen pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Ankestyrelsen kan også, hvis der er behov for foranstaltninger efter servicelovens §§ 52 eller 52 a, og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang selv, træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger. Ankestyrelsen kan også selv træffe afgørelse efter §§ 51, 58, 63 og 68 a.

Principmeddelelser

Dette kapitel indeholder principmeddelelser, som enten er anvendt i sagsgennemgangen eller er henvist til i denne rapport.

Principmeddelelse 18-17

Principafgørelsen fastslår, at når et barn lider af fødevareallergi, herunder mælkeallergi og laktoseintolerans, kan det ikke i sig selv begrunde, at forældrene er omfattet af personkredsen for dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste. Det er ikke diagnosen, der er afgørende, men den samlede vurdering af, om lidelsen for det enkelte barn har alvorlige følger i den daglige tilværelse.

Forældre, der forsørger et barn i hjemmet med nedsat funktionsevne, kan få dækket merudgifter ved forsørgelsen af barnet og compensation for tabt arbejdsfortjeneste til pasning af barnet.

Retten til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste er blandt andet betinget af, at barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk og langvarig lidelse.

Indgribende lidelse

Indgribende lidelse betyder, at lidelsen skal have alvorlige følger i den daglige tilværelse. Det beror på en konkret og individuel vurdering, om en lidelse har alvorlige følger i barnets daglige tilværelse. I vurderingen indgår oplysninger om barnets helbredsmæssige forhold, samt hvordan barnet fungerer i skole, dagtilbud, til fritidsaktiviteter, i sociale sammenhænge og i hjemmet.

Det er ikke tilstrækkeligt, at en lidelse er langvarig. Den skal også være indgribende.

Medicinsk behandling

Vurderingen af, om en lidelse er indgribende, skal som udgangspunkt foretages med den medicinske behandling, som barnet modtager.

I de tilfælde, hvor barnet uden medicinsk behandling vil være akut livstruet, skal vurderingen foretages uafhængig af en løbende medicinsk behandling. Det samme gælder, hvis ophør af den medicinske behandling vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.

Hvis der er tale om en anden form for behandlingsforløb end medicinsk behandling, gælder det samme, hvis den konkrete behandling kan sidestilles med medicinsk behandling.

Diætbehandling

Vurderingen af, om en lidelse er indgribende, når barnet er i diætbehandling, skal som udgangspunkt foretages med diætbehandlingen.

Som udgangspunkt gælder dette også, selvom barnet uden diætbehandling vil være akut livstruet. Det gælder også, hvis ophør af diætbehandlingen vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.

Hvis diætbehandlingen kan ligestilles med medicinsk behandling, skal barnet dog vurderes uden diætbehandling, hvis barnet uden diætbehandling vil være akut livstruet, eller hvis ophør af diætbehandlingen vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.

En diætbehandling kan sidestilles med medicinsk behandling, hvis der er tale om en lægelig ordineret behandling med godkendte ernæringspræparater. Diætbehandling, som ikke er iværksat efter lægelig ordination, kan ikke sidestilles med medicinsk behandling. Det kan heller ikke sidestilles med medicinsk behandling, at borgeren følger en diætkost, der består i at undgå visse fødevarer og/eller erstatte dem med andre fødevarer.

I sag nr. 1 skulle kommunen behandle sagen igen og tage konkret stilling til, om det har alvorlige følger i den daglige tilværelse for barnet, at det lider af laktoseintolerans.

I sag nr. 2 skulle kommunen behandle sagen igen og tage konkret stilling til, om det har alvorlige følger i den daglige tilværelse for barnet, at det lider af mælkeallergi.

Principmeddelelse 23-17

Principafgørelsen fastslår, at forældre, der forsørger et barn i hjemmet med nedsat funktionsevne, kan få dækket merudgifter ved forsørgelsen af barnet og kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.

Retten til hjælp er blandt andet betinget af, at barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk og langvarig lidelse.

Risiko for en lidelse er ikke nok

Barnets lidelse skal både være langvarig og indgribende.

Ved langvarig forstås, at lidelsen normalt skønnes at vare et år eller mere. Med indgribende lidelse forstås, at lidelsen skal være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger i den daglige tilværelse.

Der skal konstateres en lidelse eller funktionsnedsættelse hos barnet, før det kan vurderes, om lidelsen er langvarig og indgribende. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at barnet er i en særlig risikogruppe for at blive ramt af en lidelse.

For tidligt fødte

Den generelle risiko for, at for tidligt fødte børn kan få udviklingsmæssige senfølger, er ikke tilstrækkelig til, at forældrene har ret til dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste.

Spædbørn, der er disponeret for allergi

Spædbørn, der er disponeret for allergi, men hvor allergien ikke er brudt ud, har ikke en langvarig og indgribende lidelse. Det gælder, selv om begge forældre har den samme allergi, og barnet derfor er dobbeltdisponeret. Forældrene har derfor ikke ret til dækning af merudgifter.

I den konkrete sag havde en mor ikke ret til dækning af merudgifter til mælkeerstatningspræparater, da barnet ikke havde en langvarig og indgribende lidelse. Det forhold, at barnet var arveligt disponeret for mælkeallergi, og der således var en risiko for, at barnet ville udvikle allergi, var ikke nok, til at moren var omfattet af den personkreds, der har ret til dækning af merudgifter.

Principmeddelelse 85-13

Principmeddelelsen fastslår, at aflastning for børn skal tilbydes efter servicelovens § 84, stk. 1, jf. § 44, når behovet for aflastning er opstået alene på grund af barnets funktionsnedsættelse, og når aflastningen sker af hensyn til den øvrige familie. Er der tale om et behov for aflastning på grund af barnets særlige behov for støtte, skal aflastningen finde sted efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5. Servicelovens § 41, om nødvendige merudgifter er subsidær i forhold til servicelovens regler om aflastning i § 84, stk. 1, jf. § 44 og § 52, stk. 3, nr. 5. Det vil sige, at der alene kan ydes hjælp til dækning af nødvendige merudgifter til aflastning i eget hjem, hvis en af de øvrige aflastningsordninger ikke i tilstrækkeligt omfang kan løse behovet.

Principmeddelelse 43-15

Principmeddelelsen fastslår, at kommunen skal dække nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år, som har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i denne lov eller anden lovgivning. Udgangspunktet for vurderingen er en konkret og individuel helhedsorienteret vurdering af barnets funktionsnedsættelse eller lidelse og det deraf afledte hjælpebehov.

Barnets funktionsniveau skal vurderes med brug af hjælpemidlet. Hvis barnet bruger et hjælpemiddel, skal vurderingen af, om barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, foretages ud fra barnets funktionsniveau med brug af hjælpemidlet. Ved medicinsk behandling skal vurderingen af, om betingelserne om varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i servicelovens bestemmelse om merudgifter er opfyldt, også foretages ud fra situationen med medicin. Dette gælder dog ikke i de tilfælde, hvor ophør med den medicinske behandling ville være akut livstruende eller medføre umiddelbar risiko for varig eller væsentlig funktionsnedsættelse. I de situationer skal vurderingen foretages uafhængigt af den løbende eller varige behandling, som barnet modtager til afhjælpning af sin lidelse. Denne undtagelse gælder kun ved medicinsk behandling og ikke i de situationer, hvor barnet bruger et hjælpemiddel.

Det er den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse, der er afgørende. Selv om årsagen til den nedsatte funktionsevne ofte vil være en lægelig diagnosticeret lidelse, er det en konkret vurdering af funktionsnedsættelsen, der er afgørende. I denne vurdering vil bl.a. kunne indgå funktionsnedsættelsens betydning i relation til barnets eller den unges aktivitetsniveau, skole- og uddannelsesforhold, personlige forhold, helbredsforhold m.v.

Principmeddelelse 49-16

Principmeddelelsen fastslår, at kommunen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt. Kommunen skal på de enkelte sagsområder offentliggøre frister for, hvor lang tid sagsbehandlingen må tage. Hvis fristen i en konkret sag ikke kan overholdes, skal borgeren have besked.

Ankestyrelsen kan behandle en klage over manglende overholdelse af offentliggjorte sagsbehandlingsfrister, men først når der er truffet afgørelse i den konkrete sag. Der kan klages over den manglende overholdelse af sagsbehandlingsfristen, selv om der ikke klages over afgørelsen i den konkrete sag. Klagen skal indgives inden for klagefristen for denne afgørelse.

Borgeren kan således begrænse sin klage til alene at vedrøre manglende overholdelse af den offentliggjorte sagsbehandlingsfrist. Ankestyrelsen kan almindeligvis tage stilling til alle dele af en sag, selv om der ikke er klaget herover. Ankestyrelsen vil dog normalt respektere borgerens klageafgrænsning.

Ankestyrelsen kan alene efterprøve, om der er offentliggjort en frist, og om borgeren har fået rettidig besked, hvis fristen ikke kan overholdes i den konkrete sag.

Ankestyrelsen kan ikke behandle klager over manglende overholdelse af retssikkerhedslovens § 3, stk. 1, det såkaldte "hurtighedsprincip". Princippet vil indgå i vurderingen af, om sagsbehandlingstiden har været så uforholdsmæssig lang, at der er

tale om passivitet, som kan sidestilles med et afslag. Ankestyrelsen kan heller ikke behandle klager over længden af de offentliggjorte sagsbehandlingsfrister.

Ankestyrelsen behandler klager over konkrete afgørelser. Det er Statsforvaltningen, der fører det almindelige tilsyn med, at kommuner og regioner overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder.

Principmeddelelse 43-22

Principmeddelelsen fastslår, at forældre, der forsørger et barn i hjemmet med nedsat funktionsevne, kan få dækket merudgifter ved forsørgelsen af barnet og kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til pasning af barnet. Hjælpen er betinget af, at behovet for hjælp er en følge af den nedsatte funktionsevne.

Retten til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste er også betinget af, at barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk og langvarig lidelse. Der kan først bevilges merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, når det er tilstrækkelig godtgjort, at barnet eller den unge har en indgribende lidelse eller betydelig funktionsnedsættelse, som er længerevarende, og dermed ikke er af mere forbigående karakter.

Forældrene til et barn med nedsat funktionsevne, kan have ret til dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selvom det endnu ikke er afprøvet, om støttetiltag og medicinsk behandling kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse. Hvis der er udsigt til, at støttetiltag og behandling inden for kortere tid kan afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen, kan det dog begrunde, at funktionsnedsættelsen ikke er betydelig.

Hvis et barn har lidelser, der er en følge af en betydelig og varig funktionsnedsættelse, skal de lidelser ikke i sig selv være indgribende eller langvarige. Formålet med reglerne om merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste er blandt andet at kompensere for følgerne af en betydelig og varig funktionsnedsættelse. Hvis det er godtgjort, at et barn har en betydelig og varig funktionsnedsættelse, er der derfor ret til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste som følge af den samlede funktionsnedsættelse, herunder også eventuelle følgelidelser. Det skal dog være dokumenteret, at der er tale om følgelidelser og ikke selvstændige lidelser. Selvstændige lidelser skal i sig selv være langvarige for at berettige til dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste.

Forældrene til et barn med nedsat funktionsevne kan have ret til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selv om barnet endnu ikke har en diagnose. Det er ikke diagnosen i sig selv, der er afgørende, men følgerne af lidelsen eller den nedsatte funktionsevne i barnets daglige tilværelse. Hvis det er tilstrækkelig godtgjort, at barnet har en betydelig funktionsnedsættelse, som der i lang tid frem over vil være behov for at kompensere for følgerne af, er det ikke afgørende, om barnet eller den unge har fået en egentlig diagnose.

Principmeddelelse 69-16

Kommunen kan yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der i hjemmet forsørger et barn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Dækningen af tabt arbejdsfortjeneste kan ske både i forbindelse med et løbende fravær fra arbejdet og i forbindelse med fravær på enkeltdage.

Inden for serviceloven gælder et kompensationsprincip. Kompensationsprincippet medfører, at forældre til et barn eller en ung med nedsat funktionsevne i videst muligt omfang skal kompenseres for følgerne af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne. Det vil sige, at forældrene skal kompenseres for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med det fravær, der er en følge af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne. Der kompenseres ikke for fravær og dermed indtægtstab, som modsvarer det fravær, som også forældre til børn uden nedsat funktionsevne på samme alder må påregne. Fraværet skal have et betydeligt omfang.

Tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage kan ydes i forbindelse med de møder, undersøgelser, kontroller m.v., som er en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse. Der ydes kun tabt arbejdsfortjeneste til det fravær, der er nødvendiggjort af mødet, undersøgelsen eller kontrollen, og ikke nødvendigvis til hele arbejdsdage. Der ydes eksempelvis ikke tabt arbejdsfortjeneste til et fravær, der er begrundet i krav fra forældrerens arbejdsgiver om, at der kun kan bevilges fravær på hele dage. Der ydes kun tabt arbejdsfortjeneste i det omfang møderne, undersøgelserne, kontrollerne m.v. ikke kan placeres uden for forældrenes arbejdstid.

Kommunen skal i den forbindelse undersøge, om ansøgeren har mulighed for en fleksibel tilrettelæggelse af arbejdstiden, så det ikke er nødvendigt for ansøgeren at være fraværende fra arbejdet med lønreduktion. I det omfang ansøgeren har mulighed for en fleksibel tilrettelæggelse af arbejdstiden, kan der som udgangspunkt ikke ydes tabt arbejdsfortjeneste.

Kommunen kan ikke stille krav om, at der anvendes ferie eller særlige feriedage.

Der kan kun ydes tabt arbejdsfortjeneste, hvis der er tale om fravær i betydeligt omfang. Det afhænger af en konkret vurdering, om der er tale om fravær i betydeligt omfang. Et fravær svarende til sammenlagt 2-3 arbejdsdage om året anses normalt ikke for at være et fravær i betydeligt omfang. Ved vurderingen af, om fraværet overstiger 2-3 arbejdsdage om året, skal der lægges vægt på det sandsynliggjorte forventede fravær. Udbetalingen af tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage sker, efterhånden som fraværet og lønreduktionen dokumenteres.

I vurderingen af fraværets omfang indgår begge forældres samlede fravær. Både løbende fravær og fravær på enkeltdage. Hvis der er flere børn i familien med en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk

eller langvarig lidelse, er det forældrenes samlede fravær – både løbende fravær og fravær på enkelt dage – vedrørende alle børnene, der lægges vægt på ved vurderingen af, om der er tale om fravær i betydeligt omfang. Endelig indgår varigheden af de enkelte kontrolbesøg i vurderingen, ligesom det også indgår i vurderingen, om begge forældres tilstedeværelse er nødvendig.

Principmeddelelse C-11-03

Ankestyrelsen fandt, at det i henhold til sektoransvarlighedsprincippet påhviler folkeskolen at yde støtte til børn i skole og skolefritidsordning.

Ankestyrelsen fandt imidlertid, at et forældrepar, på baggrund af en konkret vurdering af sønnens lidelse og nødvendigheden af deres lejlighedsvis tilstedeværelse i særlige tilfælde, eventuelt kunne være berettiget til at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Det var herved forudsat, at det var udelukket at opfylde det lejlighedsvis konkrete behov ved personalet i skole og skolefritidsordning, og at hjælpen ikke var nødvendiggjort på grund af manglende ressourcer og/eller personale i skole og skolefritidsordning.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der kan ydes hjælp til tabt arbejdsfortjeneste, såfremt det er en nødvendig følge af barnets nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet og at det er mest hensigtsmæssigt at der er moderen eller faderen, der passer det. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på Ankestyrelsens praksis hvorefter, der i visse situationer kan ydes hjælp til tabt arbejdsfortjeneste i tilfælde, hvor der ikke er tale om pasning i selve hjemmet.

Ankestyrelsen fandt ikke, at forældrene, på baggrund af de foreliggende oplysninger, var berettiget til at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i efterårsferien. Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at det følger af sektoransvarlighedsprincippet, at folkeskolen er forpligtet til at yde den fornødne støtte til de børn, der opholder sig i skolefritidsordningen i ferieperioder, og at støtten i skolefritidsordningen, ifølge det oplyste, var af samme omfang i ferieperioder.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at det beskrevne behov, herunder det forhold at de fleste forældre alene har 5 uges ferie årligt samt, at forældrene ikke havde andre pasningsmuligheder, ikke kan begrunde hjælp til tabt arbejdsfortjeneste.

Principmeddelelse C-23-03

Ankestyrelsen fandt, på baggrund af en konkret vurdering, at der kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i en afgrænset periode, indtil en handicappet søn kunne blive optaget i en center-skolefritidsordning.

Ankestyrelsen fandt dog ikke, at der kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste alene med henvisning til, at der var ventetid på optagelse i

skolefritidsordningen. Ankestyrelsen lagde vægt på, at kommunen ikke havde peget på et alternativ til den nødvendige voksenstøtte til sønnen.

Ankestyrelsen lagde herefter vægt på kompensationsprincippet, hvorefter familier med børn med handicap skal kompenseres for følgerne af barnets nedsatte funktionsevne og at sønnen, ifølge udtalelser fra psykolog og psykiater, ikke – uanset sin alder – ville kunne være alene uden voksenstøtte.

Principmeddelelse 95-17

Principafgørelsen fastslår, at tabt arbejdsfortjeneste er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af barnets nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det. Der kan derfor kun ydes compensation for det antal timer, der er nødvendigt hertil. Det er desuden en betingelse, at pasningen af barnet medfører et indtægtstab.

Tabt arbejdsfortjeneste til hjemmetræning

Forældre, som kommunen har godkendt til at hjemmetræne deres barn, kan få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste for den tid, der anvendes til hjemmetræningen, hvis de almindelige betingelser for dækning af tabt arbejdsfortjeneste er opfyldt, herunder at hjemmetræningen medfører et indtægtstab.

Derudover skal kommunen forholde sig til, om der er yderligere behov, der kan begrunde bevilling af tabt arbejdsfortjeneste.

Helhedsvurdering af behovet for tabt arbejdsfortjeneste

Kommunen skal altid foretage en helhedsvurdering af behovet for tabt arbejdsfortjeneste, herunder både til pasning og hjemmetræning.

Selvom barnet er i skole eller daginstitution en hel dag, kan der være behov for tabt arbejdsfortjeneste til andre formål end pasning og hjemmetræning af barnet. Det kan være tilfældet, hvis der er et stort pasnings- og plejebestod, eller hvis forsørgeren er nødt til at være omkring barnet eller den unge hele tiden, så det er umuligt at få lavet selv de mest almindelige huslige gøremål. På samme måde kan der ydes hjælp til tabt arbejdsfortjeneste, hvis barnet sover meget uroligt eller sparsomt. Hensyn til søskende kan også indgå i vurderingen.

Der kan ikke ydes tabt arbejdsfortjeneste til hjemmeundervisning

Der er ikke ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste som følge af hjemmeundervisning af et barn. Dette gælder, selv om hjemmeundervisningen foregår i kombination med hjemmetræning.

Kommunens vurdering af tiden, der bruges til hjemmeundervisning, er den samme, uanset om forældrene ønsker tabt arbejdsfortjeneste til hjemmetræning efter de særlige regler herom eller tabt arbejdsfortjeneste til pasning af barnet efter de almindelige regler herom.

Principmeddelelse 30-13

Principafgørelsen fastslår, at tabt arbejdsfortjeneste skal fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt.

Når ansøger tidligere har haft tilknytning til arbejdsmarkedet som lønmodtager, betyder det, at bruttoindtægten skal fastsættes ud fra den seneste lønindtægt, som pågældende oppebar inden modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste.

Det har ikke betydning for fastsættelsen af beregningsgrundlaget, at der har været en længere periode fra arbejdsophør til ansøgning om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Den seneste lønindtægt, som skal udgøre beregningsgrundlaget, kan derfor ligge flere år forud for ansøgningstidspunktet for hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det har heller ikke betydning for fastsættelsen af beregningsgrundlaget, at ansøger, i perioden fra arbejdsophør og frem til ansøgningen om tabt arbejdsfortjeneste, har taget en videregående uddannelse.

I de tilfælde, hvor tilknytningen har været af mere sporadisk eller beskeden karakter, kan der ved beregningen af hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste tages udgangspunkt i niveauet for kontanthjælp.

Principmeddelelse 77-17

Principafgørelsen fastslår, at kommunen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er blandt andet betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at pasningen medfører et indtægtstab.

Kommunen skal vejlede om mulighederne for at få hjælp

Hvis en forælder opfylder betingelserne for at få hjælp til forsørgelse efter flere bestemmelser, har modtageren valgfrihed mellem ydelserne. Det vil dog være dobbeltforsørgelse, hvis forælderen modtager både tabt arbejdsfortjeneste og en anden offentlig ydelse, der skal dække samme forsørgelsesbehov, medmindre der er fastsat særlige bestemmelser, der giver mulighed for at modtage begge ydelser.

Kommunen skal vejlede om mulighederne for at vælge mellem de to ydelser. Kommunen skal også vejlede om, hvilken betydning valget har for retten til at modtage den anden ydelse, herunder om ydelsen bortfalder eller nedsættes.

Revalideringsydelse

Det er ikke udelukket, at en forælder kan modtage tabt arbejdsfortjeneste, når vedkommende er i et revalideringsforløb. Det vil dog afhænge af en konkret vurdering af, om revalideringen og pasningen af barnet kan forenes.

Der vil dog som udgangspunkt være tale om dobbeltforsørgelse, hvis en forælder modtager fuld revalideringsydelse og samtidig modtager dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Hvis modtageren vælger at modtage tabt arbejdsfortjeneste, og pasningen af barnet kan forenes med revalideringen, nedsættes revalideringsydelsen, hvis den tabte arbejdsfortjeneste overstiger 12.000 kr. om året. Det skyldes, at det fremgår af aktivloven, at kommunen nedsætter revalideringsydelsen med indtægter fra andet arbejde, dog kun hvis disse overstiger 12.000 kr. pr. år.

I den konkrete sag havde kommunen tilsidesat sin vejledningsforpligtelse, da kommunen ikke havde vejledt en mor om muligheden for at vælge mellem dækning af tabt arbejdsfortjeneste og revalideringsydelse. Kommunen kunne derfor ikke give afslag på hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste med henvisning til, at hun modtog revalideringsydelse. Kommunen skulle også behandle sagen igen, da der ikke var tilstrækkelige oplysninger om barnets pasningsbehov.

Øvrige bemærkninger

Korrekt henvisning til retsregler

I flere af sagerne henviser kommunen til udgaver af serviceloven og retssikkerhedsloven, som er historiske. I sagerne om afløsning/aflastning henviser kommunen desuden ikke konsekvent til den nøjagtige hjemmel for hjælpen.

Det følger af forvaltningsloven, § 24, at en begrundelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter. Det indebærer, at de retsregler, der bliver henvist til i afgørelsen, er de gældende regler.

Det følger af servicelovens § 84, stk. 1, at kommunen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse vedrørende børn, der har behov herfor ifølge servicelovens § 44. Hjemlen til at bevilge hjælpen i form af afløsning/aflastning er derfor § 44, jf. § 84, stk. 1.

Vi har valgt, at den forældede lovhenvielse ikke skal betragtes som en begrundelsesmangel, da resultatet af sags gennemgangen for så vidt angår

begrundelsesmangler ville være misvisende. Vi har også valgt, at den ufuldstændige lovhenviisning i sagerne afløsning/aflastning ikke skal betragtes som en begrundelsesmangel. Vi har registreret begrundelsesmangler i tilfælde, hvor begrundelsen ikke (i tilstrækkelig grad) indeholder de hensyn og faktiske oplysninger, som har været afgørende for skønsudøvelsen og afgørelsens resultat.

Bilag 2: Ankestyrelsens juridiske materialelegennemgang

Organisationsdiagram

Organisationsdiagram for Social- og sundhedsforvaltningen.

Ingen bemærkninger.

Organisationsdiagram for Børne- og Familieafdelingen

Ingen bemærkninger.

Politik og strategi

Børn- og ungepolitik

Ingen bemærkninger.

Sammenhængende børnepolitik for børn med særlige behov

Ingen bemærkninger.

Handicappolitik

Ingen bemærkninger.

Sundhedspolitik

Ingen bemærkninger.

Udsattepolitik

Ingen bemærkninger.

Indsatstrappe

Ingen bemærkninger.

Kvalitetsstandarder for det specialiserede børne- og ungeområde

Taskforcen har alene forholdt sig til materialet vedrørende tabt arbejdsfortjeneste (SEL § 42), merudgifter (SEL § 41) samt afløsning/aflastning (SEL § 44 jf. 84).

I afsnittet "Ydelsen" for SEL § 41 henviser kommunen til minimumsgrænsen og bruger i den forbindelse satsen for 2021. Vi anbefaler, at kommunen angiver satsen for 2023.

I afsnittet "ydelsen" for SEL § 42 henviser kommunen til, at tabt arbejdsfortjeneste tager udgangspunkt i tidligere lønindkomst, dog max 32.671 kr. brutto per måned.

Kommunen bruger i den forbindelse satsen for 2021. Vi anbefaler, at kommunen angiver satsen for 2023.

Faglig ledelse og sparring

Retningslinjer for samarbejdet mellem myndighed og udfører i Børne- og Familieafdelingen

Ingen bemærkninger.

Kompetenceskema for Børne- og Familieafdelingen 2019

Ingen bemærkninger.

Funktionsbeskrivelse for myndighedsleder

Ingen bemærkninger.

Funktionsbeskrivelse for faglig koordinator i Specialteamet

Ingen bemærkninger.

Dagsorden teammøde i Specialteamet

Ingen bemærkninger.

BDO analyse

Ingen bemærkninger.

Genopretningsplan på baggrund af BDO analyse

Ingen bemærkninger.

Arbejdet med udførelsen af ledelsestilsynet i BØFA

Ingen bemærkninger.

Skabelon til sagsgennemgang – myndighed

Ingen bemærkninger.

Ledelsestilsynsskema vedr. SEL § 42 Tabt arbejdsfortjeneste – beregning

Det fremgår af spørgsmål 2, at kommunen kan, hvis der ydes tabt arbejdsfortjeneste, gøre bevillingen tidsbegrænset, f.eks. ved at fastsætte en dato, hvor der tages stilling til fortsat ret til hjælp. Herved sikres bevillingens midlertidige karakter i den ekstraordinære situation.

Vi bemærker, at tabt arbejdsfortjeneste er en løbende ydelse, og at der alene kan træffes afgørelse om en tidsbegrænset periode, hvis kommunen og forældrene indgår en forudgående aftale herom. Vi henviser til principmeddelelse C-24-08.

Kommunen har dog pligt til løbende at følge op på behovet for dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter de almindelige regler i servicelovens § 148, stk. 2.

Vedrørende spørgsmål 3 om beregning og udbetaling af hjælpen, anbefaler vi, at kommunen adskiller spørgsmålet om ferieafholdelse og retten til tabt arbejdsfortjeneste fra retningslinjerne for beregning af ydelsen.

Vi er enige med kommunen i, at såfremt en borger modtager feriegodtgørelse eller afholder ferie med løn, har denne ikke ret til tabt arbejdsfortjeneste i samme omfang, da der ikke vil være et indtægtstab forbundet med den nødvendige pasning af barnet.

Der er risiko for, at § 13 i bekendtgørelsen bliver blandet sammen med reglerne for beregningen af ydelsen.

Konklusion i forbindelse med ledelsestilsyn på beregning af tabt arbejdsfortjeneste

Ingen bemærkninger.

Arbejdsgangsbeskrivelser

Arbejdsgangsbeskrivelse for specialteamet

Side 5, om generelt: Kommunen henviser til servicelovens § 11, stk. 8 ift. kommunens vejledningsforpligtelse.

Det er korrekt, at kommunen skal have en særlig familievejlederordning for familier med børn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Vejledningen skal tilbydes, inden for 3 måneder efter at kommunalbestyrelsen har fået kendskab til, at funktionsnedsættelsen er konstateret.

Det følger dog også at bekendtgørelsen om den særlige familievejlederordning, at den særlige familievejlederordning ikke kan træffe afgørelse om hjælp, men skal formidle viden til socialforvaltningen, der har afgørelseskompetencen. (§ 4)

Den generelle vejledningsforpligtelse for offentlige myndigheder følger af forvaltningslovens § 7.

Kommunen har en særlig vejledningsforpligtelse på det sociale område. Det følger af retssikkerhedslovens § 5, hvorefter kommunen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp efter alle muligheder inden for den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. Kommunen skal desuden være opmærksomme på, om der kan søges hjælp hos en anden myndighed eller lovgivning.

Der er altså forskel på den vejledning som socialforvaltningen skal give borgeren om fx reglerne for dækning af tabt arbejdsfortjeneste, og den vejledning som familievejlederordningen skal yde, hvilket er beskrevet i § 3 i bekendtgørelse om familievejlederordningen efter servicelovens § 11, hvilket vi anbefaler fremgår af arbejdsgangsbeskrivelsen.

Side 6, om langvarig lidelse: Det fremgår, at der i særlige tilfælde kan ydes støtte, selvom lidelsen forventes at vare mindre end et år.

Der er tale om en undtagelse til lovens udgangspunkt, hvor familien, hvis denne er særligt tungt belastet i en kortere periode, kan have ret til hjælpen. Det følger af vejledningen til servicelovens § 41 og § 42, punkt 167.

Undtagelsen til hovedreglen er dog ophævet med principmeddelelse 30-18. Vejledningens punkt 167 er desværre ikke tilrettet gældende praksis.

Vi anbefaler i den forbindelse, at kommunen følger offentliggjort praksis.

Side 7, om hvem der ikke er omfattet: Det fremgår, at tidlig fødsel og allergi ikke kan begrunde, at man er omfattet af personkredsen.

Spørgsmålet om, hvorvidt et barn er i målgruppen, er en konkret vurdering, hvorfor kommunen næppe kan opstille en regel om hhv. for tidlig fødsel og allergi.

Vi anbefaler, at kommunen i stedet angiver, at de omtalte børn fx som udgangspunkt ikke er i målgruppen, men efter er en konkret vurdering kan være det, hvis funktionsniveauet er betydeligt og varigt nedsat.

Vi anbefaler også, at kommunen henviser til gældende praksis og ikke til en historisk principmeddelelse som C-9-04.

Side 8: Det er ikke en fejl, som vil blive påtalt ved en klagesag i Ankestyrelsen, men vi anbefaler, at kommunen konsekvent anvender formuleringen "barnet er ikke i målgruppen", mens den anvender formuleringen "forældrene er ikke i personkredsen". Det er forældrene, som er ydelsesmodtagere – derfor er det dem, som er i personkredsen for hjælpen, mens barnet er i målgruppen på de helbredsmæssige betingelser.

Side 11: Vi anbefaler, at kommunen henviser til gældende principmeddelelser.

Principmeddelelse 10-17 er historisk og erstattet af 43-22. Kunne med fordel henvise til FOB 1997.267 og 84-19, der finder analog anvendelse, samt 55-11 og 18-17, der dog handler om diætbehandling.

Side 15: Vi anbefaler, at kommunen henviser til gældende principmeddelelser.

Principmeddelelse 154-11 (årsag: nye regler i 2018) og C-25-02 (årsag: erstattet af 23-17) er historiske.

Side 16, om betydeligt fravær: kommunen har fastsat, at fraværet skal være på mindst 4 arbejdsdage (fuld tid) årligt, før fraværet er af betydeligt omfang.

Den standard, som kommunen sætter for antallet af fraværsdage, har umiddelbart ikke hjemmel i hverken praksis eller lov. Det fremgår tydeligt af 69-16, at fravær i betydeligt omfang afhænger af en konkret vurdering. Et fravær svarende til sammenlagt 2-3 arbejdsdage om året anses normalt ikke for at være et fravær i betydeligt omfang.

Vi anbefaler, at kommunen følger offentliggjort praksis.

Side 19, ex 2: kommunen skriver, at $29.000 \times 12 = 300.000$ kr., men det er en fejl. $29.000 \times 12 = 348.000$. Ydelsen pr. time er dog udregnet efter 348.000 og derfor korrekt.

Vi anbefaler, at kommunen retter regneeksemplet til.

Side 20, indbetaling af eget pensionsbidrag: kommunen skriver, at forældrene selv skal sørge for at indbetale til pensionskassen.

Det følger dog af bekendtgørelsen om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom § 11, stk. 3, 1.pkt. og vejledningen om særlig støtte til børn og unge og deres forældre punkt 240, at "(pensions)Bidraget skal så vidt muligt indsættes på kontoen i ydelsesmodtagerens pensionskasse."

Det er derfor ikke umiddelbart foreneligt med reglerne, at kommunen overlader det til forældrene selv at sørge for indbetaling til pensionskassen.

Vi anbefaler, at kommunen følger bekendtgørelsen og vejledningens udgangspunkt.

Side 21, statens kørselstakst: Vi anbefaler, at kommunen opdaterer kørselstakster til de til enhver tid gældende takster.

Side 24 om ændring i ydelsen: kommunen henviser til afviklingsperiode i bekendtgørelsen om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom § 17 for så vidt angår nedsættelse i ydelsen.

Der er kun hjemmel til afviklingsperiode efter § 17 i tilfælde af fuldt ophør af ydelsen. Ved en betydelig nedsættelse er der ret til en indretningsperiode ifølge principmeddelelse 231-10 som kommunen også henviser korrekt til i den forbindelse.

Vi anbefaler, at kommunen i forbindelse med betydelig nedsættelse af hjælpen henviser til relevant praksis, dvs. PM 231-10.

Side 31 om serviceniveau for afløsning/aflastning i hjemmet samt døgnaflastning uden for hjemmet:

Vi anbefaler, at kommunen gør mere ud af at angive, at udmålingen af hjælp til aflastning og afløsning er en konkret og individuel vurdering, uanset om kommunen har et lokalt, politisk vedtaget serviceniveau. Serviceniveauet er et udgangspunkt, som der rettelig står i dokumentet, hvilket indebærer, at der efter en konkret vurdering skal ske en fravigelse, hvis omstændighederne kræver det. Serviceniveauet må aldrig begrænse borgerens ret efter loven.

Principperne for kvalitetsstandarder er beskrevet i PM 20-15 og 82-12 samt i U 2013.2324H.

Mini-Pixi vejledning om merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste

Side 1: Det fremgår indledningsvist, at kommunen SKAL indhente visse oplysninger.

Vi bemærker hertil, at det ikke er hensigten med retssikkerhedslovens § 10, at sagen skal overoplyses. Der skal indhentes de oplysninger, der er tilstrækkelig til, at der kan

træffes en gyldig afgørelse. Det kan i visse tilfælde betyde, at de omtalte oplysninger indhentes.

Vi vil dog anbefale, at kommunen ikke formulerer ovenstående som et krav til sagsbehandlerne, men i højere grad angiver, at x, y og z-oplysninger kan være relevante at indhente ift. behandling af borgers ansøgning, så overoplysning så vidt muligt undgås.

Side 1: Det fremgår, at sagsbehandlerne skal:” *Oplys forældrene om loftet for TA. Loft for udbetaling af TA er 32.671 kr. pr. måned og 203,77 kr. pr. time (2021 sats)*”.

Dette er misvisende, da der ikke er en lovbestemt maksgrænse for timelønnen på tabt arbejdsfortjeneste. Den udregnede timesats er udregnet for fuldtidsbeskæftigede borgere (37 timer om ugen), hvis bruttoindtægt overstiger ydelsesloftet. For borgere, hvis samlede arbejdstid er mindre end 37 timer, vil timesatsen for tabt arbejdsfortjeneste være en anden.

Vi anbefaler derfor, at kommunen vejleder konkret om, at eksemplet er for en borger, der inden overgangen til tabt arbejdsfortjeneste arbejder 37 timer om ugen og har en bruttoindtægt, der er overstiger ydelsesloftet.

Vi anbefaler også, at kommunen opdaterer til det enhver tid gældende ydelsesloft, som i 2023 er på 34.055 kr.

Vi anbefaler endeligt, at kommunen læser Ankestyrelsens [artikel om ydelsesloftet](#).

Side 1: samme som 4.1 på side 6 om personkredsen.

Side 4: samme som ovenfor.

Procedure for bevilling af ble til børn og unge 2021

Side 2: kommunen henviser til, at børn i barnealderen har et forventeligt bleforbrug på 7 bleer i døgnet.

Vi anbefaler, at kommunen henviser til, hvordan den er kommet frem til et sådant udgangspunkt i forbindelse med, at den træffer afgørelse, fx ved en kildehenvisning.

Side 3: Vi anbefaler, at kommunen genovervejer fordelingen af, hvor ydelsen hører til. Det fremgår således af side 2, at bleer er hjælpemidler til børn med varigt behov fra 6-årsalderen/skolealderen.

På side 3 er dog lavet en fordeling, hvor det er indtrykket, at ovenstående retningslinje ikke bliver fulgt. Det fremgår således at fx bleer til børn med autisme op til 9/10-årsalderen er en merudgift og ikke et hjælpemiddel.

Når borger ansøger om merudgifter til handicapbil

Ingen bemærkninger.

Pixi-vejledning SMART-mål

Ingen bemærkninger.

Arbejdsgang ved bevillinger

Ingen bemærkninger.

Arbejdsgang ved indgåelse af kontrakter i forbindelse med dagbehandling incl. skolekørsel

Ingen bemærkninger.

Handlevejledning når børn er udsat for overgreb maj 2012 - april 2025 pjece

Ingen bemærkninger.

Retningslinjer for samarbejdet mellem myndighed og udfører i Børne- og Familieafdelingen

Ingen bemærkninger.

Spørgeguiden ift. § 41 og § 42

Side 6: samme som 4.2 side 1 om timeløn og ydelsesloft.

Pixi-vejledning om styrket inddragelse

Ingen bemærkninger.

Børnebrev

Ingen bemærkninger.

Børnebrev med svarmuligheder

Ingen bemærkninger.

Netværkskort

Ingen bemærkninger.

De tre huse

Ingen bemærkninger.

Information til afløser/aflaster i hjemmet

Ingen bemærkninger.

Ansættelseskontrakt afløser/aflaster

Ingen bemærkninger.

Handleplan generel

Ingen bemærkninger.

Afgørelse § 41 – ikke en nødvendig merudgift

Vi anbefaler, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse § 41 afslag - ikke i målgruppen

Vi anbefaler, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse § 41 afslag - under mindstebeløbet

Vi anbefaler, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Vi anbefaler også, at kommunen opdaterer mindstebeløbet til det til enhver tid aktuelle og gældende mindstebeløb. Pr. 2023 er det 5.348 kr..

Afgørelse § 41 afslag, ikke en merudgift, behandling

Vi anbefaler, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse § 41 afslag, skal søges via anden lovgivning, subsidiært

Det fremgår af skabelonen, at kommunen giver afslag, fordi det ansøgte skal vurderes efter andre regler, og da det er en forudsætning for dækning af merudgifter, at udgiften ikke kan dækkes efter anden lovgivning.

Vi anbefaler i den forbindelse, at kommunen iagttager retssikkerhedslovens § 5, hvorefter kommunen er forpligtet til at behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp efter alle muligheder i den sociale lovgivning. Sammenholdt med reglen om, at servicelovens § 41 er subsidiær til andre regler, indebærer bestemmelsen i retssikkerhedslovens § 5, at kommunen afklarer om, det ansøgte kan dækkes efter andre regler.

Ved at sende ansøgningen videre og give afslag efter servicelovens § 41 på grund af eventuel subsidiaritet, behandler kommunen derfor ikke ansøgningen i overensstemmelse med retssikkerhedslovens § 5.

Vi anbefaler desuden, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse § 41 bevilling

Vi anbefaler, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse § 42 afslag forældre passer

Vi anbefaler, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse § 42 afslag - ikke passes i hjemmet

Vi anbefaler, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse § 42 afslag - manglende dokumentation

Det fremgår af skabelonen, at kommunen giver afslag på tabt arbejdsfortjeneste, da det ikke er godtgjort, at ansøgeren har et nødvendigt indtægtstab, eller da der ikke foreligger et beregningsgrundlag.

Vi anbefaler kommunen at ændre heri, da betingelsen om et nødvendigt indtægtstab synes at være blevet blandet sammen med beregningsgrundlaget for ydelsen.

Der er altid et beregningsgrundlag. Det er ikke en betingelse for bevilling af tabt arbejdsfortjeneste, at der er et beregningsgrundlag, men beregningsgrundlaget er en nødvendig forudsætning for, at kommunen kan beregne borgers ydelse.

I den situation, hvor borgeren har indrettet sig på ikke at have en indtægt, opfylder borgeren ikke betingelsen om, at der skal være et indtægtstab forbundet med den nødvendige pasning af barnet.

Vi anbefaler desuden, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse § 42 afslag – ikke i målgruppen

Vi anbefaler, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse § 42 bevilling ad hoc

Vi anbefaler, at kommunen i bevillingen orienterer om, at hver gang borgeren vil benytte sin ad hoc-bevilling skal kommunen træffe afgørelse om, hvorvidt betingelserne er opfyldt. Her tænker vi på betingelserne om pasningsbehov og indtægtstab, som borgeren skal godtgøre fra gang til gang.

Vi anbefaler desuden, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse §42 bevilling afgrænset periode

Vi anbefaler, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse §42 bevilling løbende

Vi anbefaler, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse aflastning afløsning i hjemmet

Vi anbefaler, at kommunen henviser til § 84, stk. 1 og ikke § 84. Dette da ordlyden af § 44 er: "*Bestemmelserne i § 83, § 84, stk. 1 (min understregning), og § 86, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse vedrørende børn, der har behov herfor.*"

Vi anbefaler også, at kommunen opdaterer sine lovhenvvisninger, da disse er forældede.

Afgørelse aflastning døgn

Vi anbefaler, at kommunen henviser til § 84, stk. 1 og ikke § 84. Dette da ordlyden af § 44 er: "*Bestemmelserne i § 83, § 84, stk. 1 (min understregning), og § 86, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse vedrørende børn, der har behov herfor.*"

Vi anbefaler også, at kommunen opdaterer sine lovhenviisninger, da disse er forældede.

Ansættelsesbrev ledsagerordning

Ingen bemærkninger.

Ansættelsesbrev personlig hjælper

Ingen bemærkninger.

Arbejdsgivererklæring

Ingen bemærkninger.

Arbejdsliste timeseddel

Vi anbefaler, at kommunen henviser til § 84, stk. 1 og ikke § 84. Dette da ordlyden af § 44 er: "*Bestemmelserne i § 83, § 84, stk. 1 (min understregning), og § 86, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse vedrørende børn, der har behov herfor.*"

Børnefaglig undersøgelse – specialteam

Ingen bemærkninger.

Partshøringsbrev - specialteam

Ingen bemærkninger.

Oversigt over behov for kompensation for tabt arbejdsfortjeneste

Ingen bemærkninger.

Helhed og sammenhæng

Arbejdsgang - Forberedelse af sag til drøftelse på overgang fra barn til voksen

Ingen bemærkninger

Ny pixi lokalisering

Ingen bemærkninger.

Tværfaglig samarbejdsmodel - lokalisering

Ingen bemærkninger.

Forældrepeje lokalisering

Ingen bemærkninger.

Kommissorium Udviklingsgruppe for lokalisering - revideret d 13 august 2019

Ingen bemærkninger.

Visitationsprocedure ved afslutning af behandlingsdelen i forbindelse med skolebehandlingstilbud

Ingen bemærkninger.

Samarbejde mellem BØFA og PPR vedr. hjemmetræning (servicelovens § 32)

Ingen bemærkninger.

Aftale indgået mellem BØFA (specialteamet) og afdelingen for hjælpemidler af den 02. november 2021

Samme bemærkninger som 4.3.

Handicapbolig § 41 og samarbejde med afd. for hjælpemidler

Vi anbefaler generelt, at kommunen i sagsbehandlingen er opmærksomme på principmeddelelse 25-22.

Vi anbefaler også, at kommunen er opmærksom på, om oplysningspligten ud fra dokumentet risikerer at blive vendt om. Det er kommunens opgave at oplyse sagen – ikke borgers. Borger har pligt til at medvirke til sagens oplysning.

Ledelsesinformation og styring

Sagsoverblik

Ingen bemærkninger.

Sagsbehandling sbsys

Ingen bemærkninger.

Dagsordenspunkt Orientering om udviklingen i indsatser på børne- og familieområdet 2022

Ingen bemærkninger.

Udvikling i indsatser på børne- og ungeområdet

Ingen bemærkninger.

Dagsordenspunkt Forventet regnskab 2022 - Social- og Sundhedsudvalget pr. ultimo sep. 2022

Ingen bemærkninger.

Forventet regnskab 2022 pr ultimo september 2022 - Social- og Sundhedsudvalget

Ingen bemærkninger.

Sagsoverblik BØFA (pba. AS2007) - LIS til Taskforce

Ingen bemærkninger.

Sagsbehandling_sbsys - LIS overblik til Taskforce

Ingen bemærkninger.

Overgang fra ung til voksen - LIS Taskforce

Ingen bemærkninger.

Følgemail til månedslister

Ingen bemærkninger.

Eksempel Månedslister oktober 2022

Ingen bemærkninger.

Dagsorden SOSU, Orientering om Danmarkskortet 2021

Ingen bemærkninger.

Andre materialer

Evaluering af Sammen om Familien

Ingen bemærkninger.

Bilag 3: Oversigt over kommunens tilsendte materialer

Tilgængeligt materiale (indsæt liste over titler og vedlæg materiale)	
<p>1. Organisationsdiagram</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Organisationsdiagram for kommunen som helhed</i>• <i>Organisationsdiagram for børnehandicapområdet (myndighed) på afdelings-, team- og medarbejderniveau.</i>	<p>1. Organisationsdiagram Rødovre Kommune</p>

<p>2. Politik og strategi</p> <p><i>Politikker</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Politikker der relaterer sig til børnehandicapområdet, eksempelvis kommunens handicappolitik, børne- og ungepolitik eller sundhedspolitik.</i> <p><i>Styringsdokumenter</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Strategier og overordnede styringsdokumenter der sætter ramme og retning for arbejdet på børnehandicapområdet, fx handleplaner, udviklingsplaner, udviklingskontrakter og -aftaler.</i> <p><i>Kvalitetsstandarder</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kvalitetsstandarder og serviceniveaubeskrivelser.</i> • <i>Indsats- eller ydelseskataloger eller beskrivelser, der definerer kommunens ydelser eller ydelsespakker.</i> 	<p>2.1 Rødovre kommunes Børne- og Ungepolitik</p> <p>2.2 Rødovre kommunes sammenhængende børnepolitik for børn med særlige behov</p> <p>2.3 Rødovre kommunes Handicappolitik</p> <p>2.4 Rødovre kommunes Sundhedspolitik</p> <p>2.5 Rødovre kommunes Udsattepolitik</p> <p>2.6 Indsatstrappe</p> <p>2.7 Kvalitetsstandarder for det specialiserede børne- og ungeområde;</p> <p><i>Materiale eftersendt den 7. juni 2023:</i></p> <p>Dagsorden - Status på handleplan for handicappolitikken</p> <p>Status på handleplan for handicappolitikken 2020 -2021</p>
---	--

<p>3. Faglig ledelse og sparring</p> <p><i>Retningslinjer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Overordnede retningslinjer for sagsbehandlingen, fx værdigrundlag og faglige pejlemærker.</i> • <i>Metoder og redskaber som anvendes i sagsbehandlingen, fx ICS, SOS og udredningsværktøjet.</i> • <i>Kompetenceplaner på afdelings- og teamniveau.</i> • <i>Funktionsbeskrivelser på ledelses- og medarbejderniveau.</i> <p><i>Sparring og videndeling</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dagsordenskabeloner og eventuelt plan for afholdelse af teammøder, faggruppemøder og afdelingsmøder.</i> • <i>Procedurer og skabeloner for faglig sparring, videndeling og supervision.</i> <p><i>Strategisk kompetenceudvikling</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Strategier og planer for medarbejdernes faglige kompetenceudvikling.</i> • <i>Skabelon eller standardprogram for introduktion af nye medarbejdere.</i> <p><i>Ledelsestilsyn</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Procedurer og skabeloner for fagligt ledelsestilsyn, fx sagsgennemgang</i> 	<p>3.1 Retningslinjer for samarbejdet mellem myndighed og udfører i Børne- og Familieafdelingen</p> <p>3.2 Kompetenceskema for Børne- og Familieafdelingen 2019</p> <p>3.3 Funktionsbeskrivelse for myndighedsleder</p> <p>3.4 Funktionsbeskrivelse for faglig koordinator i Specialteamet</p> <p>3.5 Dagsorden teammøde i Specialteamet</p> <p>3.6 BDO analyse</p> <p>3.7 Genopretningsplan på baggrund af BDO analyse</p> <p>3.8 Arbejdet med udførelsen af ledelsestilsynet i BØFA</p> <p>3.9 Skabelon til sagsgennemgang – myndighed</p> <p>3.10 Ledelsestilsynsskema vedr. SEL § 42 Tabt arbejdsfortjeneste – beregning</p> <p>3.11 Konklusion i forbindelse med ledelsestilsyn på beregning af tabt arbejdsfortjeneste</p>
---	--

4. Arbejdsgangsbeskrivelser

Arbejdsgange, procesbeskrivelser og sagsgange fra åbning til afslutning af sager på børnehandicapområdet. Det kan eksempelvis være:

- *Procedurer og skabeloner til udredning og målgruppevurdering.*
- *Procedurer og skabeloner til afgørelser, visitation, handleplaner og klagevejledning.*
- *Procedurer og skabeloner til opfølgning.*
- *Retningslinjer for inddragelse af barnet, forældrene og familiens netværk.*
- *Retningslinjer for samarbejdet med interne udførere på børnehandicapområdet.*
- *Procedurer og skabeloner vedrørende håndtering af underretning*

4.1 Arbejdsgangsbeskrivelse for Specialteamet

4.2 - Mini Pixi vejledning § 41 og 42

4.3 Procedure for bevilling af ble til børn og unge 2021

4.4 Når borger ansøger om merudgifter til handicapbil

4.5 pixi vejledning SMART-mål

4.6 Arbejdsgang vedr. bevillinger

4.7 Arbejdsgang ved indgåelse af kontrakter i forbindelse med dagbehandling incl. skolekørsel

4.8 Handlevejledning når børn er udsat for overgreb

4.9 Retningslinjer for samarbejdet mellem myndighed og udfører i Børne- og Familieafdelingen

4.10 Spørgeguiden ift § 41 og 42

4.11 pixi-vejledning styrket inddragelse

4.12 Børnebrev

4.13 Børnebrev med svarmuligheder

4.14 Netværkshort

4.15 de tre huse

4.16 Information til timeaflysere aflastere i hjemmet

4.17 Ansættelseskontrakt aflaster iht SL § 44 jf § 84

4.18 Handleplan generel

4.19 Afgørelse §41 afslag - ikke en nødvendig merudgift

4.20 Afgørelse §41 afslag - ikke i målgruppen

	4.21 Afgørelse §41 afslag - under mindstebeløbet
	4.22 Afgørelse §41 afslag, ikke en merudgift, behandling
	4.23 Afgørelse §41 afslag, skal søges via anden lovgivning, subsidiær
	4.24 Afgørelse §41 bevilling
	4.25 Afgørelse §42 afslag - forældre passer
	4.26 Afgørelse §42 afslag - ikke passes i hjemmet
	4.27 Afgørelse §42 afslag - manglende dokumentation
	4.28 Afgørelse §42 afslag ikke i målgruppen
	4.29 - Afgørelse §42 bevilling ad hoc
	4.30 Afgørelse §42 bevilling afgrænset periode
	4.31 Afgørelse §42 bevilling løbende
	4.32 Afgørelse aflastning afløsning i hjemmet
	4.33 Afgørelse aflastning døgn
	4.34 Ansættelsesbrev ledsagerordning
	4.35 Ansættelsesbrev personlig hjælper
	4.36 Arbejdsgivererklæring
	4.37 Arbejdsliste timeseddel
	4.38 Børnefaglig undersøgelse – specialteam
	4.39 Partshøringsbrev – Specialteamet
	4.40 Oversigt over behov for compensation for tabt arbejdsfortjeneste

<p>5. Helhed og sammenhæng samarbejde</p> <p><i>Overgang fra barn til voksen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Procedurer og skabeloner for overgang fra barn til voksen</i> • <i>Oversigt eller dagsordner for faste møder mellem børne- og voksenhandicapområdet.</i> <p><i>Samarbejde mellem børnehandicapområdet og øvrige områder</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Retningslinjer for samarbejdet mellem børnehandicapområdet og kommunens øvrige områder, fx det sociale børneområde, skole- og dagtilbudsområdet.</i> • <i>Oversigt over eller dagsordener for faste møder mellem børnehandicapområdet og kommunens øvrige områder, fx det sociale børneområde, skole- og dagtilbudsområdet.</i> • <i>Retningslinjer i relation til kommunens ungeindsats (KUI),.</i> 	<p>5.1 Arbejdsgang - Forberedelse af sag til drøftelse på "overgang fra barn til voksen"</p> <p>5.2 Ny PIXI Lokalisering</p> <p>5.3 Tværfaglig samarbejdsmodel – lokalisering</p> <p>5.4 Forældrepejece lokalisering</p> <p>5.5 Kommissorium Udviklingsgruppe for lokalisering - revideret d 13 august 2019</p> <p>5.6 Visitationsprocedure ved afslutning af behandlingsdelen ifb. med skolebehandlingstilbud</p> <p>5.7 Samarbejde mellem BØFA og PPR vedr. hjemmetræning (servicelovens §32)</p> <p>5.8 Aftale indgået mellem BØFA og afdelingen for hjælpemidler</p> <p>5.9 Handicapbolig § 41 og samarbejde med afd. for hjælpemidler</p>
---	--

<p>6. Ledelsesinformation og styring</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Procedurer, skabeloner og eksempler på indsamling af ledelsesinformation, fx aktiviteter, målgrupper, økonomi og klagestatistik.</i> • <i>Procedurer, skabeloner og eksempler på præsentation og drøftelse af ledelsesinformation for politikere, ledelse og medarbejdere på børnehandicapområdet.</i> 	<p>6.1 Sagsoverblik</p> <p>6.2 Sagsbehandling sbsys</p> <p>6.3 Dagsordenspunkt Orientering om udviklingen i indsatser på børne- og familieområdet 2022</p> <p>6.4 Udvikling i indsatser på børne- og ungeområdet</p> <p>6.5 Dagsordenspunkt Forventet regnskab 2022 - Social- og Sundhedsudvalget pr. ultimo sep. 2022</p> <p>6.6 Forventet regnskab 2022 pr ultimo september 2022 - Social- og Sundhedsudvalget</p> <p>6.7 Sagsoverblik BØFA (pba. AS2007) - LIS til Taskforce</p> <p>6.8 Sagsbehandling_sbsys - LIS overblik til Taskforce</p> <p>6.9 Overgang fra ung til voksen - LIS Taskforce</p> <p>6.10 Følgemail til månedslister</p> <p>6.11 Eksempel Månedslister oktober 2022</p> <p>6.12 Dagsorden SOSU, Orientering om Danmarkskortet 2021</p>
<p>7. Andre materialer der ikke er nævnt i ovenstående</p> <p><i>Herunder links til hjemmeside, eventuelle procespapirer, vejledninger, manualer og skabeloner af relevans for børnehandicapområdet.</i></p>	<p>7.1 Evaluering af Sammen om Familien</p>

Bilag 4: Beskrivelse af taskforcen

Præsentation af taskforcen på handicapområdet

Det overordnede formål med taskforcen er at bidrage til en positiv udvikling af kvaliteten i kommunernes sagsbehandling på enten børne- eller voksenhandicapområdet. Taskforcen skal desuden hjælpe kommunerne med at sikre et mere helhedsorienteret perspektiv på sagsbehandlingen samt fremme læring og faglig udvikling.

Taskforcen tilbyder både korte lærings- og formidlingsforløb, der skal give viden om og indsigt i et afgrænset tema samt længerevarende analyse- og udviklingsforløb, hvor taskforcen på baggrund af en analyse af kommunen, indgår i et samarbejde med kommunen om at understøtte en positiv udvikling af kvaliteten i kommunens sagsbehandling på handicapområdet.

Taskforcen kan hjælpe kommunerne med at pege på udviklingsområder, men det er entydigt kommunernes ansvar at overholde lovgivningen på området. Det er også kommunernes ansvar at udarbejde og gennemføre en udviklingsplan på baggrund af taskforcens analyser og anbefalinger.

Taskforcen består af medarbejdere fra Social- og Boligstyrelsen og Ankestyrelsen. De allerede eksisterende tilbud i Ankestyrelsen og Social- og Boligstyrelsen tænkes ind som delelementer i et samlet udviklingsforløb efter behov og relevans.

Analysens formål

Denne rapport er resultatet af taskforcens analyse af Rødovre Kommunes sagsbehandling på børnehandicapområdet. Formålet med rapporten er at bidrage til læring og udvikling i Rødovre Kommune, ved at pege på forhold, der fremstår velfungerende, og som vurderes at være en styrke ved kommunens indsats, samt hvilke forhold der er udfordrende for kommunen. Rapporten ser på mulighederne for udvikling eller forbedring af den daglige praksis i forhold til sagsbehandlingen eller de retningslinjer, der er lagt herfor. Der er taget udgangspunkt i aktuel viden om nærværende og tidligere praksis i Rødovre Kommune set i et fremadrettet perspektiv. På baggrund af analysen og med udgangspunkt i de identificerede udfordringer giver taskforcen en række anbefalinger, som Rødovre Kommune efterfølgende kan adressere i den udviklingsplan, som kommunen udarbejder.

Analysen er baseret på forskellige datakilder:

- En **juridisk gennemgang** af 20 sager på børnehandicapområdet inden for servicelovens §§ 41, 42 og 44, jf. 84 stk. 1. Sagerne er fremsendt af Rødovre Kommune på baggrund af kriterier angivet af Ankestyrelsen. Se bilag 1.
- En **juridisk gennemgang af kommunens fremsendte materialer**. Se bilag 2.
- **Materiallesamling** fremsendt af Rødovre Kommune fremsendt den 9. januar 2023. Oversigt over det fremsendte materiale fremgår af bilag 3.

- En **selvevaluering** udfyldt af Rødovre Kommune. Selvevalueringen er udfyldt af en række nøglepersoner i kommunen og fremsendt den 9. januar 2023.
- En **indledende temadag** afholdt i Rødovre Kommune den 24. januar 2023 mellem repræsentanter fra kommunens børnehandicapområde og taskforcen.
- **Interviews med forældre til børn og unge**, der modtager ydelser fra handicapområdet, foretaget den 18. januar 2023 (i rapporten benævnt "borgerinterviews").
- En række **semistrukturerede gruppeinterviews** foretaget den 30. og 31. marts 2023. Taskforcen har interviewet følgende fra Rødovre Kommune:
 - Repræsentanter fra Handicaprådet (i rapporten benævnt "Handicaprådet")
 - Øverste administrative ledelse på børnehandicapområdet (i rapporten benævnt "øverste ledelse")
 - Mellemlidelse på børnehandicapområdet (i rapporten benævnt "mellemlidelse")
 - Sagsbehandlere fra børnehandicapområdet (i rapporten benævnt "rådgivere")
 - Stabsmedarbejdere (i rapporten benævnt "stab")
 - Sagsbehandlere fra voksenhandicapområdet (i rapporten benævnt "voksenhandicap")
 - Interne kommunale samarbejdspartner (i rapporten benævnt "interne samarbejdspartner")

De analyser og vurderinger, der er foretaget i analysen, koncentrerer sig om seks centrale temaer og foretages på baggrund af juridisk og socialfaglig viden, samt aktuelt bedste viden om praksis på området. De seks temaer er politik og strategi; faglig ledelse og sparring; udredning vurdering og afgørelse; opfølgning, helhed og sammenhæng; ledelsesinformation og styring. Hvert tema har nogle underliggende kriterier, som taskforcen vurderer kommunen på.

Det videre forløb på baggrund af taskforcens analyse

Med afsæt i taskforcens analyse og anbefalinger fortsætter samarbejdet i et udviklingsforløb, hvor kommunen udarbejder en udviklingsplan, som sætter rammen for dette samarbejde. Formålet med udviklingsplanen er, på baggrund af analysen, at formulere en klar målsætning og klare succeskriterier for udviklingsforløbet.

Taskforcens bidrag i udviklingsforløbet vil ske i tæt dialog med Rødovre Kommune.

Som en del af opfølgningen på udviklingsforløbet foretager Ankestyrelsen efter 15 måneder, som en fast del af konceptet, en statusmåling af et antal konkrete sager på børnehandicapområdet, med henblik på at vurdere udviklingen i kvaliteten af kommunens sagsbehandling.

Social- Boligstyrelsen

Edisonsvej 1

5000 Odense C

Tlf.: 72 42 37 00

www.sbst.dk

september 2023